Hinta 60:—. Helsinki 1952. Kustannusosakeyhtiö Yhteistyön Kirjapaino

"Kaikkien maiden proletaarit, yhtykää!"

Kommunisti

POLIITTIS-TEOREETTINEN AIKAKAUSLEHTI

Maaliskuu **3** **1952**

JULKAISIJA: SUOMEN KOMMUNISTINEN PUOLUE

Kommunisti

8. VUOSIKERTA · 1952

MAALISKUU N:o 3 (170)

POLIITTIS-TEOREETTINEN AIKAKAUSLEHTI

Suomen ja Neuvostoliiton kansojen ystävyyden — todellisen rauhanpolitiikan puolesta

Helmikuun 22. pnä 1948 Neuvostoliiton pääministeri toveri Stalin lähetti Suomen presidentti Paasikivelle kirjeen ehdottaen neuvottelujen aloittamista molempien maiden välisen ystävyys- ja avunantosopimuksen solmimisesta. Kirjeessä sanottiin:

"Tunnettua on myös, että molemmat maamme ovat raskaasti kärsineet tästä" — Saksan — "hyökkäyksestä, ja näin ollen me yhdessä kannamme vastuun kansojen edessä, jos sallimme sellaisen hyökkäyksen uudistuvan.
Oletan, että Suomi on vähintäin yhtä suuressa määrin kuin Romania ja Unkari kiinnostunut keskinäisestä avunantosopimuksesta Neuvostoliiton kanssa Saksan mahdollista hyökkäystä vastaan."

Helmikuun 27. pnä 1948 presidentti Paasikivi antoi eduskuntaryhmille tiedon toveri Stalinin kirjeen saapumisesta ja pyysi ryhmiä määrittelemään kantansa. Kansandemokraattinen ryhmä ilmoitti pitävänsä sopimuksen aikaansaamista maamme rauhan ja turvallisuuden kannalta erittäin toivottavana. Sensijaan taantumusporvaristo ja sosdem.oikeisto suhtautuivat Stalinin ehdotukseen karsaasti. Esim. kokoomuksen ryhmä, jonka puheenjohtajana silloin oli hallitusneuvos Arvo Salminen, ilmoitti olevansa "sitä mieltä, ettei ole edellytyksiä sellaisen sopimuksen tekemiselle kuin meille Neuvostoliiton taholta on esitetty, eikä niin ollen mahdollisuuksia tällä pohjalla neuvottelujenkaan aloittamiselle".

Oikeiston vastustavasta kannasta huolimatta neuvottelut aloitettiin. Suomen valtuuskuntaan tulivat mm. silloinen pääministeri Mauno Pekkala ja eduskunnan ensimmäinen varapuhemies Urho Kekkonen.

Neuvotteluvaiheen aikana varsinkin sosdem.puolueen oikeistojohto harjoitti kiihoitusta sopimuksen solmimista vastaan. Puolueen pääsihteeri Väinö Leskisen mielestä sopimuksen solmimiseen olisi pitänyt pyytää lupaa Englannilta. Maamme työtätekevien kansanjoukkojen voimakas liikehtiminen sopimuksen puolesta kuitenkin teki tyhjäksi oikeiston vastarinnan, ja sopimus allekirjoitettiin Moskovassa huhtikuun 6 pnä 1948. Kun sopimus 28. 4. -48 oli eduskunnan lopullisesti hyväksyttävänä, niin hyväksymistä vastaan äänesti enää vain 7 edistyspuolueen ja 3 maalaisliiton edustajaa sekä kokoomuksen Lappi-Seppälä.

Sopimuksen allekirjoittamisen johdosta 7. 4. -48 pitämässään puheessa toveri Stalin lausui:

"Haluaisin, että pitkästä keskinäisen epäluottamuksen kaudesta, jonka kuluessa me kahdesti olemme sotineet keskenämme, siirtyisimme suhteissamme uuteen kauteen — keskinäisen luottamuksen kauteen. On tarpeen, että solmimamme sopimus poistaa tämän epäluottamuksen ja luo uuden pohjan kansojemme välisille suhteille..."

Tämän historiallisen sopimuksen allekirjoittamisesta tulee huhtikuun 6. pnä 1952 kuluneeksi 4 vuotta.

*

Ystävyys- ja avunantosopimuksen johdannossa todetaan, että sopimus ottaa huomioon "Suomen pyrkimyksen pysyä suurvaltojen välisten ristiriitojen ulkopuolella".

Porvarilliset ja oikeistososialidemokraattiset puoluejohtajat, jotka alunperin suhtautuivat sopimuksen solmimiseen karsaasti ja jotka sopimuksen tultua hyväksytyksi ovat monin tavoin yrittäneet vääristellä sen sisältöä ja tarkoitusta, ovat kuvitelleet saavansa selkänojaa varsinkin sopimuksen johdannon edellä mainitusta toteamuksesta. SKPn IX edustajakokous paljasti tällaisten puoluejohtajien epärehellisyyden ja torjui ystävyyssopimuksen vääristelemisen lausumalla vetoomuksessaan rauhan ja kansanvallan puolesta:

"He vetoavat vilpillisesti rauhansopimukseen ja jopa Neuvostoliiton kanssa solmittuun ystävyyden, yhteistyön ja keskinäisen avunannon sopimukseenkin, mutta sallivat näitä sopimuksia räikeästi rikottavan. He sanovat haluavansa pysyttää Suomen suurvaltaristiriitojen ulkopuolella, mutta pyrkivät ehdoin tahdoin sitomaan maamme taloudellisesti läntisten kapitalistimaiden holhoukseen hyvin tietäen, että taloudellisesta holhouksesta seuraa poliittinen holhous".

Porvarilliset ja oikeistososialidemokraattiset puoluejohtajat ovat pyrkineet sitomaan maatamme imperialistivaltojen taloudelliseen ja sitä tietä myös poliittiseen holhoukseen mm. ulkomaankaupan yksipuolisen läntisen suuntauksen ja dollarilainojen avulla. Suomi on liitetty jäseneksi Kansainväliseen Jälleenrakennuspankkiin eli Maailmanpankkiin, jonka välityksellä Yhdysvaltain kapitalistiset vallanpitäjät pyrkivät holhoamaan toisia valtioita ja sekaantumaan niiden sisäisiin asioihin.

Maailmanpankin johdossa on amerikkalaisilla suurkapitalisteilla täydellinen määräämisvalta. Esim. Pankin nykyinen presidentti Eugene Black, jonka kirjoituksen Helsingin Sanomat julkaisi 27. 2. -52, on erään Rockefeller-yhtymälle kuuluvan amerikkalaisen suurpankin hallituksen varapuheenjohtaja. Pankin toimintaa ohjataan yhdensuuntaisesti Yhdysvaltain hallitsevien piirien etupyrkimysten kanssa. Taloudellisen ja poliittisen holhouksen ja painostuksen ohella Yhdysvaltain hallitsevat piirit harjoittavat Maailmanpankin avulla laajasuuntaista talousvakoilua eri maissa. Esim. vuoden 1951 aikana Pankki lähetti 30 valtuuskuntaa eri tahoille maailmaa vakoilutietoja keräämään. Yhdistyneiden Kansakuntien Yleiskokouksen talous- ja raha-asiainvaliokunnassa kiinnitettiin viime joulukuussa huomiota siihen, että Maailmanpankki on viime aikoina suunnannut vakoilutoimintansa erittäinkin Neuvostoliiton naapurimaihin Suomeen, Persiaan ja Turkkiin. Kuten tunnettua, Pankin lähettämät vakoilijat kiertelivät viranomaisten estämättä Suomessa viime vuoden marraskuussa ainakin kahden viikon ajan.

Erikoisen räikeästi Maailmanpankin toiminta amerikkalaisen imperialismin välikappaleena on paljastunut Persian tapauksessa. Tämän tunnusti jopa Kauppalehtikin pääkirjoituksessaan 15. 2. -52 lausuen:

"Amerikkalainen diplomatia pitää lähinnä silmällä sitä seikkaa, että Persia saattaa brittiläisvastaisessa kiihkossaan ja taloudellisissa vaikeuksissaan suistua kylmässä sodassa kommunismin valtapiiriin... Voidaankin hyvin olettaa, että USA on ollut aloitteentekijänä siinä uudessa sovitteluyrityksessä, joka viime tietojen mukaan on pantu alulle Teheranissa. Tämä sovittelu tapahtuu Kansainvälisen Jälleenrakennuspankin nimissä".

Maailmanpankin "sovittelu" on merkinnyt amerikkalaisten imperialistien yritystä kaapata Persian öljy itselleen ja murtaa Persian kansan vapaustaistelu. Pankki on Persiassa toiminut imperialistisen sorto- ja sotapolitiikan työkaluna samalla tavoin kuin rahoittaessaan 195 miljoonalla dollarilla Hollannin kapitalistien sodankäyntiä Indonesian kansallista vapausliikettä vastaan.

On päivän selvää, että porvarilliset ja oikeistososialidemokraattiset puoluejohtajat noudattaessaan amerikkalaisten suurkapitalistien toivomuksia, edesauttaessaan amerikkalaisten vakoilijain toimintaa ja myötäillessään imperialistista siirtomaarosvousta vaikeuttavat maamme pysyttäytymistä suurvaltojen välisten eturistiriitojen ulkopuolella

sekä samalla ystävyys-, yhteistoiminta- ja keskinäisen avunantosopimuksen johdonmukaista toteuttamista.

Vastaavasti Suomen pysyminen suurvaltaristiriitojen ulkopuolella ja siis myös ystävyyssopimuksen rehellinen noudattaminen helpottuisivat, jos maamme sanoisi irti jäsenyytensä Maailmanpankissa, kuten kansandemokraattinen eduskuntaryhmä ehdottaa tv. helmikuun 12 pnä jättämässään lakialoitteessa. Tämä aloite, joka niinmuodoin vastaa ystävyyssopimuksen johdannon perusajatuksia, ansaitsee kaikkien isänmaanystävien, kaikkien maamme itsenäisyyttä ja rauhaa kannattavien kansalaisten tuen puoluekantaan katsomatta.

*

Niin toveri Stalinin alussa mainitusta kirjeestä presidentti Paasikivelle kuin myöskin ystävyyssopimuksen kahdesta ensimmäisestä artiklasta selviää, että sopimus on tarkoitettu kohdistumaan "Saksan tai muun sen kanssa liitossa olevan valtion taholta" tulevan aseellisen hyökkäyksen uhkaa vastaan. Ei voida sallia sellaisen hyökkäyksen uudistuvan. Jos tällaisen hyökkäyksen uhka todetaan, niin sopimuspuolet neuvottelevat keskenään. Jos "Suomi tai Neuvostoliitto Suomen alueen kautta joutuvat aseellisen hyökkäyksen kohteeksi Saksan tai muun sen kanssa liitossa olevan valtion taholta", niin Suomi puolustaa alueensa koskemattomuutta kaikella voimallaan.

"Saksan tai muun sen kanssa liitossa olevan valtion taholta" tulevan aseellisen hyökkäyksen uhka Suomea vastaan aiheutuu amerikkalaisten imperialistien johdolla suoritetusta Länsi-Saksan sotilaallisesta jälleenvarustamisesta, joka palvelee Atlantin sotaliiton hyökkäyssuunnitelmia. "Länsi-Saksan jälleenaseistaminen, Tanskan ja Norjan kytkeminen Atlantin sotaliittoon, Ruotsin tuki tälle liitolle ovat tuoneet sodanvaaran Suomen rajoille", totesi SKPn IX edustajakokous päätöslauselmassaan.

Atlantin sotaliittolaisten kokous Lissabonissa kuluvan vuoden helmikuun lopulla osoitti, että sotaliiton johtajat tekevät epätoivoisia ponnistuksia tehostaakseen hyökkäyksen valmisteluja. Amerikkalaisten sotahullujen vaatimuksesta kokous päätti hyväksyä Länsi-Saksan natsijoukkojen liittämisen Atlantin-liiton sotavoimiin ns. "Euroopan armeijan" puitteissa, joskin päätös on vielä vailla jäsenmaiden ratifioimista. Suurta huomiota kiinnitettiin kokouksessa uusien sotilaallisten tukikohtien perustamiseen erittäinkin Norjaan ja Tanskaan.

Samanaikaisesti Trumanin sotakopla vaatii Ruotsia solmimaan Yhdysvaltain kanssa eräänlaisen sopimuksen, jonka avulla Ruotsi nykyistä kiinteämmin kytkettäisiin Atlantin sotaliiton palvelukseen. Oikeistososialidemokraattien johtama Ruotsin hallitus puolestaan

on antanut uuden näytteen maansa nykyisestä ns. "puolueettomuudesta". Amerikkalaisten palveluksessa oleva provokaattori Enbom on Ruotsin viranomaisten myötävaikutuksella lavastettu "kommunistiseksi vakoilijaksi", ja tämän kömpelön provokation avulla yritetään yllyttää yksinkertaisia ihmisiä Neuvostoliittoa ja Ruotsin Kommunistista Puoluetta vastaan. Sekä Ruotsin että myöskin Suomen sosdem. oikeistojohtajat ovat aktiivisesti osallistuneet provokation lavastamiseen ja osoittautuneet siten tässäkin jutussa amerikkalaisen imperialismin uskollisiksi tukimiehiksi.

Edellä mainitut tapahtumat antavat aihetta korostaa toveri Pessin tämän lehden edellisessä numerossa (n:o 2/52) esittämää toteamusta, että "maamme rauhan ja riippumattomuuden kannalta katsoen on myönteistä merkitystä niillä ajatuksilla, joita pääministeri Kekkonen esitti tunnetussa ulkopoliittista asemaamme koskevassa lausunnossaan". Ei voida olla eri mieltä siitä, että Norjan ja Tanskan eroaminen Atlantin sotaliitosta siirtäisi maahamme kohdistuvan hyökkäysuhan kauemmaksi rajoiltamme ja että Ruotsi edistäisi niin omia kuin Suomenkin etuja irroittautumalla Yhdysvaltain sotapolitiikasta siihen kuuluvine likaisine provokatiojuttuineen ja siirtymällä vilpittömän puolueettomuuden tielle.

Pääministeri Kekkosen "pitämättä jääneeseen puheeseen" sisältyvä toivomus, että Norja ja Tanska eroaisivat Atlantin sotaliitosta, oli epäilemättä sopusoinnussa ystävyyssopimuksen perusajatusten kanssa. Jos Tanska ja Norja eroaisivat sotaliitosta ja Ruotsikin ryhtyisi noudattamaan vilpitöntä puolueettomuuspolitiikkaa, niin länsi-Saksan ja muiden Atlantin-liittolaisten taholta Suomea vastaan kohdistuvan hyökkäyksen uhka lieventyisi oleellisesti. Tämä on ydinkysymys. Kun Uusi Suomi (17. 2. 52) ja sen sotilasavustaja hra Halsti (20. 2. 52) ovat ottaneet pääministeri Kekkosen puheen lähtökohdaksi keskustelulle Suomen liittymisestä "pohjoismaiseen neuvostoon" tai "skandinaaviseen blokkiin", niin ne ovat tarkoituksellisesti pyrkineet johtamaan huomion pois mainitusta ydinkysymyksestä, jossa ne ovat toista mieltä kuin pääministeri Kekkonen.

On myös välttämätöntä korostaa sitä tosiasiaa, että Suomen sosdem. puolueen oikeistojohto sanoutuessaan lehdistönsä kirjoituksissa ja puhemies Fagerholmin suulla irti pääministeri Kekkosen esittämästä toivomuksesta ilmaisi hyväksyvänsä Norjan ja Tanskan jäsenyyden Atlantin sotaliitossa sekä samalla niiden osallistumisen hyökkäyksen valmisteluihin Suomea vastaan. Tämä sosdem. oikeistojohdon kannanilmaisu ei ole sopusoinnussa Suomen ja Neuvostoliiton välisen ystävyyssopimuksen ja maamme perusetujen kanssa. Sosdem. puolueen salaiset kiertokirjeet todistavat, että puheenjohtaja Skogin nimissä 7—8. 2. 52 julkaistu tiedonanto oli tarkoitettu pelkäksi manöö-

veriksi ja että oikeistojohto jatkuvasti on Fagerholmin edustamalla kannalla Kekkosen edustamaa kantaa vastaan.

SKPn IX edustajakokouksen päätöslauselmassa sanottiin:

”On päättävästi paljastettava Yhdysvaltojen sodanlietsojien asialla olevien sosialidemokraattisten oikeistojohtajien ja muissa puolueissa olevien Suomen ja Neuvostoliiton vastustajien maatamme vahingoittava juonittelu.”

”Kansamme elinedut vaativat kaikkien rauhantahtoisten kansalaisten yhdistymistä, laajan kansalaisrintaman muodostamista Suomen rauhan ja riippumattomuuden suojaksi. On taisteltava demokraattisen yhteistyön hallituksen muodostamiseksi, hallituksen, joka pystyy takaamaan maamme rauhan ja itsenäisyyden, lopettamaan sotakiihoituksen ja parantamaan työtätekevän väestön asemaa.”

Näihin päätöksiin voi puoluekannasta riippumatta yhtyä jokainen suomalainen, joka antaa arvoa Suomen ja Neuvostoliiton ystävyyssopimukselle sekä toivoo maamme välttyvän Saksan ja sen liittolaisten uudelta hyökkäykseltä.

*

Ystävyys- ja avunantosopimuksen 3 artiklassa Suomi on sitoutunut ”mitä vilpittömimmin osallistumaan kaikkiin toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena on kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitäminen”.

Tämä artikla kumoaa kokoomuspuolueen ja sosdem.oikeistojohdon levittämän tahallisen valheen, että ystävyyssopimus muka velvoittaisi Suomen lisäämään asevarustuksiaan ja väestönsuojelun varjolla muodostamaan entistä suojeluskuntajärjestöä vastaavan laajan sotilaallisluontoisen organisation.

Tätä tahallista valhetta levittää esim. kokoomuspuolueen nuorisojärjestön äänenkannattaja ”Nuori Oikeisto” kuluvan vuoden tammikuun numerossaan (N:o 1/52) julkaisemassaan kirjoituksessa ”Ystävyys- ja avunantosopimuksen Suomen puolustusvoimille asettamat velvoitukset”. Kirjoituksessa haikaillaan jesuiittamaisesti, miten ”puolustusvoimiemme s o t a v a l m i u s on valitettavan pieni” sekä miten ”liittolaisen operatiiviset periaatteet” ja ”sopimuskumppanin kalusto”, kuten esim. ”panssarivaunut ja niiden torjuntaan tarvittavat aseet, moderni viestikalusto, tutkat, ilmatorjuntatykit ja alan mittausvälineet, modernit lentokoneet ym. ym.” ovat Suomen armeijalle tuntemattomat. Mutta koko tämä tekohurskas valittelu romahtaa kaiken keskellä olevaan herjaavaan väitteeseen: ”... suursota ... alkaa itäblokin ylivoimaisten maavoimain suurella offensiivilla”!

Tämä logiikan harha-askel riittää paljastamaan, että ystävyyssopimuksen vääristelijät eivät lainkaan pyri sen noudattamiseen ja toteuttamiseen. Todellisuudessa he pyrkivät lisäämään Suomen asevarusteluja osallistuakseen Atlantin-liittolaisten suunnittelemaan hyökkäykseen Neuvostoliittoa vastaan. ”Sopimuskumppanin” operatiivisiin periaatteisiin ja kalustoon he epäilemättä haluavat tutustua ennen kaikkea imperialistivaltojen tiedustelijoiden ominaisuudessa.

Jos kokoomus- ja sosdem.puolueen oikeistojohtajat todella pyrkivät edesauttamaan ystävyyssopimuksen, varsinkin sen 3 artiklan toteuttamista, niin he tietenkään eivät kieltäytyisi tukemasta rauhanliikettä, hyväksymästä rauhanlakia, allekirjoittamasta Maailman Rauhanneuvoston vetoomusta viiden suurvallan rauhanliiton puolesta jne. eivätkä sallisi lehdistönsä julkaista häikäilemätöntä valhepropagandaa Neuvostoliittoa ja kansandemokraattisia maita sekä Rauhanpuolustajain liikettä vastaan.

Mutta myös valtiovallan korkeimmat edustajat ovat suhtautuneet leväperäisesti ystävyyssopimuksen 3 artiklan sisältämiin velvoituksiin. Niinpä enempää tasavallan presidentti kuin hallituksen jäsenetkään eivät toistaiseksi ole allekirjoittaneet Maailman Rauhanneuvoston vetoomusta viiden suurvallan rauhanliiton puolesta. Presidentti Paasikivi on sitävastoin antanut nimensä Mannerheimin ratsupatsaskeräykseen, jonka päätarkoituksena on heikentää rauhanliikettä ja lietsoa vihamielisyyttä Neuvostoliittoa vastaan.

SKPn IX edustajakokous lausui:

”Niitä valtiollisen elämän johtohenkilöitä, jotka rauhoittaakseen Suomen kansaa vakuuttelevat, että Suomi täyttää rauhansopimuksen ja Neuvostoliiton kanssa solmitun ystävyys-, yhteistyö- ja avunantosopimuksen velvoitukset, on vaadittava ajamaan sopimusten mukaista rauhanpolitiikkaa käytännössä ja siten osoittamaan, ovatko he todella sanojensa takana.”

Maamme rauhantahtoisella työkansalla on oikeus odottaa, että tasavallan presidentti ja hallituksen jäsenet yhtymällä kansojen vaatimukseen viiden suurvallan rauhansopimuksen solmimisesta osoittavat olevansa sanojensa takana ja pyrkivänsä ystävyys- ja avunantosopimuksen toteuttamiseen käytännössä.

Jokaisen isänmaanystävän, jokaisen Suomen ja Neuvostoliiton ystävyyden ja rauhan kannattajan allekirjoitus Maailman Rauhanneuvoston vetoomukseen viiden suurvallan rauhansopimuksen puolesta!

*

Lopuksi on välttämätöntä korostaa ystävyys- ja avunantosopimuksen 5 artiklan tavattoman suurta merkitystä nykyisenä ajankohtana, jolloin kapitalistisen pula- ja sotatalouden tulokset raskaasti uhkaavat maamme ulkomaankauppaa ja kansamme hyvinvointia. Sopimuksen 5 artikla kuuluu:

”Korkeat sopimuspuolet vakuuttavat päättäneensä toimia yhteis-

työn ja ystävyyden hengessä Suomen ja Neuvostoliiton taloudellisten ja kulttuurisuhteiden jatkuvaksi kehittämiseksi ja lujittamiseksi."

Jos Suomen kauppapolitiikan johtajat olisivat ajoissa ottaneet huomioon kansandemokraattien varoitukset ja ryhtyneet määrätietoisesti toteuttamaan ystävyyssopimuksen 5 artiklaa kehittämällä maamme taloudellisia suhteita Neuvostoliittoon sekä sen rinnalla oleviin Euroopan kansandemokraattisiin maihin ja Kiinan kansantasavaltaan, niin meidän tuskin olisi tarvinnut kokea ulkomaankauppassamme sitä takaiskua, jota merkitsee Suomen selluloosan hinnan aleneminen läntisillä markkinoilla noin 30 %:lla ja tästä johtuva vientimme arvon supistuminen arviolta 17 miljardilla markalla vuodessa.

Maamme ja kansamme — ja ilmeisesti vientikapitalistien omatkin! — edut vaatisivat perusteellista tarkistusta ulkomaankauppamme suuntauksessa. Amerikkalainen imperialismi, joka uutta sotaa valmistellessaan haluaa tukahduttaa muiden maiden kansallisen talouselämän ja pystyttää keinotekoisia esteitä kansojen välisen kaupan tielle, vaarantaa vakavasti myös Suomen talouselämän kehittymistä ja ehkäisee sen tervehdyttämisen.

Suomen ja Neuvostoliiton välisen ystävyyssopimuksen rehellinen ja johdonmukainen toteuttaminen kehittämällä taloudellisia suhteitamme Neuvostoliittoon ja kansandemokraattisiin maihin sensijaan loisi edellytykset maamme talouselämän terveen kehityksen turvaamiselle. Kuluvan vuoden huhtikuussa Moskovassa alkava taloudellinen maailmankonferenssi tarjoaa varmasti suuria mahdollisuuksia Suomenkin talouselämän kehittämiselle, mikäli näitä mahdollisuuksia halutaan ja osataan käyttää hyväksi.

SKPn IX edustajakokous lausui:

"Maamme kansalliset edut vaativat yhteistoimintaa kaikkien rauhantahtoisten kansojen kanssa sekä lujaa ystävyyttä ja luottamuksellista yhteistyötä rauhanleirin johtavan maan, naapurimme Neuvostoliiton ja kansandemokraattisten maiden kanssa."

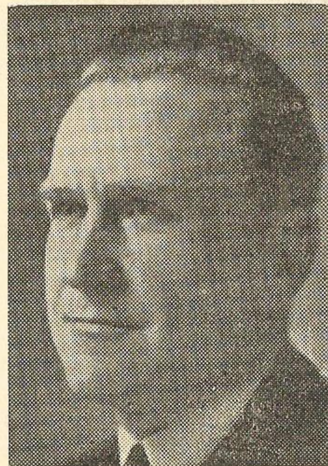
"Kommunistien on väsymättä työskenneltävä Suomen ja Neuvostoliiton kansojen lähentämiseksi sekä tuettava Suomi—Neuvostoliitto-Seuran arvokasta toimintaa totuuden levittämiseksi Neuvostoliiton kansojen suurenmoisesta rakennustyöstä ja rauhanpolitiikasta."

Suomi—Neuvostoliitto-Seuran jokapäiväinen hellittämätön työ on ystävyyssopimuksen, erittäinkin sen 5 artiklan, toteuttamista käytännössä. Sentähden jokainen suomalainen, joka toivoo ja kannattaa Suomen ja Neuvostoliiton kansojen ystävyyden kehittämistä, antaa tukensa Suomi—Neuvostoliitto-Seuran toiminnalle.

Ystävyyssopimuksen 4-vuotispäivä lähestyy. Valmistautukaamme viettämään tätä merkkipäivää koko rauhantahtoisen kansamme yhteisenä juhlapäivänä!

MATTI JANHUNEN:

SKPn pääsihteeri toveri Ville Pessi 50-vuotias

50 vuotta ikää — yli 30 vuotta toimintaa työväenluokan, sosialismin ja rauhan asian puolesta.

SKPn pääsihteeri toveri Ville Pessi täyttää tässä kuussa 50 vuotta. Toveri Pessin tähän astinen elämäntaival on ollut tapahtumista ja kokemuksista rikas: työläisperheen lapsesta ammattityöläiseksi; työväenjärjestöjen jäsenestä työväenliikkeen johtavaksi toimihenkilöksi — yli 30 vuotta sitkeätä työtä työväenluokan, sosialismin ja rauhan asian puolesta.

Toveri Ville Pessi on syntynyt maaliskuun 24 päivänä v. 1902 Kaukolan pitäjässä Viipurin läänissä. Elämän niukkuus kodissa, jossa äiti yksinään joutui huolehtimaan perheen toimeentulosta, pakotti toveri Pessin varsin aikaisin lähtemään ansiotyöhön. Käytyään kansakoulun hän työskenteli ensin metsätöissä, sittemmin läkki-, pelti- ja vaskisepän oppilaana, erilaisissa töissä sahoilla, lämmittäjänä laivoissa ja vetureissa sekä metallityöläisenä Pasilan konepajalla Helsingissä vv. 1924—27.

Toveri Pessi on osallistunut työväenjärjestöjen toimintaan vuodesta 1919 alkaen, jolloin hän liittyi alansa ammattiosastoon Hiitolassa. Vuonna 1923 hän liittyi Sosialistiseen Nuorisoliittoon Käkisalmessa ja vuodesta 1924 alkaen hän toimi Helsingin ja sen lähiympäristön nuoriso-osastojen aluejärjestön toimikunnassa ja osallistui samanaikaisesti muidenkin vasemmistolaisten työväenjärjestöjen toimintaan.

Suomen Kommunistiseen Puolueeseen toveri Pessi liittyi v. 1924 ja oli eri vuosina SKPn aluetoimikunnan jäsenenä Helsingissä, pääsihteerinä Vaasassa

ja Turussa sekä vuodesta 1931 alkaen SKPn johtavassa työssä sen Keskuskomitean jäsenenä.

Tammikuussa 1935 toveri Pessi pidätettiin valtiollisen poliisin toimesta ja sai työstään työväenluokan puolesta 7 vuoden kuritushuonetuomion. Sen hän joutui kärsimään Tammisaaren pakkotyölaitoksessa ja Riihimäen keskusvankilassa. Tuomion päätyttyä tov. Pessi siirrettiin suoraan ns. turvasäilöön, mistä vapautui vasta välirauhan solmiamisen jälkeen, syyskuun 26 pnä 1944.

Heti vapautumisensa jälkeen — SKPn saatua julkiset toimintamahdollisuudet — toveri Pessi valittiin puolueen pääsihteeriksi. SKPn edustajakokouksissa vv. 1945, 1948 ja 1951 toveri Pessi on valittu uudelleen puolueen pääsihteerin vastuunalaiseen tehtävään. Toveri Pessi on SKPn Keskuskomitean, poliittisen toimikunnan ja sen sihteeristön jäsen.

Eduskuntaan toveri Pessi on valittu vv. 1945, 1948 ja 1951 valtiollisissa vaaleissa. Muun eduskuntatyönsä ohella hän on ollut eduskunnan ulkoasiainvaliokunnan jäsen. Lisäksi toveri Pessi on ollut useissa työväenjärjestöjen ja muun julkisen elämän luottamustehtävissä.

Siinä mahdollisimman lyhyesti ilmaistuna toveri Pessin tähänastisen elämän ulkonaiset ääriviivat. Niihin sisältyy paljon työtä ja taistelua, määrätietoista pyrkimystä itsensä kehittämiseksi marxilaisuuden hengessä ja ennen kaikkea merkittävä työpäivä SKPn pääsihteerin vaikeassa ja vastuunalaisessa tehtävässä.

*

Toveri Pessin henkilökohtainen osuus kaikkiin SKPn sodanjälkeisen ajan päätöksiin ja tehtävien asetteluihin on ollut huomattava. Seuraavassa esittelemme eräitä piirteitä toveri Pessin työstä Suomen Kommunistisen puolueen pääsihteerinä.

Uusi vaihe — uudet tehtävät.

Vuosi 1944 merkitsi käännettä Suomen poliittisessa kehityksessä. Neuvostokansan ja sen sankarillisen Punaisen Armeijan voitto hitleriläisistä hyökkääjistä päätti Suomessa sen yli 26 vuotta kestäneen taantumuskauden, mikä alkoi taantumuksellisen porvariston voitosta v. 1918 luokkasodassa. Välirauhansopimuksen määräyksillä Suomen Kommunistinen Puolue sai julkiset toimintaoikeudet. Uusi vaihe Suomen työväenliikkeen kehityksessä oli alkanut.

Puheessaan ”Maamme nykyisestä tilanteesta ja Suomen Kommunistisen Puolueen tämän hetken tehtävistä” 1. 11. 1944 — SKPn ensimmäisessä julkisessa suurkokouksessa Messuhallissa — toveri Pessi teki perusteellisen arvion Suomen valtiollisesta ja yhteiskunnallisesta kehityksestä luokkasodan jälkeiseltä kaudelta, osoitti Neuvostoliittoa vastaan tähdätyn sotapolitiikan aiheuttamat seuraukset ja määritteli Suomen työväenliikkeen ja Suomen Kommunistisen Puolueen edessä olevat perustehtävät:

1. Kansan etujenvastaisen ja Neuvostoliitolle vihamielisen politiikan tuomitseminen, sotasyyllisten ja sotarikollisten rankaiseminen ja todella hyvien ja luottamuksellisten suhteiden kehittäminen Suomen ja Neuvostoliiton kansojen välillä.

2. Fasististen ja puolifasististen järjestöjen lakkauttaminen, niiden toiminnan estäminen ja fasismin hävittäminen kaikesta valtiollisesta ja yhteiskunnallisesta elämästä.

3. Taantumuskaudenaikaisten poikkeuslakien kumoaminen, laajan demokratian luominen ja demokraattisten joukkojen mukaan vetäminen valtiolliseen ja yhteiskunnalliseen toimintaan.

4. Työtätekevien elinehtojen parantaminen ja sotapolitiikan aiheuttamien rasitusten siirtäminen sotasyyllisten ja sotakeinottelijain kannettavaksi.

5. Laajan fasismin- ja taantumuksenvastaisen yhteis- ja kansalaisrintaman luominen edellä mainittujen tehtävien suorittamiseksi ja kansanvaltaisen kehityksen turvaamiseksi.

Kaikissa SKPn edustajakokouksissa — vv. 1945, 1948 ja 1951 — on täydellisesti hyväksytty tämä toveri Pessin määrittelemä peruslinja kansamme ja puolueemme tehtävistä.

Fasisminvastaisen yhteis- ja kansalaisrintaman luominen.

Fasismin hävittäminen, todellisen demokratian luominen ja työtätekevän kansan aineellisen ja sivistyksellisen aseman parantaminen on puolueemme päätehtävä nykyisessä vaiheessa, korosti toveri Pessi puheessaan 17. 12. 1944 suuressa kansalaiskokouksessa Messuhallissa:

”Meistä itsestämme riippuu nyt ratkaisevalla tavalla ja lopullisesti, minkälaiseksi olot maassamme muodostuvat. Siksi on koottava koko työtätekevän kansan yhteinen joukkovoima yhteiseen suureen työhön ja toimintaan luodaksemme maahamme sellaiset olot, jotka turvaavat kaikille kansalaisille taloudellisesti kunnollisen toimeentulon ja antavat edellytykset kulttuurisen elämän voimakkaalle nousulle.”

Kaikkien fasiminvastaisten voimien kokoaminen yhteiseen työhön fasimin hävittämiseksi ja laajan demokratian rakentamiseksi on ollut johtavana ajatuksena toveri Pessin kaikessa työssä sotien jälkeisellä kaudella.

Oli luonnollista, että toveri Pessi oli perustamassa myös fasisminvastaisten järjestöjen yhteistyöjärjestöä, Suomen Kansan Demokraattista Liittoa ja on kaikissa vaiheissa ollut tämän liiton aktiivisimpia kannattajia ja johtavia jäseniä.

Taistelu työtätekevän kansan aseman parantamiseksi ja kansantalouden demokratisoimiseksi.

Toveri Pessin toiminnassa ja puheissa on aina yhtenä keskeisimpänä asiana ollut huoli työtätekevän kansan aineellisen ja sivistyksellisen aseman parantamisesta. Eduskunnassa hän on tehnyt useita esityksiä ja aloitteita työtätekevien elintason turvaamiseksi, verojen alentamiseksi, hintojen nousun estämiseksi jne. Mutta toveri Pessi on myös aina muistanut, että työtätekevän kansan aseman ja olojen parantaminen ja työtätekevän kansan vapauttaminen edellyttää yhteiskunta-poliittisia muutoksia, pääoman vallan rajoittamista ja murskaamista, kansantalouden demokratisoimista ja sosialistisen tuotantotavan kehittämistä.

”Taloudellinen ja poliittinen elämä ovat aina kiinteässä vuorovaikutuksessa keskenään. Nykyisen tilanteen erikoisuudesta johtuu, että monien tärkeiden poliittisten kysymysten ratkaisusta riippuu, millä tavalla taloudellinen elämä pääsee kehittymään” (15. 7. 1945).

”Jos maamme talouselämä halutaan saattaa kansanvaltaiselle pohjalle ja jos valtiotaloutta pyritään hoitamaan kansan etujen mukaisesti, on viipymättä ryhdyttävä suurten tuotanto- ja liikelaitosten kansallistamiseen . . .”

Vuonna 1947 toveri Pessi teki eduskunnalle esityksen laiksi suuryhtymäin kansallistamisesta, mutta tämä esitys, kuten monet muut kansandemokraattien tekemät esitykset, hylättiin porvarien ja sosialidemokraattien yhteisillä äänillä.

Taistelu Suomen itsenäisyyden ja rauhan puolesta.

Vuoden 1948 eduskuntavaalien jälkeen taistelu taantumusta vastaan Suomessa yhä kiristyi. Työväenluokan käytännöllisen taistelutoiminnan johtaminen vaati SKPltä ja sen johdolta entistä suurempaa huomiota. Puolueen kehittämisen ja johtamisen ohella toveri Pessi kiinnitti tässä vaiheessa erikoista huomiota työhön työtätekevien joukkojärjestöissä ja työväenluokan yhteisrintaman rakentamiseen työpaikoilla. Rauhan puolustaminen ja turvaaminen on hänen toimintansa keskeisimpiä kysymyksiä. Osoituksena siitä ovat mm. hänen lukuisat puheensa ja kirjoituksensa rauhankysymyksestä ja taistelukehoituksensa taantumuksen yleistä hyökkäystä ja uuden sodan valmistelijoita vastaan.

Kun Fagerholmin hallituksen ajama työväenluokan etujenvastainen sisäpolitiikka ja maamme kansallista riippumattomuutta ja rauhaa vaarantava ulkopolitiikka kehittyi yhä räikeämmäksi ja kun taantumus oikeistososdem. hallituksen tuella valmisteli uusia kiristystoimenpiteitä työtätekevän kansan aineellisen ja oikeudellisen aseman huonontamiseksi, esitti tov. Pessi tunnuksen ”maan politiikkaa on muutettava” ja osoitti, että vain politiikkaa muuttamalla päästään talouspulaan johtavalta tieltä ja että ”vain demokraattisen yhteistyön hallitus voi harjoittaa työtätekevän kansan etujen mukaista politiikkaa”.

Toveri Pessin erinomainen selostus tilanteesta ja edessä olevista tehtävistä SKPn IX edustajakokouksessa on varmaan puolueemme jäsenten muistissa ja kaikkien luettavissa Kommunistista n:o 11—12/1951. Keskeisin kysymys tov. Pessin selostuksessa samoin kuin IX puoluekokouksen päätöksissäkin, on maamme rauhan turvaaminen, työtätekevän kansan elinehtojen ja oikeuksien parantaminen ja työtätekevän kansan yhteisrintaman luominen taantumusta ja uuden sodan valmistelijoita vastaan. SKPn IX edustajakokouksen aineisto sisältää tämän kauden taistelumme peruskysymykset ja on myös ideologisen taistelumme perusaineisto.

Toveri Pessin poliittista valppautta ja oikeaa kommunistista puoluekantaisuutta osoittaa mm. se, että hän on aina ensimmäisenä ollut antamassa periaatteellisen linjan ja kannanmäärittelyn päivänpolitiikassa esille nouseviin taistelukysymyksiin. Tuoreimpana esimerkkinä siitä on hänen kirjoittamansa pääkirjoitus tämän vuoden helmikuun Kommunistissa.

Tuossa kirjoituksessa toveri Pessi konkreettisesti esittelee tämän kauden tärkeimmät kysymykset ja osoittaa, että ”kansamme elinedut vaativat kaikkien rauhantahtoisten kansalaisten yhtymistä, laajan kansalaisrintaman muodostamista Suomen rauhan ja riippumattomuuden suojaksi”.

”Vakava aika vaatii meiltä yhteenkuuluvaisuuden- ja vastuuntuntoa puoluetta kohtaan.”

”Kuluneet julkisuuden vuodetkin ovat antaneet puolueelle vaikeita ja monimutkaisia tehtäviä, vastuu ratkaisujen teossa on entisestään lisäytynyt. Olosuhteet ovat vaatineet lujuutta ja periaatteellisuutta, mutta myös uusien tilanteiden edellyttämää joustavuutta, kykyä nähdä oikein mahdollisuuksiamme ja myönteistä asennoitumista kaikkeen, mikä voi auttaa rauhan, kansanvallan ja sosialismin asiaa eteenpäin, mutta myös leppymättömyyttä kaikkeen siihen, mikä vahingoittaa puolueen, työväenluokan ja rauhan asiaa, valppautta niin vihollisen juonia kuin omissa riveissä esiintyvää selkärangattomuutta ja oman edun tavoittelua vastaan. Voisi poimia toveri Pessin alustuksista ja lausunnoista paljon arvokasta, mutta tyydyn vain viittaamaan VIII ja IX puoluekokousten päälustuksiin ja erikoisesti siihen puoleen niissä, joissa hän terottaa marxilais-leniniläisen teorian, bolshevistisen puolueen opetusten ja kommunistisen vastuuntunnon omaksumista. ”Kun kommunisti tuntee olevansa lihaa ja verta puolueestamme, silloin hän tekee myöskin puolueen puolesta työtä moninkertaisella innolla ja antaumuksella”, toveri Pessi sanoi IX puoluekokouksessamme. Nämä sanat sopivat mitä parhaiten juuri toveri Pessiin itseensä, sillä hän jos kukaan on ”lihaa ja verta puolueestamme”, suhtautuu juuri

sillä vakavuudella ja vastuuntunnolla tehtäväänsä, jota hän toisillekin opettaa.

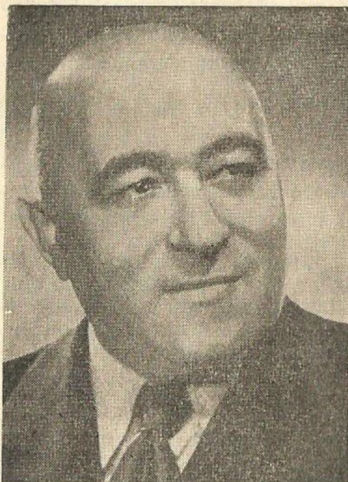
Puolueemme tärkein tämän hetken tehtävä, rauhan, kansallisen riippumattomuuden ja kansanvallan puolustaminen on asia, jota toveri Pessi lakkaamatta terottaa kaikissa yhteyksissä. Senvuoksi paras lahja, minkä hänen merkkipäivänään voimme antaa, on se, että puolueemme todella käytännössä omaksuu tämän tehtävän, että sen jäsenistö perus- ja piirijärjestöistä aina Keskuskomiteaan saakka, kohottavat toiminnallisuuttaan ja todella johtavat sitä taistelua, jossa on kysymys kansamme ja koko ihmiskunnan elämästä." (Hertta Kuusisen puheesta SKPn KKn kokouksessa 2. 3. 52.)

*

Lukuisissa eri esityksissään toveri Pessi on antanut yksityiskohtaisia ohjeita ja neuvoja työväenluokan voimien kokoamisesta ja puolueemme työn järjestämisestä edessä olevien suurten tehtävien vaatimalla tavalla. Kaikissa hänen puheissaan ja toiminnassaan kuvastuu hänelle ominainen suuri luottamus, rakkaus ja kunnioitus puoluetta ja taistelevaa työväenluokkaa kohtaan.

Samalla kun toivotamme toveri Pessille jatkuvaa työtarmoa toivomme, että hänen esimerkkinsä uhrautuvaisuudesta, uskollisuudesta, vaatimattomuudesta ja sitkeydestä opettaisi ja innoittaisi puolueemme jäseniä ja demokraattista järjestöväkeä kokonaisuudessaan entistä tarmokkaampaan työhön puolueemme asettamien tehtävien ja päämäärien toteuttamiseksi.

Matyas Rakosi 60-vuotias

Maaliskuun 9 pnä 1952 täytti Matyas Rakosi, Unkarin Kommunistisen Puolueen pääsihteeri ja Unkarin kansantasavallan varapääministeri 60 vuotta. Hän syntyi vuonna 1892 köyhässä eteläunkarilaisessa perheessä, otti jo nuorena ylioppilaana osaa radikaaliseen ylioppilasliikkeeseen ja liittyi jo varhain Unkarin sosialidemokraattien voimakkaaseen vasempaan siipeen. Ollessaan useita vuosia Saksassa ja Englannissa Rakosi opiskeli mm. kansantaloutta Leipzigissä ja osallistui Saksan ja Englannin työväenjärjestöjen toimintaan. Näinä vuosina hän myös laski perustan kunnioitusta herättävälle kieltentuntemukselleen. Vuosien 1914—1918 ensimmäisen imperialistisen sodan aikana hän joutui venäläisten sotavangiksi. Palattuaan vuonna 1918 kotimaahansa hän esiintyi tarmokkaasti sotaa vastaan ja liittyi kommunistiseen puolueeseen sen perustamisen yhteydessä samana vuonna.

Maaliskuussa v. 1919 Unkarin proletariaatti perusti neuvostohallituksen, johon Matyas Rakosikin kuului, ensin kauppakomissaarina ja myöhemmin yhteiskunnallisen tuotannon kansankomissaarina. Neuvostohallitus pystytettiin kokonaan rauhallista tietä, kun silloinen ministeripresidentti kreivi Karolyi vetäytyi syrjään ja luovutti vallan työväenjärjestöille. Se vahvistettiin kansanäänestyksellä, jolloin esimerkiksi Budapestissa 1.100.000 äänestä 700.000 annettiin neuvostojärjestelmälle. Mutta taantumus ei levännyt. Se sai odottamatonta apua uuden neuvostohallituksen sosialidemokraattisilta jäseniltä, jotka kommunististen tovereiden selän takana työskentelivät neuvostojärjestelmän vahvistamista vastaan ja vehkeilivät salaisesti Englannin ja Ranskan imperialististen hallitusten kanssa. Siten onnistui Unkarin taantumuksen Ranskan sotilasavun sekä tshekkiläisen ja romanialaisen intervention turvin kukistaa Unkarin neuvostohallitus toukokuussa v. 1919.

Matyas Rakosin onnistui yhdessä eräiden muiden kommunististen ja sosialidemokraattisten johtajien kanssa paeta ulkomaille, missä hän asettui asumaan Itävaltaan. Täällä hän lähinnä seuraavina vuosina omistautui kansainväliselle työväenliikkeelle. Vuonna 1924 hän palasi vapaaehtoisesti kotimaahansa, ottaakseen osaa kommunistisen puolueen elvyttämiseen, vaikka tiesi kuolemanrangaistuksen uhkaavan itseään.

Ajan mittaan oli tilanne Unkarissa osittain muuttunut. "Dollari-aurinko" oli alkanut paistaa Euroopan yllä. Tilanomistajain valta oli varmistettu. Hejas-joukot eivät olleet enää soveliaita, ne olivat suorittaneet palveluksensa ja joutuivat syrjään. Sosialidemokraattiset johtajat hankkivat v. 1922 magnaateilta takaisin menetetyn luottamuksensa menemällä hallitukseen, mutta korvaukseksi heidän oli luovuttava kaikista yrityksistä organisoida maatyöläisiä — suurinta palkkatyöläisryhmää Unkarissa. Reformistiset demagogit olivat hallitseville luokille nyt käyttökelpoisempia kuin avoimesti taantumuksellinen Hejas-sakki.

Samalla kun sosialidemokratia nautti kalliisti ostettua ja erittäin rajoitettua toimintavapauttaan, oli kommunistinen liike pakotettu maanalaisuuteen. Tämä seikka luonnollisesti vaikeutti Rakosin työtä, joka jo sinänsäkin oli äärimmäisen uhanalaista. Vuonna 1925 hän joutui provokaattorin käsiin, joka ilmiantoi hänet. Yhdessä nuorisojohtajan Zoltan Weinbergerin kanssa hänet vangittiin ja marraskuussa hän ensimmäisen kerran seisoi tuomariensa, Unkarin työväenluokan

kiihkeiden vihollisten edessä. Kuolemantuomio näytti jo olevan päätetty asia, mutta oikeudenkäynnin aiheuttaman Rakosin puolesta kohonneen valtavan kansainvälisen vastalauseliikkeen ansiosta, jossa suuri ranskalainen runoilija Henri Barbusse esitti huomattavaa osaa, eivät tuomarit uskaltaneet viedä asiaa niin pitkälle. Tuomio, joka langetettiin vasta v. 1926, oli kahdeksan ja puoli vuotta kuritushuonetta!

Vankilassa Rakosi osoitti melkein yli-inhimillistä kestävyyttä. Useiden vuosien aikana hän sai tavata ainoastaan sisartaan. Häntä pahoinpideltiin kauhistuttavalla tavalla, ja hän protestoi petomaista vankilakomentoa vastaan toistuvilla nälkälakoilla. Unkarin kansan kiroaman Horthyn komennon raakuus tulee erittäin selvänä näkyviin jos ajatellaan, että mies, jolla oli vakava tuberkuloosi ja lisäksi heikko sydän, sai kärsiä kaikkea tätä. Mutta ei siinä kylliksi. Vuonna 1935, jolloin rangaistus olisi ollut loppuunkärsitty otettiin oikeusjuttu uudelleen esille. Se on ainutlaatuinen teko oikeuden historiassa ja ristiriidassa kaiken oikeustajun kanssa!

Mutta Rakosi oli lannistumaton. Oikeuden edessä hän selitti ylpeästi: "Minun vakaumukseni pysyy muuttumattomana. Olen ollut ja tulen olemaan kommunisti, puolueeni vastuunsatunteva taistelija. Minä tiedän, että tulevaisuus kuuluu meille kommunisteille, se kuuluu työtätekeville joukoille". Hänet tuomittiin edelleen vankeusrangaistukseen.

Siitä, mikä auttoi häntä kestämään noina kauhistavan katkerina ja raskaina vuosina, on hän itse sanonut vapautuessaan: "Istuessani vankilassa minä ajattelin suurta Neuvostoliittoa ja sen sankarillista kansaa, joka siellä rakentaa valoisaa elämää. Minä tiesin, että meitä ei ollut unohdettu ja uskoin vapauttamiseeni". Ja lokakuun 30 päivänä v. 1940 Neuvostoliiton vaatimuksesta, jonka kanssa Unkari vasta silloin solmi diplomaattiset suhteet, avautuivat vankilan portit Matyas Rakosille.

Toisen maailmansodan ajan Rakosi oli Neuvostoliitossa. Näinä päivinä hän johtaa maansa sosialistista rakennustyötä, jonka hyväksi hän voi antaa runsaat kokemuksensa, tietonsa ja uupumattoman henkensä voimat. Hän on kommunistisen puolueen johtaja ja Unkarin kansantasavallan varapääministeri. Rakosin lahjakkuus ja Unkarin työläisten keskuudessa nauttima arvonanto hänen sankarillisen taistelunsa johdosta Horthyn järjestystä vastaan ovat tehneet Matyas Rakosista arvokkaan johtajan Unkarin työtätekevien suuressa rakennustyössä.

Matyas Rakosi on kansainvälisesti tunnettu työväenliikkeen johtaja ja lämmin Suomen työtätekevän kansan ja puolueemme ystävä. Toivotamme hänelle edelleen jatkuvaa työtarmoa taistelussa ihmiskunnan onnen puolesta.

VÄINÖ TATTARI:

Ammatillisen liikkeen tehtävistä työväenliikkeessä

Nykyaikainen ammatillinen liike on syntynyt ja kehittynyt rinnan kapitalismin synnyn, kasvun ja sen imperialismiksi muuttumisen kanssa. Se on syntynyt työläisten puolustus- ja taisteluliikkeenä räikeätä ja häikäilemätöntä kapitalistien harjoittamaa riistoa vastaan. Ammatillinen järjestäytyminen on ensimmäinen askel nykyajan työläisten, proletaarien luokkana kamppailussa pois hajanaisuuden ja oikeudettomuuden tilasta.

Kapitalistisen markkinatalouden vallitessa työläinen, työvoimatavaran myyjänä, on pakon alainen, sillä hänen ja perheensä toimeentulo riippuu siitä, onnistuuko hän päivittäin myymään työvoimaansa sitä ostavalle, tuotantovälineet omistavalle työnantajakapitalistille. Tämä seikka, yhdessä työntekijäin runsaslukuisuuden kanssa saattaa työläiset työvoimamarkkinoilla huonommalle puolelle taistelussa harvalukuista ja pääomarikasta työnantajistoa vastaan. Työläisten ammatillisen järjestäytymisen merkityksestä tässä epätasaisessa taistelussa paksukukkaroisia riistäjiä vastaan antaa Lenin erittäin selvän kuvan. Hän kirjoitti:

"Kun rikkaita kapitalisteja vastassa ovat yksityiset, mitään omistamattomat työläiset, niin se merkitsee työläisten täydellistä orjuuttamista. Mutta kun nuo mitään omistamattomat työläiset liittyvät yhteen niin silloin asia muuttuu. Mitkään rikkaudet eivät tuo hyötyä kapitalisteille elleivät he löydä työläisiä, jotka suostuvat liittämään työnsä heidän tuotantovälineisiinsä ja raaka-aineisiinsa ja tuottamaan uusia rikkauksia. Niin kauan kuin työläiset ovat kukin erikseen tekemisissä isäntiensä kanssa, niin kauan he pysyvät todellisina orjina, jotka työskentelevät ikuisesti leipäpalastaan, vieraan ihmisen hyväksi, pysyvät nöyrinä ja rahattomina palkkalaisina. Mutta kun työläiset esittävät yhdessä vaatimuksensa ja kieltäytyvät tottelemasta niitä, joilla on paksu kukkaro, silloin työläiset lakkaavat olemasta orjia ja muuttuvat ihmisiksi. Alkavat vaatia, että heidän työnsä ei saa mennä yksinomaan pienen laiskurien ryhmän rikastumiseen, vaan että sen on annettava työtätekeville mahdollisuus elää ihmisten tavoin." (K. T. II osa sivu 574).

Ne syyt, jotka ovat synnyttä-

neet ammatillisen liikkeen, eivät kapitalismin kehittyessä ole suinkaan pienentyneet ja hävinneet, vaan voimistuneet ja tulleet entistä kärkevimpinä esille. Työttömyys on käynyt kroonilliseksi ja kilpailu työnsaannista on kiristynyt entisestään. Monopolisoitunut pääoma on entistään yhtenäisempänä työläisiä vastassa. Onhan tunnettua, että amerikkalaisen taantumuksen toimesta on suoritettu tutkimuksia ja annettu kautta kapitalistisen maailman ohjeita siitä, kuinka monta prosenttia tulee olla työttömiä "normaalitilanteen" vallitsemiseksi. Nähtävästi hitleriläisen fasismin työrintaman ja pakkotyöleirien kokemuksista on otettu oppia siinä, miten nälkäinen työläinen on nöyrä tekemään työtä, minkälainen ahdinko synnyttää kapinallisia ja missä vaiheessa lähtee jo henki. Meidän maassamme tätä ja muita amerikkalaisen taantumuksen antamia ohjeita toteutetaan kansan elintason alentamiseksi "vakauttamisen" tunnuksella, jossa ylityöllisyyden estäminen näyttelee huomattavaa osaa. Työttömyyden kirous ei vakauttajien mielestä vieläkään paina tarpeeksi raskaana maamme työtätekeviä, vaikka mm. monet teollisuuden alat työskentelevät 5 jopa 4 päiväisin työviikoin.

Näitä elintason alentamis- ja kiristystoimenpiteitä vastaan kommunistit toimivat yhdessä muiden työläisten kanssa ammatillisen liikkeen riveissä, olipa ammatillisen liikkeen johdossa kuka tahansa. Sellainen puolueen jäsen joka ei ole ammatillisesti järjestäytynyt eikä toimi ammatillisessa joukkoliikkeessä, lyö karkeasti laimin puolueen joukkotyön tärkeän tehtävän. Sellainen kommunisti, joka ammatilliseen liikkeeseen liittyessään valitsee oman vasemmistolaisen osaston, ei ole irti lahkolaisuudesta eikä käsitä joukkotyön merkitystä ammatillisessa liikkeessä. Työväenliikkeen suuret johtajat ovat vakavasti varoittaneet juuri lahkolaisuudesta ja kehoittaneet toimimaan kaikissa niissä ammatillisissa järjestöissä, joissa työläiset muodostavat jäsenistön perusjoukon, olipa niiden johtajina kuka tahansa. Välinpitämättömyys ammatillista liikettä kohtaan on päättävästi lopetettava, sillä ammatillinen liike kapitalismin oloissa ei ole vain välttämätön, vaan myös väistämätön.

Ammatillisen liikkeen jokapäiväisenä käytännöllisenä tehtävänä on taistelu parempien työpalkkojen ja muiden työehtojen puolesta. Mutta ennenkuin työläiset voivat vaikuttavasti puolustaa työpalkkojaan ja muita työehtojaan, heillä tulee olla kokoontumisvapaus, sananvapaus ja vapaus työtaisteluun, lakkoon. Työläisten toimintaa ei saa kahlita sota- eikä muut taantumuslait. Siksi ammatillisen liikkeen taistelu ei voi olla taistelua yksinomaan työpalkkojen korottamiseksi, vaan se on liikettä yhteiskunnallisten oikeuksien laajentamisen ja kaiken riiston lopullisen hävittämisen puolesta. Marxilaiset antavat ammatilliselle liikkeelle paljon suuremman ja ratkaisevamman merkityksen kuin konsanaan trade-unionistit ja muut marxilaisuuden vastustajat. Marx luonnehti tämän lyhyesti sanomalla: "Jos ammattiliitot ovat tarpeellisia työn ja pääoman välisiä sissitaisteluja (siis työpalkan ja työehtojen parantamiseksi käytyjä taisteluja) varten, niin ne ovat vielä tärkeämpiä järjestyneenä voimana itsensä palkkatyöjärjestelmän ja pääoman kukistamiseksi." (Marx ja Engels Am. yhd. liikkeestä s. 95.)

Sen suunnattoman osan valaisemiseksi, joka on Marxin määritelmän ja sen politiikan välillä, jota meidän maamme ammatillisen liikkeen nykyinen johto harjoittaa, on esimerkkinä SAKn johdon Työnantajaliiton ja valtiovallan tämän vuoden keväällä tekemä tunnettu linnarauhasopimus ja sitä seurannut vakauttaminen. Sopimuksen mukaan palkat eivät nousseet, hinnat sitävastoin nousivat. Työehtosopimuksen mukaiset palkkojen korotukset jätettiin maksamatta, mutta sopimusten mukaiset ja sopimuksettomat hintojen ja vuokrien nousut sallittiin. Tämän kiristysohjelman toteuttaminen turvattiin sopimuksessa lausumalla, että *"hallitus ja linnarauhaan osallistuvat talouspoliittiset järjestöt lupaavat tehdä kaikkensa, että työrauha maassa säilyy"*. Sopimus on todellinen linnarauhasopimus työnantajakapitalisteille, mutta taisteluliitto työläisiä vastaan. Tämän taantumuksellisen liiton tavoitteena ei suinkaan ollut työläisten elintason korottaminen, vaan alentaminen, ei työläisten taistelutahdon kohottaminen, vaan lamauttaminen. Sen tavoitteena ei ole sissi- eikä avoimen sodan käyminen riistäviä työnantajia vastaan, vaan yritys maamme työväen alistamiseksi ja tien tasaamiseksi kolmannen maailmansodan varalta. Se on valkoisen rintaman suorittama saartoliike ja katala yritys maamme työväenluokan motittamiseksi. Tästä renkaasta työtätekevät voivat nopeasti murtautua vain puolueemme johdolla ja sitkeällä työllä jokaisessa työpaikassa ja ammatillisessa perusjärjestössä, työväen yhteisrintaman avulla.

Ammatillisen liikkeen toiminnan laajentuessa ja monipuolistuessa yksinomaan taloudellinen taistelu ei edes onnistuessaankaan riitä. Ensimmäisen talouspulan tai sodan sattuessa kapitalistit vetävät takaisin työväen saavutukset elintason korottamisen ja oikeuksien laajentamisen alalla, ellei poliittisen taistelun avulla ole näitä saavutuksia vakiinnutettu. Kapitalistien tukena on aina porvarillinen valtiovalta, olipa ministerisalkut vanhoillisten tai oikeistososdemien hallussa. Monien katkerien kokemusten opettamana työläiset tulevat huomaamaan, kuten Lenin kirjoittaa, että "taloudellinen taistelu voi johtaa työväenjoukkojen aseman kestävään parantumiseen ja hei-

dän taloudellisen luokkajärjestönsä lujittamiseen vain sillä ehdolla, että tuo taloudellinen taistelu yhdistetään oikealla tavalla proletariaatin poliittiseen taisteluun". Paljastaaksemme puolueettomuuden naamarilla tapahtuvan ammatillisen liikkeen alistamisen yhteistyöhön työnantajakapitalistien kanssa työväenliikettä vastaan, tulee tehdä työläisille tunnetuksi mm. toisen Internationalen Stuttgartin kongressin päätökset vuodelta 1907. Tämän kongressin päätöslauselmassa hylättiin päättävästi ammatillisten järjestöjen puolueettomuus poliittiseen työväenliikkeeseen nähden. Päätöksessä sanottiin, että "ammattiliitot pystyvät suorittamaan velvollisuutensa työläisten vapaustaistelussa vain silloin, kun niiden toiminta on sosialistisen hengen läpitunkemaa". Kongressi selittää edelleen, että "kapitalistisen tuotantotavan kehitys, tuotantovoimain voimistuva keskittyminen, yrittäjäin kasvava järjestäytyminen ja yksityisten tuotantoalojen kasvava riippuvaisuus koko porvarillisesta yhteiskunnasta tuomitsee ammattiliitot voimattomuuteen, jos ne huolehtivat yksinomaan ammattikunnallisista eduistaan ja pitävät ohjeenaan ammattikunnallista itsekkyyttä ja teoriaa työn ja pääoman etujen sopusoinnusta".

Stuttgartin kongressin päätökset velvoittivat ammatillisen liikkeen kussakin maassa yhteistyöhön sosialistisen luokkataistelupuolueen kanssa. Siitä mikä puolue on katsottava sosialistiseksi luokkataistelupuolueeksi, jos jossakin maassa toimii useampia sosialistisia puolueita, kirjoitti Lenin "Proletaarissa" maaliskuussa 1908 mm: "Meidän on aina ja kaikkialla puolustettava ammattiliittojen ja työväenluokan sosialistisen puolueen lähestymistä, mutta mikä puolue jossakin maassa ja jonkun kansallisuuden keskuudessa on todella sosialistinen ja todella työväenpuolue on eri kysymys, eivätkä sitä ratkaise kansainvälisten kokousten päätökset, vaan taistelun kulku kansallisten puolueiden välillä... jos puolueessa pääsee vallalle revisionistinen ideologia, niin se ei ole enää työväenluokan sosialistinen puolue."

Oman maamme kohdalla tämä kysymys ei suinkaan ole ratkaistu, sillä noin puolet ammatillisesti järjestyneistä työläisistä kulkee edelleenkin sosialistisista periaatteista jo aikoja sitten luopuneen sosdem. puolueen talutusnuorassa. Sosdem. puolueen harjoittaman ankaran puoluekurin alaisena voidaan vielä toistaiseksi liittojen ja keskusjärjestöjen kokouksissa teettää päätöksiä, joita sen lisäksi, että ne ovat periaatteellisesti aivan vääriä, rikotaan kapitalistien eduksi, vieläpä rikotaan työehtosopimuksia työläisten vahingoksi ja alennetaan sopimusten mukaisia työpalkkoja.

Osoittaa joukkotyömme vakavaa heikkoutta, että nykyisen tilanteen vallitessa tällaista tapahtuu maamme ammatillisessa liikkeessä kuusi vuotta sen jälkeen, kun kommunistinen puolue on tullut julkiseksi ja puolueen jäsenillä on ollut tilaisuus avoimesti työskennellä ammatillisessa liikkeessä ja useimmilla työpaikoilla. Jos puolueemme 50 000 jäsenistö käsittäisi ammatillisessa liikkeessä tehtävän joukkotyön merkityksen ja tekisi siellä työtä, ei sosdem johtajain ja työnantajain yhteinenkään rintama voisi estää työväkeä taistelemasta elintasonsa puolesta. Heikon toiminnan puolusteluksi kuulee yhä vielä puolueen jäsentenkin puhuvan mustista työpaikoista, mustista ammattiosastoista ja mustista työläisistä. Kokemus on kuitenkin osoittanut, että mustia työpaikkoja ja työläisryhmiä ei olekaan, jos kommunistit tekevät työtä oikealla tavalla. Mutta joukkotyötä aliarvioivia ja omassa liemessä kiehuvia kommunisteja, ikävä kyllä, on olemassa. Menestyksemme pahimpina esteinä ammatillisessa joukkotyössä eivät ole mitkään ulkoiset tekijät. Pahin este on puolueen jäsenten joukkotyötaidon ja aktiivisuuden puute.

Johtaaksemme ja kasvattaaksemme maamme työtätekeviä luokkataistelun hengessä ja kasvaaksemme itse niissä taisteluissa, joita työtätekevät käyvät elintasonsa alentamista vastaan sen korottamisen puolesta, tulee jokaisen puolueemme jäsenen olla

ammatillisen liikkeen aktiivinen jäsen. Mutta sosialistisen vaikutuksen lisäämiseksi ammatillisessa liikkeessä emme kuitenkaan pyri muuttamaan ammatillista liikettä miksikään puoluejärjestöksi, vaan ammatillinen liike on ja sen tulee olla kaikkien työläisten yhteistä taisteluliikettä kapitalistista riistoa vastaan, elintason kohottamisen ja demokraattisten oikeuksien laajentamisen puolesta. Samalla sen on käytävä hellittämätöntä taistelua ammattiyhdistysliikkeen johtoon pesiytyneitä työnantajain asialla olevia pettureita vastaan, maamme ammatillisen liikkeen saattamiseksi sille periaatteelliselle pohjalle, jonka työväenliikkeen klassikot ovat määritelleet.

Ammatillisen liikkeen suurta merkitystä työtätekevän kansan käymässä taistelussa haluan lopuksi tehostaa lainaamalla Leninin "Lastentauti"-teoksessa kirjoittamat tunnetut sanat: *"Muutoin kuin ammattiliittojen kautta, ammattiliittojen ja työväenluokan puolueen keskinäisen yhteistoiminnan kautta ei missään koko maailmassa proletariaatin kehitys ole kulkenut eikä ole voinut kulkea."* Tämä ohje on aina muistettava jokapäiväisessä työssämme ammatillisessa liikkeessä. Marxilaisen puolueemme ja ammattiyhdistysliikkeen yhteistyön tulee olla entistä läheisempää ja luottamuksellista.

Teorian kysymyksiä

T. Lehen: LUENTOJA VALTIOSTA

III. Diktatuurista ja demokratiasta

ERÄS UUSI ELINKEINO

Siitä jo toteamastamme seikasta, että valtio on luokkaherruuden elin, seuraa itsestään, että valtio, **jokainen valtio**, on **diktatuuria.** "Diktaattoroida", kuten Lenin sanoo, voi tietenkin myöskin yksi ihminen tahi kopla, mutta perimmäiseltä olemukseltaan on jokainen valtio yhden kansanosan valtaa toiseen nähden, luokkavaltaa, tämän tai tuon luokan diktatuuria. Valtio ilman demokratiaa on mahdollinen, ja sellaisia valtioita on ollut, mutta valtio ilman diktatuuria on "propagandaa".

Nyttemmin on maailmaan ilmestynyt epälukuisin ammattisumuttajia, heidän joukossaan peräti "valtiotieteilijöitäkin", joiden tehtävänä on porvarillisen valtion diktatuuriluonteen kieltäminen ja sen yksinomaisen demokraattisuuden mainostaminen. Ja siitä saakka, kun Venäjän työläiset ja talonpojat ottivat vallan käsiinsä ja lähtivät sosialismin rakentamisen tielle, on kapitalismin maissa rehoittanut kokonainen uusi tuottava elinkeino — työväenvallan parjaaminen. Tämän lajin elinkeinonharjoittajien ammattiin kuuluu mm. sellainen uskon saarnaaminen, että diktatuuria ei nykymaailmassa oikeastaan ole muualla kuin Neuvostoliitossa ja kansandemokratian maissa, kun taas täällä kapitalistisessa yhteiskunnassa vallitsee putipuhdas demokratia ilman minkäänlaista diktatuuria.

Ja niinpä sitten laverrellaan ummet ja lammet "diktatuurimaista" ja "demokratian maista", tarkoittaen edellisillä Neuvostoliittoa ja kansandemokratian maita ja jälkimmäisillä Amerikkaa, Ruotsia, Suomea ja muita kapitalistien hallitsemia maita. Perin yksinkertainen juttu: työtätekeviin kansankerroksiin kohdistuva riisto ja sorto on demokratiaa, kapitalistisen riistokomennon rajoittaminen ja lopettaminen diktatuuria! — Kun kapitalisti pieksättää työmiestä, niin se on demokratiaa, mutta jos työmies hipaisee vastaan, niin se on diktatuuria. Jos minä

lyön sinua, niin se on demokratiaa, mutta jos sinä lyöt minua, niin se on diktatuuria. Tällaista suurenmoista valtioviisautta olen eräässä kirjoituksessani nimittänyt "hölmöläisten valtio-opiksi".

Jos haluaisimme vajota samalle tasolle näiden valtioviisaiden kanssa, maksaisimme potut pottuina ja väittäisimme, että juuri kapitalismin maissa vallitsee pelkkä diktatuuri, kun taas työväen hallitsemissa valtioissa on vain "puhdasta" diktatuuritonta demokratiaa. Tässä väitteessä olisi jotain järkeäkin, sillä Neuvostoliitossa ja kansandemokratian maissa on demokratia monin verroin laajempaa ja täydellisempää kuin yhdessäkään kapitalistisessa maassa. Emme kuitenkaan kiihkoudu noudattamaan pikkumaisten vastustajiemme antamaa huonoa esimerkkiä, vaan pidämme kiinni siitä totuudesta, että jokainen valtio — kaikkein demokraattisinkin — on **diktatuuria.** Diktatuuritonta demokratiaa ei ole muualla kuin sosialismin parjaajien kyhäelmissä. Kaikkein vähiten sitä on meidän päiviemme kapitalistisessa yhteiskunnassa.

ALF ROSS JA "DEMOKRATIAN ITSEPUOLUSTUS"

Kapitalistiluokka ei tarvitse valtiossaan ainoastaan työläisten pieksijöitä, se tarvitsee myöskin saarnamiehiä, jotka siunaavat pieksäjien työn, "teoreetikkoja", jotka julistavat mätänemistilassa olevan kapitalistisen maailman parhaaksi kaikista mahdollisista maailmoista. Eräs tällaisista viime aikoina pinnalle nousseista saarnamiehistä on tanskalainen professori **Alf Ross**, joka ansaitsee huomiotamme kahdesta syystä. Ensinnäkin hän on yksi niistä aniharvoista vanhan mantereen asukkaista, joiden teokset on armoitettu Helsingin yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan kurssikirjoiksi amerikkalaisten rinnalle. Ja toiseksi hänen teoksensa "Miksi demokratia?" on Suomen oikeistososialidemokraattien valtio-opillinen pyhä raamattu.

Herra Ross on saanut tehtäväkseen uskotella, että maailman kansojen on valittava joko "kapitalistisen demokratian" tahi "sosialistisen diktatuurin" välillä. Ja jotta kukaan ei rohkenisi vastustaa kapitalismin hemaisevia suloja, ei kapitalismia sanota kapitalismiksi, vaan sille annetaan viehkeä nimi: "liberalismi" (vapaamielisyys). Ja senjälkeen kehutaan, että "liberaalit", siis kapitalismin kannattajat, "tulevat aina olemaan rehellisiä ja vannoutuneita demokratian ystäviä", mutta "toisin on sosialistien laita".

Herra Ross kertoilee kommunisteilla olevan sellaisen käsityksen, että "poliittinen demokratia ei kelpaa proletariaatin politiikan välikappaleeksi", vaan että poliittiset vapaudet "pikemmin-

kin saattavat vain vahingoittaa proletariaatin intressejä".

Mutta samalla hän ilmoittaa, että noiden väkivaltaan ja diktatuuriin pyrkivien pahojen sosialistien, kommunistien, ohella on olemassa toisenkinlaisia sosialisteja, sosialidemokraatteja, jotka "pitävät kiinni demokratian menetelmistä" ja "pitävät tavoitteenaan sosialismin ja demokratian yhdistelmää (sosialidemokratiaa), eikä nykyisen **kapitalistisen demokratian korvaamista sosialistisella diktatuurilla**" (Miksi demokratia? s. 16. Alleviivaus minun. — T. L.)

Nämä kiltit sosialistit pyrkivät kuulema "sosialistiseen demokratiaan" eli "demokraattiseen sosialismiin". Mitä tämä on, siitä ei herra Ross osaa sanoa meille oikeastaan muuta kuin sen, että se on toteutettavissa ainoastaan kapitalistien luvalla ja tahdosta. Ei saa tehdä mitään, mikä voisi pahoittaa kapitalistien mieltä. Suunnitelmatalous ja kaikenlainen valtion sekaantuminen taloudellisiin asioihin on pahasta. "Sosialistiset" uudistukset on suoritettava niin, että kapitalistinen omistaja muuttuu kivuttomasti oman liikkeensä itseoikeutetuksi hoitajaksi, eikä menetä mitään. Erikoisen painokkaasti herra Ross tähdentää sitä, että on otettava huomioon kapitalistien "perityt käsitykset" ja "konservatiivisten ainesten mentaliteetti". Uudistuksista ei voi olla puhettakaan, ennenkuin kaikista kapitalisteista on tehty vakaumuksellisia sosialisteja. Tätä tarkoittaen hän sanoo:

"Taistelu on voitettava ideologisella alalla. **Vastustajan sydänkin on voitettava**". (S. 247).

Jos tuollaisia teorioita kapitalistien sydämien valloittamisesta sosialismin puolelle olisi esitetty viime vuosisadalla tahi aivan meidän vuosisatamme alussa jossakin takapajuisessa maassa, voisimme merkitä sen tietämättömyydestä johtuneen herkkäuskoisuuden tiliin. Tällainen herkkäuskoisuus lienee vaivannut mm. niitä suomalaisia työmiehiä, jotka vanhan työväenpuolueemme Viipurissa vuonna 1901 pidetyssä ensimmäisessä edustajakokouksessa ehdottivat harjoitettavaksi sosialistista valistustyötä myöskin "ylimysten", ts. yläluokan keskuudessa. Nämä henkilöt perustelivat esitystään sillä, että kapitalistien nurjamielisyys työväenliikettä kohtaan johtuu muka vain heidän tietämättömyydestään. Mainittakoon, että tämä lapsellinen käsitys ei saanut puoluekokouksen hyväksymistä. Enemmistö asettui sille Yrjö Mäkelinin ja Eetu Salinin edustamalle kannalle, että yläluokan keskuudessa tehtävään sosialistiseen valistustyöhön ei ole pantava suuria toiveita eikä ainakaan mitään laskelmia sen varaan rakennettava, vaan on työväenluokan luotettava ennen kaikkea **omaan voimaansa.**

Mutta kun pitkälle kehittyneessä kapitalistisessa maassa elävä aikuinen mies, joka lisäksi on

vielä valtiotieteen professori, meidän päivinämme jokeltaa kapitalistien sydämen valloittamisesta sosialismin puolelle, niin siinä ei voi olla kysymys herkkäuskoisuudesta, vaan tietoisesta sumutuksesta. Sellainen mies on myynyt kapitalisteille oman sydämensä. Tämänlajisesta "sydämen voittamisesta" saa riittävän selityksensä myöskin herra Rossin lavertelu tuosta apokryyfisesta, taivaista temmatusta "sosialistisesta demokratiastaan", jota hän tarvitsee vain saadakseen aiheen syyttää "epädemokraattisuudesta" sitä elävää sosialismia, joka kuuluu tämän maailman todellisuuteen ja kulkee voitosta voittoon.

Samaan tarkoitukseen kelpaa herra Rossille myöskin tuo meille jo Röpkeltä tunnettu lörpöttely "demokratian maista" ja "diktatuurimaista". Ja monien Hitlerin entisten ihailijain uutta muotia seuraten herra Ross uskaltaa nyt jälkeenpäin lukea "diktatuurimaiden" joukkoon — paitsi tietysti sosialismin maita — myöskin fasistisen Saksan ja fasistisen Italian. Tämä sanomaton rohkeus saa selityksensä siitä, että Hitler ja Mussolini ovat vainajia. Kuollut fasisti — huono fasisti. Elossa olevien fasistien edesottamuksista ei herra Rossilla ole mitään pahaa sanottavana.

Herra Ross ei tiettävästi vastustanut Hitlerin hirmuvaltaa silloin, kun tämä oli vielä elossa. Hän tunnustaa itse teoksessaan, että hän ei osallistunut millään

tavalla tanskalaisten isänmaanystävien vapaustaisteluun maansa saksalaisia anastajia vastaan, koska hän, näettekö, tunsi "henkilökohtaista vastenmielisyyttä väkivallan vastustamiseen väkivallalla".

Mutta herra Rossin tiet ovat ihmeelliset. Hänen teostaan lukiessamme havaitsemme, että tämä sanomattoman kiltti mies, joka tunsi "henkilökohtaista vastenmielisyyttä" kotimaansa fasististen orjuuttajien harjoittaman väkivallan vastustamiseen väkivallalla, ei tunnekaan 'henkilökohtaista vastenmielisyyttä' väkivaltaan siinä tapauksessa, että se suuntautuu kapitalistisen järjestelmän arvostelijoihin ja oikeuksiensa puolesta taisteleviin työläisiin. Hänen ihastuksellaan tällaiseen väkivallan käyttöön ei ole äärtä eikä rajaa. Onpa hän osannut keksiä kapitalistiselle luokkaterrorille herttaisen lempinimenkin. Se ei ole terroria eikä diktatuuria. Ei, se on — ymmärrättehän! — **"demokratian itsepuolustusta".**

Julistettuaan mahtipontisesti, että **"demokraattinen menetelmä sulkee pois väkivallan käytön"** ja että "väkivallan käytöllä ei ole mitään kotipaikkaoikeutta demokraattisessa yhteiskunnassa", tämä mainio väkivallan vastustaja kuuluttaa heti perään vielä mahtipontisemmin, että **demokratiankin täytyy käyttää väkivaltaa,** koska "sen täytyy puolustautua sisäisiä vihollisiaan vastaan" ja koska "väkivaltaa voidaan vas-

tustaa ainoastaan väkivallalla". Kas näin hän julmistelee tämän "demokratiaksi" ristimänsä kapitalistisen yhteiskunnan arvostelijoille:

"...Virkamies on erotettava, jos hän tekee antidemokraattista propagandaa tai teossa esiintyy demokraattista järjestystä vastaan (esim. ottamalla osaa tai kiihoittamalla laittomiin lakkoihin), tai jos hän kuuluu puolueeseen, josta voidaan näin sanoa..."

"Vähempiarvoisiin toimiinkin nähden tämä on tärkeätä. Rautatiehenkilökunta, raitiotie-, sähkö- ja kaasulaitoksen työntekijät, joilta puuttuu demokraattisen lain ja järjestyksen kunnioitus, voi tulla vaaraksi yhteiskunnalle kiihoitettaessa laittomiin lakkoihin". (S. 287).

"Laittomuutta tai kadun parlamenttia ei saa suvaita, ja on tärkeätä, että lainsäädäntö on niin järjestetty, ettei vastuu kohdistu vain välikappaleisiin, vaan todella syyllisiin alkuunpanijoihin, johtajiin ja kulissientakaisiin miehiin". (S. 309).

Kukapa taantumuksellinen poliisisielu ei tuntisi itseään autuaaksi moista "demokraattista" julmistelua kuunnellessaan! Eikä kenellekään jää epäselväksi, että siinä ärhennellään kapitalististen isäntien puolesta työläisille ja heidän edustajilleen. Kokemäkeläinen Lalli-lehtikin huomasi tämän ja huudahti hurmioituneena:

"Se on kovaa puhetta kommunisteille".

Se terrorilla peloittelu, jolla herra Ross pyrkii vahvistamaan lukijoitaan demokraattisessa uskossa, tuo mieleen Saksassa ns. Weimarin tasavallan aikoihin kierrelleen seuraavan laulunpätkän, joka mainitaan Alfred Döblinin romaanissa "Berlin Alexanderplatz":

"Deutschland ist eine Republik
und wer es nicht glaubt
kriegt eins ins Genick"
(Saksa on tasavalta, ja joka ei usko, saa turpiinsa).

Väkivallan käyttö porvarillisen valtion sisäisiä vihollisia vastaan on siis herra Rossin mukaan "demokratian itsepuolustusta". Turmeltumattomat ja johdonmukaisesti ajattelevat ihmiset saattaisivat luulla, että oikeus itsepuolustukseen, väkivallan käyttöön väkivaltaa vastaan, kuuluu yhtäläisesti **kaikenlaiselle** demokratialle, siis myöskin neuvostodemokratialle ja kansandemokratialle, koska näilläkin saattaa olla sisäisiä vihollisia, "joilta puuttuu demokraattisen lain ja järjestyksen kunnioitus". Erehdytte, hyvät ihmiset! Herra Rossin professorilogiikan mukaan "demokratian itsepuolustusta" on vain kapitalistisen järjestyksen, mutta ei suinkaan sosialistisen järjestyksen suojeleminen. Ettekö te tomppelit älyä: demokratiaa voi olla vain siellä, missä on kapitalismia, "liberalismia"! Sosialistisen demokratian itsepuolustus on sula mahdottomuus, koska mitään sosialistista demokratiaa ei ole olemassakaan! Neuvostoliitossa ja kansandemokratian maissa on uskallettu ryhtyä toteuttamaan sosialistisia uudistuksia odottamatta, kunnes kaikkien ka-

pitalististen riistäjien ja keinottelijain sydämet on ensin voitettu sosialismin puolelle. Siis siellä ei voi olla mitään demokratiaa eikä demokratian itsepuolustusta, on vain pelkkää väkivaltaa ja diktatuuria!

Näin sanomattoman "selvää" ja "johdonmukaista" on se "valtiotiede", jota nykyään isketään "maan toivojen" päihin Helsingin yliopiston valtiotieteellisessä tiedekunnassa.

Siinä, että Alf Ross tällaisine valtio-oppeineen on erikoisesti oikeistososialidemokraattisten johtomiesten suosiossa, ja että tannerit, leskiset, fagerholmit ja simoset ovat oksalla ylimmällä visertämässä kapitalistisen "demokratian" ihanuudesta ja sosialistisen "diktatuurin" kaameudesta, ei heidän "demokraattisten" urotöittensä valossa ole mitään yllättävää. Todellakin, mitä demokratiaa voisi heidän mielestään olla sellaisessa maassa, missä ei edes heidän kaltaisillaan ole oikeutta pieksättää, ammuttaa ja tuomituttaa työläisiä, vaan missä korkeintaan joku fasisti tai muu vastavallankumouksellinen rikoksentekijä vedetään joskus roistoilustaan tilille. "Demokratiassa", ymmärrättehän, pitää asiain kulkea päinvastaiseen suuntaan...

Esittäessään diktatuurin ja demokratian toinen toisensa poissulkevina vastakohtina ja tässä mielessä laverrellessaan "kapitalistisesta demokratiasta" ja "sosialistisesta diktatuurista", Alf Ross ja hänen kaltaisensa "valtiotieteilijät" tulevat paljastaneeksi sen, ettei heillä ole haluakaan — tahi jos lienee halua, niin ei ole lupaa — antautua **asialliseen** keskusteluun diktatuurista ja demokratiasta. Jos kerran "demokraattinen menetelmä sulkee pois väkivallan käytön" ja "väkivallan käytöllä ei ole mitään kotipaikkaoikeutta demokraattisessa yhteiskunnassa", kuten herra Ross julistaa, niin mikä muu kuin orjamainen pyrkimys kapitalististen vallanpitäjien mielistelyyn pakottaa tekemään itsensä naurettavaksi saarnaamalla samaan hengenvetoon ns. demokratian oikeutta väkivallan käyttöön? Osoittautuu, että demokraattinen menetelmä ei suljekaan pois väkivallan käyttöä ja väkivallan käytöllä on kuin onkin kotipaikkaoikeus demokraattisessa yhteiskunnassa. Tuollaista keikausta sanotaan kansankielessä häränpyllyksi.

Jokainen omalla päällään ajatteleva ihminen päättelisi varmasti tähän tapaan: jos demokraattinen menetelmä sulkee pois väkivallan käytön eikä väkivallan käytöllä ole mitään kotipaikkaoikeutta demokraattisessa yhteiskunnassa, niin siitä seuraa, että mikäli väkivaltaa kuitenkin käytetään, niin se ei olekaan demokraattista menetelmää ja yhteiskunta ei olekaan demokraattinen. Kaiken johdonmukaisuuden nimessä tultaisiin siihen, että kapitalisminkin maissa sovelletaan diktatoorisia menetel-

miä ja vallitsee diktatuuri, ainakin sikäli kuin väkivaltaa välittömästi käytetään. Siinä olisi jotakin logiikkaa, ja asialliselle keskustelulle olisi saatu "pää auki". Mutta siinähän porvarillisten valtiotieteilijäin surkeus onkin, että he **eivät saa** ajatella johdonmukaisesti. Jos he myöntäisivät kapitalistisen demokratian maissa olevan hituistakaan diktatuuria, niin silloinhan luhistuisi koko se "valtiotieteellinen" hökötys, jonka kulmakivenä on jaarittelu "diktatuurimaista" ja "demokratian maista". Ei siis auta muu kuin inttää silmät ummessa, että kapitalismi on demokratiaa ja sosialismi diktatuuria.

MITÄ DIKTATUURI ON?

Edessäni on luntta, joka sen alkuun tehdyn merkinnän mukaan on "lähetetty sosdem. puoluesiamiehille 10. 4. 1951". Luntan otsikkona on "Kommunistien demokratiasta" ja se alkaa näin:

"Hankkiessaan kannattajia itselleen kirjoittavat ja puhuvat kommunistit demokratiasta sekä väittävät toimivansa kansanvaltaisella pohjalla, sillä kommunistit salaavat kannattajiltaan todellisen tavoitteensa, joka on **proletariaatin diktatuuri.** Tällä tavalla kommunistit yrittävät ja onnistuvatkin hämäämään yksinkertaista väestöä, saaden kannattajikseen sellaisiakin henkilöitä, jotka pohjimmiltaan ovat demokraatteja, mutta pitävät itseään jonkinlaisina vasemmistolaisina, varsinkin kun kommunistit jatkuvasti puhuvat, myöskin tätä hämäystä ylläpitääkseen, oikeistososialidemokraateista".

Tämän jälkeen seuraa pitkä rimsu Leninin ja Stalinin teoksista riuhtaistuja sitaatteja eli oikeammin sanoen näytteitä aito oikeisto-sosialidemokraattisesta sitaattien väärennystaidosta. Lainauksissa on puhe proletariaatin diktatuurista ja tarkoituksena on paljastaa kommunistien paljon puhutut "diktatuuripyrkimykset". Ja jotta tarkoitus pyhittäisi keinot, on sitaatit leikattu ja "selitetty" niin mukavasti, että asia saataisiin näyttämään siltä kuin proletariaatin diktatuuri olisi ainoa diktatuuri maailmassa.

Lainausten joukossa on seuraava Leninin lausunto:

"Diktatuurin tieteellinen käsite ei merkitse mitään muuta kuin millään rajoittamatonta, mistään laeista, kerrassaan mistään säännöistä piittaamatonta, välittömästi väkivaltaan nojautuvaa valtaa."

Sitaatti on sattumalta oikea, mutta tannerilainen väärennys seuraa heti perään liitetyssä "selityksessä":

"Näin siis selvitellään vallankumouksen avulla kommunistien käsiin hankittu diktatuuri. Lienee jokaiselle selviö tämän jälkeen, että kansanvalta on kommunisteille täysin vieras ja vastenmielinen..."

Jokaiselle, joka vaivautuu ajattelemaan, mitä edellä lainatussa Leninin lauseessa on sanottu, "lienee selviö tämän jälkeen", että tannerilaisten lunttatehtailijain silmänkääntötemppu, jolla he "yrittävät ja onnistuvatkin hämäämään yksinkertaista väestöä", on aikalailla tökerö. Lenin ei näet puhukaan "kommunistien käsiin hankitusta diktatuurista" eikä edes proletariaatin diktatuurista, vaan **diktatuurista**, siis **kaikenlaisesta** diktatuurista, ja nimenomaan myöskin siitä kapitalistisesta diktatuurista, jota tannerilaiset lunttaherrat suvaitsevat nimittää "kansanvallaksi". Lenin selventää samassa yhteydessä ajatustaan vielä seuraavin sanoin:

"Diktatuuri merkitsee, — ottakaa se kerta kaikkiaan huomioonne, herrat kadetit, — rajoittamatonta, voimaan eikä lakiin nojautuvaa valtaa. Kansalaissodan aikana jokainen voittanut valta voi olla vain diktatuuria" (Lenin: 31 osa, s. 320 ja 326. "Diktatuurin historiaa koskevasta kysymyksestä").

"Lienee selviö tämän jälkeen", että kysymys on aina vain **jokaisesta** valtiosta ja **kaikenlaisesta** diktatuurista. Mutta tämäpä ei olekaan oikeistososialidemokraattisten puoluepukarien mieleen. Heitä "miellyttää" vain se, kun puhutaan proletariaatin diktatuurista.

Oikoessamme tannerilaista vääristelyä emme suinkaan pyri kieltämään sitä, että tieteellisen sosialismin suuret edustajat eivät ole puhuneet vain diktatuurista yleensä eikä vain porvariston diktatuurista, vaan ovat puhuneet ja kirjoittaneet paljonkin nimenomaan **proletariaatin diktatuurista.** Karl Marx kirjoitti jo sata vuotta sitten,

"että luokkataistelu johtaa välttämättömästi proletariaatin diktatuuriin" ja "että itse tämä diktatuuri muodostaa ylimenokauden kaikkien luokkien lopettamiseen ja luokattomaan yhteiskuntaan" (kirje Wedemeyrille maaliskuun 5 pnä 1852).

Ja v. 1875 kirjoittamassaan "Gothan ohjelman arvostelussa" hän sanoo:

"...Kapitalistisen yhteiskunnan ja kommunistisen yhteiskunnan välillä on kausi, jolloin edellinen vallankumouksellisesti muutetaan jälkimmäiseksi. Tätä kautta vastaa myös poliittinen ylimenokausi, jonka valtio ei voi olla mikään muu kuin proletariaatin vallankumouksellinen diktatuuri..."

Marxilaisuuden edustajien lausuntoja proletariaatin diktatuurista näkee usein lainailtavan ei vain oikeistososialidemokraattisissa, vaan myöskin varsinaisissa porvarillisissa lehdissä ja porvarillisten valtiotieteilijäin teoksissa. Niitä luetaan julki sotaäänellä — enemmän tai vähemmän vääristellen — oikeisto-sosialidemokraattien ja porvaripuolueiden agitatiotilaisuuksissa. Mutta palstatila loppuu ja suu menee suppuun heti, kun pitäisi mainita, mitä marxilaisuus sanoo **porvariston** diktatuurista. Miksi? Ilmeisestikin siksi, että se sattuu arkaan paikkaan ja tekee kipeää.

EIKÖ SUOMESSA VALLLITSE DIKTATUURI?

Me marxilaiset väitämme, että jokainen kapitalistinen valtio, kaikkein demokraattisinkin, on porvariston diktatuuria. Mutta älkäämme tyytykö tähän yleiseen väittämään, vaan tarkastelkaamme asiaa oman kotimaamme historian ja nykypäivän tarjoamien tosiasiain valossa.

Päteekö Suomen nykyisestä valtiosta se Leninin antama tieteellinen määritelmä, jonka mukaan diktatuuri on ”millään rajoittamatonta, mistään laeista, kerrassaan mistään säännöistä piittaamatonta, välittömästi väkivaltaan nojautuvaa valtaa”?

Historiassa meidän ei tarvitse mennä kauemmaksi taaksepäin kuin vuoteen 1918. Tätä vuottahan voimme täydellä syyllä pitää Suomen nykyisen valtion perustamisvuotena. Kaikille tunnettua on, millaista osaa välitön väkivalta esitti tämän valtion perustamisessa. Suomen nykyisen valtion perusta, sen varsinainen ”perustuslaki”, ei ole luokkasodan jälkeen laadittu hallitusmuoto, vaan Suomen valkoisten ja heidän saksalaisten ”aseveljiensä” luokkasodassa saama voitto. Suomen nykyinen valtio on siis syntymästään saakka ollut välittömästi väkivaltaan nojautuvaa valkoisen porvariston luokkavaltaa. Vuonna 1918 valloilleen päästetty valkoinen terrori oli todellakin Leninin sanoja käyttääkseni, ”millään rajoittamatonta, mistään laeista, kerrassaan mistään säännöistä piittaamatonta”. Se oli porvariston diktatuuria räikeimmässä, alastomimmassa muodossaan. Valkoista terroria ei senjälkeen ole käytetty samassa laajuudessa. Mutta porvariston valta nojautuu edelleenkin suurin piirtein samoihin väkivallan voimiin, joiden avulla se vuonna 1918 diktatuurinsa pystytti.

Mutta olettakaamme, että vuonna 1918 olisivat punaiset päässeet voitolle, mikä on todennäköistä ilman saksalaisten väliintuloa. Siinä tapauksessa meillä olisi toisenlainen valtio, työväenluokan hallitsema, työläisten ja torpparien joukkovoimaan nojautuva valtio. Sen olisi ensi työkseen täytynyt riisua aseista vastustajansa, mikä ei olisi käynyt päinsä ilman asevoimaa. Sen olisi, varsinkin alkuaikoina, ollut pakko ryhtyä välttämättömiin suojatoimenpiteisiin porvariston mahdollisia uusia väkivaltaisia esiintymisiä vastaan. Se olisi pitkän aikaa tarvinnut vastaavia pakoituselimiä oman järjestyksensä, työläisten ja torpparien tahdosta syntyneen yhteiskuntajärjestyksen ylläpitämiseksi. Se olisi siis ollut diktatuuria, ei porvariston, vaan proletariaatin.

Se pitkämielisyys ja hyvänahkaisuus, jota punaiset osoittivat luokkasodan kynnyksellä ja sen kestäessä valkoisia vastustajiaan kohtaan, on vakuuttavana merkkinä siitä, että väkivallan käyttö työläisten ja torpparien päässä voitolle olisi supistunut kaikkein välttämättömimpään, eikä valkoisen terrorin riehuntaan verrattava silmitön ja summittainen luokkakosto olisi tullut kysymykseen. Samaa osoittaa kokemus kaikissa niissä maissa, joissa työväki on tullut valtaan. Mutta työväenkin valta, kansanvalta, eikä vain porvariston, on sittenkin diktatuuria, koska sen on huolehdittava kansanvallan vihollisten kurissapitämisestä.

Diktatuuri ei merkitse sitä, että väkivaltaa olisi alituisesti käytettävä, että pamppujen pitäisi aina heilua ja ”reikärautojen” olla lakkaamatta kuumina, että joka vuosi olisi vuosi 1918 joukkoteloituksineen ja keskitysleireineen. Ei, Lenin sanoo vain, että diktatuuri on valtaa, joka **nojautuu** väkivaltaan, voimaan eikä lakiin.

Mutta ei vain vuosi 1918, vaan sen jälkeinenkin aika tarjoaa lukuisia esimerkkejä siitä, kuinka Suomen porvarillisen valtion elimiä on käytetty työtätekevien kansanjoukkojen ja näitä edustavien henkilöiden ja järjestöjen terrorisoimiseen, ”mistään laeista, kerrassaan mistään säännöistä piittaamatta”. Mitä muuta kuin välitöntä väkivaltaa, alastonta diktatuuria oli se, että Suomen työväenluokan puolue, kommunistinen puolue, oli vuodesta 1918 vuoteen 1944 pakoitettu toimimaan maan alla? Mitä muuta olivat ne lukemattomat luokkatuomiot, joiden perusteella tuhannet ja kymmenet tuhannet työväenluokan edustajat ja sodanvastustajat saivat tuona aikana virua vankiloissa ja ”turvasäilöiksi” sievistellen nimitetyissä keskitysleireissä? Kuvaavaa on, etteivät edes porvarillisen valtion omat lait läheskään aina riittäneet vainotoimenpiteiden perusteluiksi, vaan oli tämän tästä turvauduttava näidenkin lakien suoranaiseen rikkomiseen. Eikö se provokatoorinen murhasyyte, jonka perusteella vaadittiin Toivo Antikaisen päätä, mutta yleisen mielipiteen suuttumuksen vuoksi tyydyttiin tuomitsemaan hänet ”ainoastaan” elinkaudeksi kuritushuoneeseen, ollut ”mistään laeista, kerrassaan mistään säännöistä piittaamatonta”, mitä törkeintä poliisimielivaltaa? Ja mistä laeista piitattiin silloin, kun kansanedustajat Eino Pekkala ja Jalmari Rötkö valtiovallan katsellessa päältä raahattiin ulos eduskunnan perustuslakivaliokunnan istunnosta muilutettaviksi? Mitä tekemistä on perustuslakien takaaman kansanedustajien koskemattomuuden kanssa sillä tosiasialla, että vuonna 1923 ja sitten jälleen v. 1930 ja taas uudelleen sotien aikana vangittiin kokonaiset eduskuntaryhmät?

Ja mistä laeista piittasivat Suomen vallassaolijat silloin, kun syöksivät kansamme ”säkki päässä” Hitlerin sotaan, eduskunnankaan mieltä kysymättä. Eikö valtiosäännössä sanota nimenomaan, että se on eduskun-

ta, joka päättää sodasta ja rauhasta?

Valtion poliisivoimien suorittamat Kemin ja Arabian verilöylyt, valtion oikeuslaitoksen näiden verilöylyjen uhreille langettamat luokkatuomiot, työväenjärjestöihin kohdistettujen sorkkarautaurotöiden siunaaminen puhuvat selvää kieltä väkivaltaan nojautuvan, mistään säännöistä piittaamattoman diktatuurikomennon jatkumisesta.

"Pättöö se näinnii". Tässä Kemin työläisten pieksäjänä ansioituneen savolaisen poliisikonstaapelin arvovaltaisessa lausahduksessa on kansanomaisella, mutta varsin klassillisella tavalla ilmaistu totuus kapitalistien käskettävissä olevan korkean esivallan piittaamattomasta suhtautumisesta porvarillisen yhteiskunnan omiin lakeihin. Jonkun suurkapitalistin etujen sitä vaatiessa on "oikeus konepistoolin piipussa" Korkeinta Oikeuttakin korkeammalla.

KAHDENLAISTA DIKTATUURIA JA KAHDENLAISTA DEMOKRATIAA

Se todistelu, jolla kapitalistiluokan palveluksessa olevat propagandajuudakset luulevat "pettävänsä ihmisen pojan", kulkee tällaista perin mutkatonta rataa: siellä, missä on diktatuuri, ei ole demokratiaa, ja siellä, missä on demokratia, ei ole diktatuuria. Kommunistit puhuvat proletariaatin diktatuurista. Siis he ovat demokratian, kansanvallan viholIisia. Me sitävastoin olemme niin kaukaa viisaita, ettemme puhu mitään porvariston diktatuurista, vaan aina vain demokratiasta, ei mistään luokkademokratiasta, vaan yhdestä ainoasta ja puhtaasta demokratiasta, joka vallitsee täällä "länsimaissa", Kaliforniasta Virasojalle saakka. Siis me olemme tosidemokraatteja. Joka oli todistettava.

Tällaisen "tieteellisen" ennakkopehmityksen jälkeen uhri asetetaan seinää vasten ja kysytään: Kumpaakos nyt tahdot, demokratiaa vaiko diktatuuria? Propagandaveijarit elävät toivossa, että uhri tarttuu satimeen, eikä huomaa kysyä: **millaista** diktatuuria ja **millaista** demokratiaa ne herrat tarkoittavat? Mutta juuri näin on kysymys asetettava, jos halutaan päästä oikeille jäljille diktatuuria ja demokratiaa koskevassa kysymyksessä.

Diktatuuri ei ole samaa kuin demokratia. Ne ovat todellakin **eri käsitteitä.** Diktatuurilla ymmärretään lähinnä valtion pakkovaltaa, sen pakkotoimenpiteitä, kun taas demokratia edellyttää vaaleja, keskusteluja ja äänestyksiä valtion asioiden hoidossa, vähemmistön alistumista enemmistön päätökseen, jonkinlaista, vaikkapa vain muodollistakin, kansalaisten tasa-arvoisuutta jne.

Mutta tästä diktatuuri- ja demokratia-**käsitteiden** kiistattomasta erilaisuudesta ei suinkaan seuraa, että diktatuuri ja demokratia eivät mahdu saman valtion puitteisiin, vaan että kysymys on käytännössä aina vain **joko** diktatuurista **tahi** demokratiasta.

Viha ja rakkaus ovat myöskin eri käsitteitä. Ja kuitenkin tiedetään, että esimerkiksi sama Karl-August Fagerholm, joka puhkuu sapekasta vihaa Neuvostoliittoon päin, tuntee samalla kertaa mitä hellintä kiintymystä amerikkalaisia imperialisteja kohtaan. Fagerholmin hallituksessa istuneet oikeistososialidemokraattiset puoluepamput eivät varmaankaan rakastaneet Arabian tehtaan ja Kemin työläisiä, koska lähettivät pamppu- ja konepistoolimiehensä näiden kimppuun, mutta sitä enemmän rakastivat Wärtsilä—Kemi-yhtiön isäntiä noudattaessaan auliisti näiden tahtoa. Kysymys ei siis ole ollut **joko** vihasta **tahi** rakkaudesta, vaan siitä, **ketä** vihataan ja **ketä** rakastetaan.

Aivan samoin on diktatuuria ja demokratiaa koskevan kysymyksen laita. Diktatuuri ja demokratia ovat eri asioita, mutta **ne ovat** täysin mahdollisia samanaikaisesti samassa valtiossa, ne eivät sulje toisiaan pois yhteiskunnallisessa todellisuudessa. Kysymys on aina siitä, **kenelle diktatuuria ja kenelle demokratiaa.** Se, mikä on diktatuuria yksille, on demokratiaa toisille. Kysymys ei ole kahdesta erilaisesta **hallitusmuodosta**, joista toinen olisi puhtaasti demokraattinen ja toinen yksinomaan diktatoorinen. Kysymys on, kuten Lenin teoksessaan "Proletaarinen vallankumous ja luopio Kautsky" huomauttaa, erilaisista **valtion tyypeistä**, ja meidän päivinämme nimenomaan kapitalistisesta eli porvarillisesta ja sosialistisesta eli proletaarisesta valtiosta. Kumpikin näistä valtioista on omalla tavallaan diktatoorinen ja omalla tavallaan demokraattinen. Kapitalistinen valtio on demokratiaa rikkaille, kansan riistäjille, porvaristolle, diktatuuria työtätekeviä kansankerroksia vastaan, kun taas työväenluokan hallitseman sosialistisen valtion

"täytyy välttämättömästi olla **uudella tavalla** demokraattisen (proletaareille ja yleensä omistamattomille) ja **uudella tavalla** diktatoorisen (porvaristoa vastaan)". (Lenin: "Valtio ja vallankumous". S. 32, suom.).

On siis puhuttava **kahdenlaisesta** demokratiasta ja **kahdenlaisesta** diktatuurista: porvarillisesta demokratiasta, joka on samalla porvariston diktatuuria, ja proletaarisesta, sosialistisesta demokratiasta, joka on samalla proletariaatin diktatuuria.

Emme suinkaan väitä, että kaikissa kapitalistisissa maissa olisi edes porvarillista demokratiaa. Joistakin "demokraattisiksikin" nimitetyistä maista sitä saa hakea silmäneulan kanssa. On ollut ja on "puhtaaksiviljellyn" fasistisen diktatuurin maita, joissa demokratia rajoittuu niin ahtaaseen suurriistäjien piiriin, et-

tä tavallinen tusinaporvari ei huomaa siitä mitään. Väitämme vain, että sikäli kuin kapitalismin maista on demokratiaa löydettävissä, on se demokratiaa vain kansan pienen vähemmistön, riistäjäluokan hyväksi, mutta ei demokratiaa kansan enemmistölle, saatikka demokratiaa kaikille. Tällaisen demokratian voi toteuttaa vain sosialismi. Vasta kommunismissa demokratia tulee täydelliseksi.

Porvarillisessakaan valtiossa ei työväenluokka voi suhtautua välinpitämättömästi tämän valtion muotoihin ja ennen kaikkea sen demokraattisuuden suurempaan tai pienempään asteeseen. Sille ei ole yhdentekevää, vallitseeko maassa avoin fasistinen diktatuurikomento, vai onko kansalla edes sen verran demokraattisia vapauksia, että työläisetkin saavat äänensä kuuluville järjestöjensä, kansanedustajiensa ja julkaisujensa kautta. Tästä syystä me suomalaiset kommunistit olemme aina valmiit puolustamaan nykyistä, maamme oikeistopiireille niin epämieluista "pakkodemokratiaa" takavuosina vallinneen "suomalaisen demokratian", ts. fasistisen diktatuurin palauttamisyrityksiä vastaan.

Sosialistisenkaan demokratian maissa ei demokraattisuuden aste ole kaikissa kehitysvaiheissa sama. Se on alunperin — jyrkäksi eroitukseksi kaikista kapitalistisista maista — demokratiaa kansan valtavalle enemmistölle, mutta muuttuu luokkien häviämisprosessin tietyssä vaiheessa demokratiaksi **kaikille**, kuten Neuvostoliiton kokemus osoittaa.

Mutta niin tärkeä kuin kysymys valtion muodoista ja valtion demokraattisuuden asteesta käytännössä onkin, ei se saa estää "näkemästä metsää puitten takaa", huomaamasta jokaisen valtion **luokkaluonnetta**, ymmärtämästä sitä perustotuutta, että **jokainen valtio on tämän tai tuon luokan diktatuuria**, olkoon sen demokraattisuuden laita miten tahansa. Tämän totuuden on Lenin lausunut julki äärimmäisellä selvyydellä tunnetussa määritelmässään:

"Porvarillisten valtioiden muodot ovat tavattoman erilaisia, mutta niiden olemus on yksi ja sama: kaikki nämä valtiot ovat tavalla tai toisella, ja loppukädessä ehdottomasti p o r v a r i s t o n d i k t a t u u r i a. Siirtyminen kapitalismista kommunismiin ei tietenkään voi olla tuomatta esille poliittisten muotojen suunnatonta runsautta ja moninaisuutta, mutta niiden olemus tulee ehdottomasti olemaan yksi ja sama: p r o l e t a r i a a t i n d i k t a t u u r i" ("Valtio ja vallankumous", s. 32, suom.).

*

Seuraavassa luennossa tarkastellaan lähemmin niitä menetelmiä, joiden avulla kapitalistiluokka toteuttaa **vähemmistödiktatuuriaan**, eritoten suomalaisella ja "fenno-skandialaisella" maaperällä.

ARMAS ÄIKIÄ:

Anti-Dühring — dialektisen materialismin, marxilaisen kansantaloustieteen ja tieteellisen sosialismin perustava teos

Vuonna 1877 Leipzigissä ilmestyneessä Vorwärts-lehdessä julkaistiin Marxin työtoverin Friedrich Engelsin artikkelisarja, joka jo seuraavana vuonna ilmestyi myös kirjan muodossa nimellä H e r r a E u g e n D ü h r i n g i n s u o r i t t a m a t i e t e e n m u l l i s t u s. Karl Marx oli kirjoittanut teoksen kansantaloustiedettä käsittelevän osan ja tarkastanut kirjan kokonaisuudessaan. Teos on siis marxilaisuuden perustajien yhteistyön tulos.

Nyt Anti-Dühring on ilmestynyt Kansankulttuurin kustannuksella kolmantena korjattuna suomenkielisenä painoksena. Ensimmäinen ilmestyi aikoinaan Neuvostoliitossa, toinen Suomessa Marxin ja Engelsin valittujen teosten yhteydessä. Nyt ilmestyneen suomennoksen nimenä on A n t i - D ü h r i n g. H e r r a E u g e n D ü h r i n g t i e t e e n m u l l i s t a j a n a.

TEOKSEN SYNTYHISTORIA

Anti-Dühring syntyi kansainvälisen proletariaatin vallankumoushistorian toisen vaiheen alkaessa, aikana, jolloin kaikki esimarxilaisen sosialismin teoriat olivat kärsineet tappion ja marxilaisuus oli saavuttanut teoreettisen voiton vastustajistaan. Pystyäkseen taistelemaan jatkuvasti marxilaisuutta vastaan sen vihollisten oli pakko tunkeutua työväenliikkeeseen ja esiintyä "sosialisteina". Se oli porvariston puolustajien ainoa keino saada vaikutusvaltaa työväenliikkeessä, ja sitä he käyttivätkin runsaasti. Opportunistit saavuttivat Engelsin kuoleman jälkeen johtoaseman Toisessa Internationaalissa. Vasta Leninin ja muiden bolshevikkien taistelu opportunismia vastaan pelasti kansainvälisen työväenliikkeen joutumasta kokonaan Englannin työväenpuolueen lailla porvariston määräysvaltaan.

Saksan sosialidemokratialla oli niihin aikoihin keskeinen asema kansainvälisessäkin työväenliikkeessä, ja myös opportunistiset virtaukset syntyivät ensiksi siellä. Saksassa syntyi jo Marxin aikana Lassallen johtama reformistinen suuntaus, joka tahtoi alistaa työväenliikkeen preussilaisen junkkerivaltion tarkoituksiin, piti yleistä äänioikeutta ratkaisevana keinona taistelussa porvaristoa vastaan ja kuvitteli, että sosialismi voidaan rakentaa perustamalla Bismarckin suosiollisella avustuksella työläisten tuotanto-osuuskuntia. Marx ja Engels nimittivät Lassallea

Preussin kuninkaan hovidemokraatiksi ja osoittivat hänen teoriansa vääriksi. Siitä huolimatta lassallelaisten ja eisenachilaisten yhdistyessä vuonna 1875 Gothassa pidetty yhtenäisyyskongressi hyväksyi ohjelman, jossa oli paljon lassallelaisuuden jätteitä. Marx ja Engels pitivät ohjelmaa epätyydyttävänä ja nousivat taisteluun sitä vastaan. Teoksessaan **Gothan ohjelman arvostelua** Marx osoitti, että ohjelmasta puuttuivat mm. sellaiset pääkysymykset kuin sosialistinen vallankumous ja proletariaatin diktatuuri.

Bismarckin sosialistilait, joilla vuonna 1878 sosialidemokratia julistettiin lainsuojattomaksi, voimisti työväenliikkeen sisällä toimineita opportunisteja. Maanalaista taistelua ja sen vaikeuksia pelästyneet henkilöt vaativat "laillisuuteen" palaamista ja selittivät, että työväenliike "oli mennyt liian pitkälle" vaatimuksissaan. Toiset ryhtyivät etsimään pelastusta Eugen Dühringin filosofiasta, joka antoi tilaisuuden "vasemmistolaisilla" fraaseilla leikkimiseen. Bebel kuului jonkun aikaa Dühringin ihailijoihin, ja Most sortui Dühringin seurassa anarkismiin. Dühring sai sosialistisissa piireissä niin suurta kannatusta, että Marx ja Engels pitivät välttämättömänä tämän valetieteellisen sosialismin teoreettista murskaamista. Siten syntyi Anti-Dühring, ei kirjoittajansa "sisäisestä pakosta", vaan työväenliikkeen käytännöllisestä tarpeesta, kuten Engels esipuheessaan huomautti.

Mutta pelkästään Dühringin mielettömien teorioiden kumoaminen ei olisi tehnyt Anti-Dühringistä teosta, jota vallankumouksellinen työväenliike tarvitsee kipeästi vielä tänäkin päivänä ja näkymättömiin aikoihin tulevaisuudessa. Kuolemattoman merkityksen teokselle antoi se, että Engels esitti myös marxilaisen näkemyksen asioista, jotka Dühring oli tuonut keskusteltavaksi.

"Arvostelemani herra Dühringin 'järjestelmä' — Engels kirjoitti teoksensa esipuheessa — ulottuu sangen laajalle teoreettiselle alueelle, minun oli pakko seurata häntä kaikkialle ja asettaa omat käsitykseni hänen käsitystensä vastapainoksi. Kielteinen arvostelu muuttui sillä tavoin myönteiseksi, polemiikki kääntyi enemmän tai vähemmän yhtenäiseksi esitykseksi dialektisesta menetelmästä ja kommunistisesta maailmankatsomuksesta, jota Marx ja minä edustamme, ja näin kävi varsin monilla ja laajoilla alueilla." (Anti-Dühring, sivu 15).

Siten Anti-Dühringistä muodostui teos, joka antaa ehyen käsityksen marxismin kaikista kolmesta aineosasta: filosofiasta, kansantaloustieteestä ja tieteellisestä sosialismista. Lenin korostaa, että Engels antoi Anti-Dühringissään näytteen siitä, miten dialektista materialismia on puolustettava puoluekantaisuuden periaatteiden pohjalta.

FILOSOFIA

Johdannon jälkeen, teoksensa ensimmäisessä osassa, Engels käsitteli Dühringin filosofiaa ja osoitti, että vaateliaisuudestaan huolimatta sen "uusi ajattelutapa", "perusteita myöten omaperäiset tulokset ja katsomukset" ja "järjestelmääluovat ajatukset" ovat järjettömyyksiä. Dühring selitti olevansa materialisti, mutta Engels todisti, että se, mikä hänen opissaan on materialismia, on mekaanista materialismia, joka kaikissa ratkaisevissa kysymyksissä tekee myönnytyksiä idealismille ja johtaa auttamattomaan sekasotkuun.

"Joko loppuun asti johdonmukainen materialismi tai filosofisen idealismin sekasotku, — sellainen on kysymyksen asettelu, joka sisältyy Anti-Dühringin j o k a i s e e n k o h t a a n." (Lenin, Kootut teokset, 14. osa, sivu 323).

Dühring ei tehnyt eroa Marxin ja Engelsin materialistisen dialektiikan ja Hegelin idealistisen dialektiikan välillä, vaan syytti Marxia hegeliläisestä kaavoppineisuudesta. Sen vuoksi Engels todisti hiukan iloitellen, että juuri Dühring oli lainannut "maailmankaavansa" Hegeliltä, plagioinut Hegelin opista sen heikkoudet. Dühringillä "maailmankaava" oli sama kuin Hegelillä logiikka. Engels osoitti, että pitäessään periaatteita ja ajattelua tutkimuksen lähtökohtana Dühring sortui idealismiin, ja tässä yhteydessä Engels esitti marxilaisen filosofisen materialismin perusväittämän:

"Luonto ja ihmiskunta eivät noudata periaatteita, vaan periaatteet ovat oikeita vain sikäli kuin ne soveltuvat yhteen luonnon ja historian kanssa. Tällainen on ainoa materialistinen käsitys asiasta, ja tälle vastakkainen herra Dühringin käsitys on idealistinen, se kääntää asian aivan ylösalaisin ja rakentelee todellisen maailman ajatuksista, jossakin jo ennen maailmaa ikuisesti olleista kaavoista, varjoista taikka yleiskäsitteistä, aivankuin — j o k u H e g e l." (Anti-Dühring, sivu 41).

Samoin Engels osoittaa Dühringin luopuneen materialismista maailman ykseyttä koskevassa kysymyksessä. Dühring väitti, että maailman ykseys on sen olemisessa. Mutta tällä väitteellään Dühring ei vielä päässyt totuuteen, vaan hän päinvastoin pysähtyi tasolle, jonka voi hyväksyä myös Hegel, joka väitti, että maailman ykseys on alkujaan olemassaolleessa aatteessa, ideassa, joten kaikki oliot ovat olemukseltaan henkisiä. Mystikotkin voivat yhtyä Dühringin käsitykseen, he vain väittävät, että se, joka on olemassa, on Jumala. Näin Engels joutui määrittelemään marxilaisen filosofisen materialismin kannan tähän perustavaa laatua olevaan kysymykseen vastatessaan Dühringille:

"Maailman ykseys ei ole sen olemisessa, vaikka sen oleminen on sen ykseyden edellytys, sillä täytyyhän sen o l l a o l e m a s s a ennenkuin se voi olla yksi. Oleminen on vielä ylipäänsä avoin kysymys siitä rajasta al-

kaen, jossa meidän näköpiirimme loppuu. Maailman todellinen ykseys on sen aineellisuudessa, ja tämän on todistanut filosofian ja luonnontieteen pitkä ja vaivalloinen kehitys, eikä pari silmänkääntäjän lausepartta." (Anti-Dühring, sivu 50).

Lainatessaan halveksimaltaan Hegeliltä tämän opin heikkouksia Dühring ei lainkaan ymmärtänyt Hegelin dialektiikan merkitystä, kun taas Marx ja Engels pitivät sitä suuressa arvossa ja hyljäten sen idealistisen perustan loivat oman materialistisen dialektiikkansa. Engels osoitti, että Dühring oli metafyysikko, joka ei voinut käsittää liikettä muuta kuin mekaanisena ilmiönä ja etsi sen vuoksi kaiken alkua ja sitä voimaa, joka antoi maailmalle "alkusysäyksen". Vastatessaan Dühringin mielettömyyksiin Engels kehitti materialistista teoriaa, selvitteli kysymystä ajasta ja tilasta pitäen niitä aineen olemassaolon yleisinä muotoina. Materian liikkumatonta tilaa ei ole koskaan ollut, sillä "liike on aineen olomuoto". Aine liikkuu ajassa ja tilassa. Kaikki lepo ja tasapainotila on suhteellista, sillä on merkitystä ainoastaan suhteessa eri liikuntamuotoihin. Aine ilman liikuntaa ei ole ajateltavissa sen paremmin kuin liikunta ilman ainetta. Todistellessaan tätä dialektista materialismin väittämää Engels käyttää apunaan luonnontieteitä, matematiikkaa, fysiikkaa ja kemiaa, joihin hän oli perehtynyt erinomaisesti. Esimerkit, joilla hän kumosi Dühringin väitteet, ovat todistusvoimaisia vielä tänäkin päivänä.

Dühring selitti idealistisesti myös orgaanisen maailman kehitystä antaen luonnolle "sisäisiä pyrkimyksiä", joita se muka toteuttaa liikkeessään. Samalla hän esiintyi Darwinin kehitysoppia vastaan. Engels torjui hyökkäykset Darwinia vastaan ja paljastaen eräitä Darwinin virheitä, jotka olivat lähtöisin Malthuksen opista, hän puolusti darwinismia pohjaltaan materialistisena kehitysoppina. Tällöin Engels esitti biologialle äärimmäisen tärkeän määritelmän organismin ja ympäristön ykseydestä, aineenvaihdon ratkaisevasta osuudesta organismien kehityksessä:

"E l ä m ä o n v a l k u a i s a i n e i d e n o l o m u o t o, ja tämä olomuoto on oleellisesti näiden aineiden kemiallisten osasten alituista uudistumista." (Anti-Dühring, sivu 87).

"Ravitsemisen ja erityksen välittämästä aineenvaihdosta valkuaisen oleellisena toimintona ja valkuaiselle ominaisesta plastillisuudesta johtuvat sitten kaikki muut elämän yksinkertaisimmat tekijät..." (Anti-Dühring, sivu 89).

Varsin mielenkiintoista on, että nämä Engelsin väitteet, joita vastaan porvarillisen maailman oppineet ovat esiintyneet 75 vuoden ajan, on nykyisin todistettu oikeiksi neuvostoliittolaisten tiedemiesten kokeiluilla. Kehittäen Mitšurinin oppia akateemikko Lysenko on todistanut, että aineenvaihdolla on ratkaiseva osuus organismien kehityksessä. Lysenko on kokeilujensa tuloksena esittänyt uuden määritelmän perinnöllisyydestä osoittaen, että perinnöllisyys on organismien ominaisuus vaatia elämäänsä ja kehitystään varten määrättyjä ehtoja sekä ominaisuus reagoida määrätyllä lailla näihin ehtoihin. Perinnöllisyys ei ole muuttumaton ominaisuus, kuten porvarilliset tiedemiehet, erityisesti Weismannin ja Morganin kannattajat, ovat ajatelleet, vaan se on sekä koko organismin että sen jokaisen solun ominaisuus, joka voi muuttua olosuhteiden ja elämänehtojen muuttuessa. Organismien hankkimat uudet ominaisuudet jäävät aineenvaihdon välityksellä seuraavien polvien perinnöksi. Olga Lepešinskaja on todistanut kokeellisesti, että solut, joista organismit muodostuvat, eivät synny ainoastaan soluista, kuten aikaisemmin on väitetty, vaan myös elävästä aineesta, jonka rakenne ei perustu soluihin.

Kolme teoksensa lukua Engels on omistanut moraali- ja oikeuskäsityksille, joita Dühring oli käsitellyt metafyysikkona pitäen niitä muuttumattomina kaikkina aikoina. Engels todisti, että moraali- ja oikeuskäsitteet ovat luonteeltaan historiallisia ja muuttuvat ihmisten yhteiskunta-taloudellisten elämänehtojen muuttuessa. Kapitalistisissa maissa viime vuosisadan puolivälissä oli Engelsin mielestä havaittavissa kolmenlaatuista moraalia: kristillis-feodaalista, porvarillista ja proletaarista. Jokainen perusluokka omisti oman moraalinsa, ja mikä niistä nyt oli se oikea moraali?

"Ei mikään ehdottomaksi ja lopulliseksi käsitettynä; mutta varmaan on eniten pitkää ikää lupaavia aineksia siinä moraalissa, joka nykyisyydessä edustaa nykyisyyden kumoamista, tulevaisuutta, siis proletaarisessa." (Anti-Dühring, sivu 99).

Mutta Engels näytti samalla, miten ihmiskunta on kerran vapautuva kaikesta l u o k k a m o r a a l i s t a:

"Tämän mukaisesti me torjumme jokaisen yrityksen, jolla meille tyrkytetään jotakin moraalioppia ikuisena, muuttumattomana siveyslakina sen varjolla, että moraalisellakin maailmalla muka on omat pysyvät periaatteensa, jotka säilyvät historiasta ja kansojen erilaisuudesta huolimatta. Me väitämme päinvastoin, että kaikki tähänastiset moraaliopit ovat viime kädessä kunkin ajan taloudellisen yhteiskuntatilan tuotteita. Ja samoinkuin yhteiskunta on tähän asti liikkunut luokkavastakohdissa, samoin on moraali aina ollut luokkamoraalia; se on joko oikeuttanut hallitsevan luokan valta-aseman ja sen edut, tai se on, niinpian kuin sorrettu luokka on tullut kyllin voimakkaaksi, edustanut sorrettujen suuttumusta tätä valtaa vastaan ja sorrettujen tulevaisuudenetuja. Ei ole epäilystäkään siitä, että moraali on tällöin suurin piirtein kehittynyt samoin kuin inhimillisen tiedon kaikki muutkin haarat. Mutta luokkamoraalista emme vielä ole päässeet. Luokkavastakohtien ja niiden muistojen yläpuolella oleva, todella inhimillinen moraali

käy mahdolliseksi vasta sillä yhteiskunta-asteella, jolla luokkavastakohdat on paitsi voitettu, myöskin elämän kulussa unohdettu." (Anti-Dühring, sivu 100).

Engelsin ennustus todella inhimillisen moraalin syntymisestä on parhaillaan toteutumassa Neuvostoliitossa. Toisilleen vihamielisten luokkien hävittäminen on luonut neuvostokansan moraalis-poliittisen yhtenäisyyden, jollaista ei ole kapitalistimaissa ja jota kapitalistisessa yhteiskunnassa kasvaneen ihmisen on vaikea ymmärtääkään. Luokkavastakohtien voittaminen on luonut perustan sosialistiselle moraalille, joka perustuu neuvostokansan yhteiskunta-taloudellisiin elämänehtoihin ja muuttuu vähitellen kommunistiseksi moraaliksi, kun myös luokkaeroavaisuuksien jätteet on voitettu ja unohdettukin käytännöllisessä elämässä.

Samoin muuttuvat ihmisten moraalikäsitteet parhaillaan kansandemokratian maissa. Miten kuohuksissaan olivatkaan meidän maamme porvarillisten ja sosialidemokraattisten lehtien toimittajat kertoessaan, että entisiä kreivejä ja muita yläluokan edustajia on karkoitettu Budapestista ja heidän loistoasuntonsa on annettu asunnontarpeessa oleville työläisille. Moraalitonta! Mutta Suomen työläiset, joista monet asuvat pommisuojissa maan alla ja joiden suuri enemmistö asuu muuten ihmisasunnoiksi kelpaamattomissa murjuissa, sanoivat, että sehän oli oikein. Epäilemättä myös Unkarin työtätekevät ovat pitäneet tekoa moraalisesti hyväksyttävänä, koska he ovat sen suorittaneet. Voitaisiin ottaa kuinka paljon tahansa esimerkkejä siitä, että Engels oli oikeassa. Ihmisten moraalikäsitteet muuttuvat meidänkin silmiemme edessä. Suomen proletaarit, joilla on peruskohdissa toisenlainen moraali kuin porvaristolla, hyväksyvät työväenluokan toimenpiteet Unkarissa ja muissa kansandemokratian maissa, kun taas porvaristo tuomitsee ne. Unkarissa ja kansandemokratian maissa yleensä porvariston moraali on jo syrjäytetyssä asemassa ja työväenluokan moraali saa entistä lujemman aseman kansanjoukkojen tietoisuudessa. Siellä on syntymässä uusi sosialistinen moraali, jonka perustana ovat sosialistisessa rakennustyössä saavutetut voitot.

Samalla lailla Engels osoittaa Dühringin käsitykset tasa-arvosta ja vapaudesta naiiveiksi ja epätieteellisiksi. Luokkayhteiskunnassa ei voida toteuttaa täydellistä ihmisten tasa-arvoisuutta, koska valtaapitävä luokka on aina myös sortava luokka. Porvaristo julisti Ranskan suuren vallankumouksen päivinä tehtäväkseen vapauden, tasa-arvoisuuden ja veljeyden saavuttamisen, mutta sen pystyttämä taloudellinen järjestelmä, joka perustuu palkkaorjuuteen, on ehkäissyt tuon kauniin ohjelman toteuttamisen. Tasa-arvon ja vapauden periaatteet voivat toteutua vain luokkien hävittämisen seurauksena, se on mahdollista vain kommunistisessa yhteiskunnassa.

Siten Engels kumosi kaikki Dühringin "ikuiset totuudet". Kun Dühringin mielestä "todelliset totuudet" ovat muuttumattomia, osoittaa Engels, että totuudet ovat joko absoluuttisia, ehdottomia totuuksia tai historiallisesti ehdollisia ja muuttuvia totuuksia. Eräät eksaktien (täsmällisten) tieteiden tulokset ovat ikuisia totuuksia, mutta eivät kaikki. Monet täsmällisten tieteiden, kuten esimerkiksi kemian, fysiikan ja matematiikankin keksimät totuudet ovat osoittautuneet verraten suhteellisiksi. Yhtä suhteellisia ovat elollisia olioita tutkivien tieteiden löytämät totuudet, ja historiatieteissä ikuisten totuuksien laita on vieläkin hullummin. Suhteellisia totuuksia, jotka ovat omana aikanaan hyödyllisiä, on paljon enemmän kuin ikuisia, absoluuttisia totuuksia. Tiedon lopullista rajaa ei ole olemassa.

"Jos ihmiskunta joskus pääsisi siihen, että se käyttelisi enää vain ikuisia totuuksia, joilla on pettämätön pätevyys ja ehdoton totuuden vaatimus, niin olisi edetty pisteeseen, jossa järjen maailman loputtomuus olisi niin todellisuudessa kuin mahdollisuuksienkin puolesta tullut loppuun kulutetuksi, ja siten toteutettu tuo kuuluisa ihme äärettömän luvun laskemisesta." (Anti-Dühring, sivu 93).

Marxismi ei keskitä päähuomiotaan ikuisiin totuuksiin, tieteen lopullisiin tuloksiin, vaan uusien totuuksien löytämiseen, tiedon määrän jatkuvaan lisäämiseen tietoamisprosessissa, jolloin, kuten Lenin on korostanut, löydetyn totuuden suhteellisuus tai ehdottomuus voidaan todeta käytännön kriterion avulla. Lenin torjui kaikki yritykset tulkita Engelsiä siten, että totuuden löytäminen on yleensä mahdotonta, että kaikki tieto on suhteellista. Käytännön kriterion avulla ihminen pystyy jatkuvasti laajentamaan tiedon aluetta, saamaan selville ei ainoastaan sen, että maapallo on pyöreä, vaan myös sen, miten ihminen on kehittynyt maapallolle ja mitkä ovat ne yleiset lait, joiden pohjalla ihmisyhteiskunta kehittyy muodosta toiseen, alemmalta asteelta ylemmälle, alkuperäisestä sukuyhteisöstä orjayhteiskuntaan, feodalismiin, kapitalismiin ja lopuksi kommunismiin, jonka ensimmäisenä vaiheena on sosialismi. Maailma on siis tiedottavissa ihmisen yhteiskunnallista kehitystä myöten, joskaan tälle tietoamisprosessille ei ole lopullista äärtä eikä rajaa.

Metafyysikkona Dühring yritti todistaa, ettei todellisuudessa voi olla ristiriitoja. Engels puolestaan kumosi tämän väitteen ja todisti, että kaikki kehitys tapahtuu vastakohtien taistelun kautta, että itse liike on sinänsä ristiriitainen.

"Liikunta itse on ristiriita; jopa yksinkertainen mekaaninen paikanmuutos voi tapahtua vain siten, että kappale tiettynä ajankohtana on tietyssä paikassa ja samalla toisessa paikassa, on tie-

tyssä paikassa eikä ole siinä. Ja tämän ristiriidan jatkuva syntyminen ja samanaikainen ratkeaminen — se juuri on liikuntaa." (Anti-Dühring, sivu 127).

"Jos jo yksinkertainen mekaaninen liikunta sisältää itsessään ristiriidan, niin sitäkin enemmän sisältävät sen materian korkeammat liikuntamuodot ja erittäinkin orgaaninen elämä ja sen kehitys. Edellä näimme, että elämä on lähinnä sitä, että olio jollakin hetkellä on yksi ja sama ja kuitenkin jotain toista. Elämä on siis niinikään itse olioissa ja tapahtumissa oleva, alati syntyvä ja ratkeava ristiriita, ja heti, kun tämä ristiriita lakkaa olemasta, lakkaa myöskin elämä, tulee kuolema." (Anti-Dühring, sivu 127).

Ristiriidat eivät ole olennaisia vain objektiiviselle maailmalle, vaan myös ihmisajattelulle. Mutta Dühring ei ymmärtänyt dialektiikkaa, vaan keksi mekaanisen "lain" vastakkaisiin suuntiin vaikuttavista antagonistisista*) voimista. Engels perusteli sitä vastaan vastakohtien taistelun ja ykseyden lain, jonka pohjalla liike ja kehitys tapahtuu ei ainoastaan luonnossa, vaan myös luokkayhteiskunnassa. Tässä yhteydessä Engels hahmotteli myös materialistisen dialektiikan muut peruslait: luonnonilmiöiden ja yhteiskunnan yleisen yhteyden ja keskinäisehdollisuuden, liikkeen ja kehityksen luonnossa ja yhteiskunnassa sekä määrän muuttumisen laaduksi kehityksen edellytyksenä.

Engels valaisi monin kemian ja muiden tieteiden alalta otetuin esimerkein, että liike muodosta toiseen tapahtuu hyppäyksellisesti ja uusi laatu syntyy sellaisen hyppäyksen, äkillisen muutoksen tuloksena. Tämä määrän muuttuminen laaduksi on kehityksen yleisenä lakina luonnossa, yhteiskunnassa ja ajattelussa.

Selvittäessään yhteiskunnallisen kehityksen lakeja Marx käytti Hegelin termiä "kieltämisen kieltämisestä", mistä Dühring sai aiheen syyttää Marxia kaavaoppineisuudesta, siitä, että hän tahtoi selittää kaikki kehitysilmiöt Hegelin keksimän kaavan mukaisesti. Engels torjui tämän valheellisen syytöksen ja selitti, ettei Marx ole käyttänyt tätä sanontaa siksi, että tahtoisi mahduttaa todellisuuden kaavaan, vaan siksi, että tutkittuaan yhteiskunnan ilmiöitä hän havaitsi, että sellaista dialektista kieltämisen kieltämistä, uuden syntymistä ristiriitojen yhteentörmäyksen kautta, tapahtuu jatkuvasti sekä luonnossa että yhteiskunnassa. Monien muiden esimerkkien lisäksi Engels viittasi tässä yhteydessä filosofian historiaan:

"Antiikin filosofia oli alkuperäistä, luontoperäistä materialismia. Sellaisena se ei kyennyt selvittämään ajattelun suhdetta materiaan. Mutta kun tämän selvittäminen kävi välttämättömäksi, niin jouduttiin oppiin, jonka mukaan sielu on erotettavissa ruumiista, sitten väitteeseen sielun kuolemattomuudesta ja vihdoin monoteismiin. *) Idealismi siis kielsi vanhan materialismin. Mutta filosofian edelleen kehittyessä idealismikin kävi kestämättömäksi, ja sen kieltää nykyaikainen materialismi. Tämä kieltämisen kieltäminen ei ole pelkkää vanhan materialismin uudestisyntymistä, se liittää tämän jättämälle vankalle perustalle filosofian ja luonnontieteen kaksituhatvuotisen kehityksen, samoinkuin itse tämän kaksituhatvuotisen historian koko ajatussisällön. Se ei yleensä ole enää mitään filosofiaa, se on yksinkertainen maailmankatsomus, joka pätee ja vaikuttaa todellisissa tieteissä eikä missään erikoisessa tieteitten tieteessä. Filosofia on tässä siis "poistettu", so. "sekä hävitetty että voitettu"; voitettu muotonsa puolesta, säilytetty todellisen sisältönsä puolesta. Siellä, missä herra Dühring näkee vain "sanaleikkiä", on siis tarkemmin katsottaessa olemassa todellinen sisältö." (Anti-Dühring, sivu 145).

Dialektisen materialismin syntyminen oli siis laadullinen hyppäys uuteen filosofiaan, vallankumous filosofiassa. Dialektinen materialismi ei ole ainoastaan filosofiaa vanhassa mielessä, vaan uudessa. Se on proletariaatin tieteellinen maailmankatsomus, laadullisesti uusi ja korkein aste materialismin kehityksessä.

Engels torjui Dühringin käsityksen, että Hegelin kieltämisen kieltäminen olisi vain sanaleikkiä. Tässä suhteessa, kuten yleensäkin tieteessä, johtopäätöksiä voidaan tehdä vain luontoon ja yhteiskuntaan kohdistetun tutkimuksen perusteella. Joutuessaan väittelyyn niitä vastaan, jotka syyttivät Engelsiä Hegelin "kieltämisen kieltämisen" kaavan käyttämisestä Lenin osoitti, ettei Hegelin kaava ollut Engelsillä minään taikakaluna, vaan sen käyttäminen johtui sen aikaisesta hegeliläisestä kielenkäytöstä.

"Jokaiselle on silminnähtävissä, että Engelsin perustelujen pääpaino on siinä, että materialistien tehtävänä on kuvata oikein ja täsmällisesti todellista historiallista prosessia, että dialektiikasta kiinnipitäminen, esimerkkien valikoiminen triadin oikeaksi todistamiseksi ei ole muuta kuin jätteitä siitä hegeliläisyydestä, josta kasvoi tieteellinen sosialismi, jätteitä sen ilmaisutavasta." (Lenin, Kootut teokset, 1. osa, sivut 146—147).

Anti-Dühringin filosofisessa osassa todistetaan siis Dühringin "todellisen ja sen mukaisesti luonnon ja elämän todellisuuteen tähtäävän filosofian ainekset" hölynpölyksi, pelkäksi huijaukseksi. Mutta kuolemattoman historiallisen merkityksen Engelsin teoksen filosofinen osa on saanut sen vuoksi, että siinä ensimmäisen kerran esitettiin ja perusteltiin monipuolisesti dialektisen materialismin ja siihen kuuluvan historiallisen materialismin perusväittämät. Näiden väitteiden loistavan puolustuksen uusissa olosuhteissa, imperialismin kaudella, suoritti sitten Lenin teoksessaan *Materialismi ja empiriokritisismi* kehittäen Marxin ja Engelsin ajatuksia luonnontieteiden uusimpien saavutusten valossa. Stalinin teos *Dialektisesta ja historiallisesta materialismista* on niinikään Anti-Dühringissä esitetyn marxilaisen filo-

*) Sovittamattomat vastakohdat.

*) Yksijumalaisuuteen. — A. A.

sofian kehittämistä, sen tiivis ja joustava perustelu, joka vastaa filosofisella rintamalla käydyn taistelun viimeisintä kehitysvaihetta.

KANSANTALOUSTIEDE

Anti-Dühringin toinen osa on omistettu kansantaloustieteelle, kumoamaan Dühringin eräitä teorioita, jotka ovat ristiriidassa marxilaisen historiallisen materialismin kanssa. Dühring väitti, että ”poliittisten suhteiden muoto on historiallisesti perustavaa ja taloudelliset riippuvaisuudet ovat vain vaikutusta tai erikoistapauksia, ja sentähden aina toisarvoisia tosiasioita”. Kansantalouden kehityksen alkuperäisesti vaikuttavana syynä Dühring piti ”välitöntä poliittista väkivaltaa”.

Engels todisti, että Dühring ei ollut ensimmäinen, joka oli täten asettanut todellisen historiallisen kehityksen ratkaisevan tekijän toisarvoiseksi ja antanut johdannaiselle tekijälle ratkaisevan osan, esittänyt siis kaiken nurinpäin. Nojaten valtavaan tosiasia-aineistoon Engels osoitti, etteivät luokat syntyneet, kuten Dühring luuli, väkivallan käyttämisen seurauksena. Väkivaltaa kyllä käytettiin silloin, kun sukuyhteisöstä siirryttiin orjuusjärjestelmään, mutta tämä järjestelmä ei koskaan olisi syntynyt pelkän väkivallan seurauksena, vaan se syntyi hetkellä, jolloin taloudelliset syyt vaativat orjatyövoimaa ja tekivät mahdolliseksi sen käyttämisen. Tuotantovoimien kehitys ja vaihdon mahdollisuuden ilmaantuminen johtivat maan yhteisviljelystä luopumiseen ja sen korvaamiseen yksityisten perheiden harjoittamalla viljelyllä, mikä vei maan yksityisomistukseen. Ihminen kykeni tuottamaan hyödykkeitä enemmän kuin itse tarvitsi. Siten syntyivät ihmisen toista ihmistä kohtaan harjoittaman riiston välttämättömät aineelliset ja yhteiskunnalliset edellytykset. Sotavankeja ruvettiin käyttämään työssä muiden hyväksi. Orjuus oli keksitty, ja väkivalta oli pantu palvelemaan taloudellista kehitystä.

Niin muodostui ihmisten jakautuminen herroihin ja orjiin, luokkajako, joka on esiintynyt omalla tavallaan kaikissa senjälkeisissä yhteiskuntamuodoissa. Hallitseva luokka muodosti tässä kehitysprosessissa taloudellista perustaa vastaavan poliittisen päällysrakenteen, valtion, jota se tarvitsi sortokoneistona valtansa säilyttämiseksi.

”Tämän jälkeen on selvää, mitä osaa väkivalta esittää historiassa taloudelliseen kehitykseen nähden”, Engels kirjoitti. ”Ensiksikin kaikki poliittinen valta perustuu alkuaan jollekin taloudelliselle, yhteiskunnalliselle toiminnalle, ja kasvaa sitä mukaa kuin alkuperäisen yhteisön hajoamisen johdosta yhteiskunnan jäsenet muuttuvat yksityistuottajiksi, siis vieraantuvat yhä enemmän yleisten yhteiskunnallisten toimien hoitajista. Toiseksi: senjälkeen, kun poliittinen valta on yhteiskunnan suhteen itsenäistynyt, muuttunut sen palvelijattaresta sen herraksi, se voi vaikuttaa kahteen suuntaan. Se joko vaikuttaa lainmukaisen taloudellisen kehityksen mukaisesti ja suuntaan. Tässä tapauksessa ei ole mitään ristiriitaa niiden välillä, joten taloudellinen kehitys vilkastuu. Tai se vaikuttaa taloudellista kehitystä vastaan, ja silloin se harvoin poikkeuksin sortuu taloudellisen kehityksen jalkoihin.” (Anti-Dühring, sivu 187).

Torjuen siten Dühringin väkivaltateorian Engels ei suinkaan pitänyt väkivaltaa ”absoluuttisena pahana”, vaan todisti, että väkivallan käyttö on tuomittava silloin, kun se on tukemassa taantumusta, jarruttamassa yhteiskunnallista kehitystä. Siitä meillä on mainioita esimerkkejä nykypäiviltä, jolloin kuolemaantuomitun, kehityskyvyttömän ja rappeutuvan kapitalismin edustajat yrittävät pitää järjestelmäänsä pystyssä väkivalloin, vieläpä Amerikan Yhdysvallat, aikamme suurin imperialistinen suurvalta, hourailee Hitler-Saksan menetelmiä matkien maailmanherruudesta, kaikkien vapaiden kansojen alistamisesta asevoimin amerikkalaisen väkivaltamiesryhmän orjuuteen. Tuskinpa kukaan järkevä ihminen voi kieltää, että amerikkalaisten poliitikkojen ja sotapäälliköiden uhkaukset maailman hävittämisestä atomipommein eivät ole todistuksena korkeasta moraalista ja hyveestä, vaan pikemminkin niiden absoluuttisesta vastakohdasta, rajattomasta moraalittomuudesta ja paheen palvonnasta. Voisi melkein luulla, että amerikkalaiset valtiomiehet luottavat rajattomasti väkivallan kaikkivoipaan voimaan ja kuvittelevat tosiaankin sen avulla voivansa päästä maailmanherroiksi tai ainakin pystyvänsä hävittämään maailman.

Mutta Engels näki myös selvästi, että kun sorretut luokat tai sorretut kansat nousevat vastustamaan sortajiensa harjoittamaa väkivaltaa, saa sorrettujen harjoittama väkivalta vallankumouksellisen, edistyksellisen merkityksen. Sen avulla raivataan tietä yhteiskunnalliselle kehitykselle. Engels voi aikanaan näyttää vain kehityksen suunnan, osoittaa, että väkivalta ei pelasta kapitalistista järjestelmää tuholta, sillä tämän järjestelmän aikana proletariaatti kasvaa jatkuvasti ja kehittyy sellaiseksi voimaksi, joka pystyy kukistamaan kapitalismin ja tekemään sosialistisen vallankumouksen. Nyt me näemme, miten oikeassa Engels oli. Venäjän tsarismi, Itä-Euroopan maiden hallitsijat, Kiinan amerikkalaiset orjuuttajat ja heidän palvelijansa Tshiangkaishek turvautuivat väkivaltaan ja sortuivat siihen. Samoin tulevat sortumaan amerikkalaiset, englantilaiset ja ranskalaiset imperialistit Aasian kansojen ottaessa esimerkkiä Kiinan kansan sankarillisesta taistelusta ja noustessa vapaustaisteluun. Tässä tapauksessa väkivalta palvelee edistyksen asiaa.

Siirtyen väkivaltateoriastaan arvoteoriaan Dühring esitti omanaan jo ennen englantilaista ta-

loustieteilijää David Ricardoa taloustieteessä hyljätyn käsityksen, että työpalkka määrää tavaran arvon. Samanaikaisesti Dühring arvosteli Marxin arvoteoriaa, joka oli todella uusi ja tyhjentävä. Kun Marx oli omistanut suurimman osan elämäänsä taloustieteen tutkimiseen, oli luonnollista, että hän kirjoitti Engelsin kirjaan koko kansantaloustiedettä käsittelevän luvun. Kumoten Dühringin arvoteorian Marx näytti, mihin tähtää väite, että työpalkka määrää tavaran arvon. "Siinä tapauksessa jokainen työläinen saa työpalkassaan työntuotteensa arvon, ja silloin kapitalistiluokan harjoittama palkkatyöläisten luokan riistäminen on mahdottomuus", Marx kirjoitti. Siten ei voi myöskään muodostua tuotteiden ylijäämää, mikä on välttämätöntä tuotannollisen toiminnan laajentamiseksi. Ja kun nyt tuotannon ylijäämä kulutukseen verraten on olemassa, kun kapitalisteilla on tuotanto- ja vararahasto, niin miten se voi muodostua? Marx vastasi:

"Koska tämä tuotanto- ja vararahasto on tosiasiallisesti olemassa kapitalistiluokan hallussa, koska se on tosiasiallisesti syntynyt voiton kasaamisen kautta (maakoron jätämme tässä toistaiseksi syrjään), niin se muodostuu välttämättömästi siitä kasatusta ylijäämästä, minkä työväenluokka työnsä tuotteina on kapitalistiluokalle luovuttanut yli sen työpalkkasumman, minkä kapitalistiluokka on työväenluokalle maksanut. Mutta silloin arvoa ei määrää työpalkka, vaan työn paljous; silloin työväenluokka luovuttaa kapitalistiluokalle työntuotteessa suuremman arvomäärän kuin mitä se siltä työpalkkana saa, ja silloin pääomavoitto, kuten kaikki vieraan, maksamattoman työntuotteen anastuksen muutkin muodot, osoittautuu Marxin paljastaman lisäarvon erottamattomaksi osaksi." (Anti-Dühring, sivut 199—200).

Edelleen Anti-Dühringin tässä osassa selostetaan laajasti lisäarvon syntymisprosessia, sitä, että se syntyy tuotannossa eikä missään muualla. Työvoimalla on kapitalismin olosuhteissa arvonsa samoinkuin kaikella tavaralla. Tämä arvo voidaan mitata työajalla, joka tarvitaan tavaran valmistamiseen ja myös työvoiman uusintamiseen, siis työajalla, joka tarvitaan työläisen ylläpitokustannuksiin. Kapitalisti ostaa työläisen työvoiman määrätystä hinnasta käyttöönsä koko päiväksi, mutta työläinen tuottaakin tuon työvoimansa hinnan arvoisen tavaramäärän esim. neljässä tunnissa ja työskentelee loput neljä tuntia kapitalismin hyväksi. Ero työvoiman arvon ja työvoiman tuottaman arvon välillä muodostaa lisäarvon, joka joutuu kapitalistille voiton, maakoron ja koron muodossa. Siten tapahtuu pääoman muodostuminen.

"Kun Marx tällä tavoin todisti, miten lisäarvo syntyy ja miten lisäarvo vain voi syntyä tavaranvaihtoa säännöstelevien lakien alaisena, hän paljasti nykyisen kapitalistisen tuotantotavan ja tälle perustuvan anastustavan mekanismin, hän paljasti sen kristallijyvän, jonka ympärille koko nykyinen yhteiskuntajärjestys kiertyy." (Anti-Dühring, sivu 209).

Anti-Dühringissä kumotaan kaikki Dühringin vulgäärit käsitykset kansantaloustieteestä, mm. hänen käsityksensä, että talouspulat olisivat vain satunnaisia ilmiöitä, kun ne marxilaisuuden mukaan kuuluvat kapitalismin luonteeseen. Mutta keskeisimpänä kysymyksenä teoksen kansantaloutta käsittelevässä osassa on kysymys lisäarvosta. Luodessaan lisäarvoteorian Marx teki vallankumouksen kansantaloustieteessä. Anti-Dühringissä marxilaista kansantaloustiedettä käsitellään suppeasti, mutta kuitenkin niin, että siitä saa täyden yleiskuvan aiheesta. Marxin elämäntyö, Pääoma, on omistettu kokonaan kansantaloustieteelle. Leninin ja Stalinin kehittämä marxilainen kansantaloustiede on vielä huomattavasti laajentanut alaansa ulottaen sen käsittelemään myös sosialistisen talouselämän ilmiöitä. Siten marxilainen kansantaloustiede on muodostunut tieteeksi, joka tutkii aineellisten hyödykkeiden tuotannon ja jaon lakeja sekä ihmisten yhteiskunnallistuotannollisia, toisin sanoen taloudellisia suhteita niin alkuperäisessä sukuyhteisössä, orjayhteiskunnassa, feodaalisessa ja kapitalistisessa kuin myös kommunistisessa yhteiskunnassa.

TIETEELLINEN SOSIALISMI

Teoksensa kolmannessa osassa Engels käsittelee sosialismin historiaa ja teoriaa osoittaen Dühringin sosialismirakennelmat luonteeltaan utopistisiksi, joilla ei ole toteutumisen mahdollisuuksia.

Historiallisessa katsauksessaan Engels tarkasteli utopistisosialistien teorioita ja heidän merkitystään sosialististen aatteiden historiallisessa kehityksessä. Utopistisosialistien kaikki teoriat olivat irrallaan yhteiskunnallisesta kehityksestä, ja sen vuoksi ne eivät voineet toteutua. Engels esitti Saint Simonin, Fourier'n ja Owenin oppien loistavan kritiikin, osoitti niiden merkityksen aikana, jolloin sosialismille ei vielä ollut kypsynyt kapitalistisen tuotantotavan synnyttämiä edellytyksiä, minkä vuoksi utopistien oli pakko rakennella uuden yhteiskunnan aineksia omasta päästään. Mutta senjälkeen, kun kapitalistinen yhteiskunta oli luonut edellytykset todelliselle sosialismille, ei Dühringin keksimää "sosialistista yhteiskuntaa" voitu pitää muuna kuin naurettavana suurten utopistien jäljittelynä. Dühring muistutti henkilöä, joka uudemman kemian lakien keksimisen jälkeen tahtoisi palata vanhaan alkemiaan.

Siten Engels totesi, että sosialismi ei voi olla haaveilijain keksintö, vaan se on yhteiskunnan historiallisen kehityksen väistämätön tulos, joka saavutetaan luokkataistelussa.

Sen jälkeen esittämässään teo-

reettisessa katsauksessa Engels hahmotteli tämän luokkataistelun historiallisen kulun, osoitti kapitalistisen järjestelmän ristiriidat, joista vaikuttavin on ristiriita yhteiskunnallisen tuotannon ja kapitalistisen omistuksen välillä, toisin sanoen yksityisen tehtaan yhteiskunnallisen organisaation ja kokonaistuotannon yhteiskunnallisen anarkian välillä. Tuotantovoimat kehittyvät tavattomasti, tarjonta ylittää kysynnän, pulat ehkäisevät tuotannon laajentamisen ihmisten tarpeita vastaavasti. Toisaalla liikatuotantoa, toisaalla nälkäiset kansanjoukot. Ristiriita on kasvanut järjettömyydeksi ja vaatii vallankumouksellista ratkaisua.

”Muuttaessaan väestön valtavan enemmistön yhä enemmän proletaareiksi kapitalistinen tuotantotapa luo voiman, jonka perikatonsa uhalla on pakko suorittaa tämä mullistus. Pakottaessaan suuret yhteiskunnallistuneet tuotantovälineet yhä enemmän ja enemmän muuttumaan valtion omaisuudeksi, se osoittaa itse tien tämän kumouksen suorittamiseen. P r o l e t a r i a a t t i o t t a a k ä s i i n s ä v a l t i o v a l l a n j a m u u t t a a t u o t a n t o v ä l i n e e t l ä h i n n ä v a l t i o n o m a i s u u d e k s i. Mutta siten se lakkauttaa itse itsensä proletariaattina, siten se poistaa kaikki luokkaeroavaisuudet ja luokkavastakohdat, ja samalla myöskin valtion valtiona.” (Anti-Dühring, sivu 282).

Tämä kohta Anti-Dühringissä on erittäin tärkeä. Siinä Engels hahmottelee kuvan siitä, mitä sosialistisen vallankumouksen jälkeen tapahtuu, miten proletaarinen valtio ryhtyy johtamaan tuotantoa muuttaen sen sosialistiseksi ja pitäen silmämääränään kaikkien luokkavastakohtien poistamista, täydellistä kommunismia, jolloin valtio väkivallan välineenä kuoleutuu kokonaan. Lenin ja Stalin ovat joutuneet ohjaamaan tätä kehitystä Neuvostoliitossa ja sen vuoksi kehittäneet suuresti Marxin ja Engelsin oppia, osoittaneet esimerkiksi, ettei valtio voi kuolla kommunisminkaan olosuhteissa, ennenkuin kapitalistinen ympäristö on kokonaan poistunut ja siis ulkoapäin tuleva hyökkäysvaara on poistunut. Mutta perusteiltaan Anti-Dühringissä esitetty käsitys pitää paikkansa, ja kerrassaan suurenmoinen, Engelsin verratonta yleistämiskykyä ja ennakkonäkemystä osoittava tulevaisuuden katsaus on sosialismin teoriaa käsittelevän luvun lopussa. Siinä on vastaus niille, jotka tänä päivänä kääntävät kaikki asiat nurinpäin ja syyttävät sosialismia ”orjajärjestelmäksi” ja ylistävät kapitalistista palkkaorjajärjestelmää ”vapauden” viimeisenä Gibraltarina. Todelliseen vapauteen ihmiskunta pääsee vasta täydellisen kommunismin aikana:

”Yhteiskunnan ottaessa haltuunsa tuotantovälineet poistuu samalla tavaratuotanto ja sen mukana tuotteen valta tuottajiin nähden. Anarkian tilalle yhteiskunnallisessa tuotannossa asetetaan suunnitelmallinen, tietoinen järjestys. Yksilöllinen olemassaolontaistelu lakkaa. Vasta silloin ihminen määrätyssä mielessä eroaa lopullisesti eläinkunnasta, astuu eläimellisistä olemassaolonehdoista todella inhimillisiin. Ihmisiä ympäröivien elinehtojen piiri, joka tähän asti on hallinnut ihmistä, joutuu nyt ihmisten hallinnan ja valvonnan alaiseksi, ihmisten, joista nyt ensi kerran on tullut tietoisia, todellisia luonnonvaltiaita, koska ja sikäli kuin heistä tulee oman yhteiskunnallistumisensa valtiaita. Heidän oman yhteiskunnallisen toimintansa lakeja, jotka siihen saakka ovat olleet heitä vastassa vieraina, heitä hallitsevina luonnonlakeina, ihmiset tulevat silloin täydellä asiantuntemuksella käyttämään hyväkseen ja sen kautta hallitsemaan niitä. Ihmisten oma yhteiskunnallistuminen, mikä siihen asti oli heitä vastassa luonnon ja historian pakottamana, tulee nyt heidän vapaaksi teokseen. Objektiiviset, vieraat voimat, jotka siihen saakka hallitsivat historiaa, joutuvat ihmisten itsensä valvottaviksi. Vasta siitä alkaen ihmiset tulevat itse täysin tietoisesti tekemään historiansa, vasta siitä alkaen heidän liikkeellepanemillaan yhteiskunnallisilla syillä tulee olemaan etupäässä ja alati kasvavassa määrässä myös heidän tahtomansa vaikutukset. Se on ihmiskunnan hyppäys välttämättömyyden valtakunnasta vapauden valtakuntaan.” (Anti-Dühring, sivu 285).

”Tämän maailman vapauttavan teon toteuttaminen on nykyaikaisen proletariaatin historiallinen kutsumus. Tämän teon historiallisten ehtojen ja samalla itse sen luonteen tutkiminen perinpohjin sekä siten toimimaan määrätyn sorretun luokan saattaminen tietoiseksi sen oman toiminnan ehdoista ja luonnosta — se on proletaarisen liikkeen teoreettisen ilmauksen, tieteellisen sosialismin tehtävä.” (Anti-Dühring, sivu 287.)

”JOKAISEN TIETOISEN TYÖLÄISEN KÄSIKIRJA”

Tässä esittelyssä on viitattu Anti-Dühringin päreväitteisiin ja luonnollisista syistä jätetty pois ne laajat perustelut, jotka Engels esittää kaikille väitteilleen. Engelsin loistava, satiirin läpitunkema kirjoitustapa näkyy enimmäkseen Dühringin ajatusten esittämisen ja hänen omien vastaväitteittensä ja niiden tueksi esitettyjen perustelujen yhteydessä. Engels samoin kuin Marx oli kirjallisen tyylin ja muodon mestari, mikä näkyy erinomaisesti Anti-Dühringissä. Se tekee kirjan lukemisen ja tutkimisen suorastaan nautinnoksi.

Anti-Dühringin sivuilla esitetty tietomäärä on valtava, koko teos on kuin tietosanakirja, josta voi aina ammentaa miltei kaikkien tieteitten alalta tosiasioita sellaisina kuin ne tunnettiin teoksen kirjoittamisen päivinä. Sen kriitilliset arviot ja luovat, kehityksen kulkua eteenpäin näyttävät yleistykset taas ovat aivan erikoista luokkaa, jotka on voinut kirjoittaa vain Marxin tai Engelsin kaltainen, kokonaista aikakautta hallitseva yleisnero. Sen vuoksi Anti-Dühringistä on tullut kirja, joka ei ole kasvattanut ainoastaan oman aikansa proletariaattia maailman vapauttamistehtävään, vaan jota tutkitaan vuosisatoja ja jonka perusväittämät eivät vanhene koskaan. Ny-

kyaikaiseen marxismin-leninismin oppiin — dialektiseen materialismiin, kansantaloustieteeseen ja tieteelliseen sosialismiin — voidaan tutustua perinpohjin ainoastaan aloittamalla Marxin ja Engelsin teoksista ja päättämällä Leninin ja Stalinin teoksiin. Anti-Dühring on tällöin eräs marxilais-leniniläisen tiedon peruskirjoista. Lenin kirjoitti Anti-Dühringistä, että Kommunistisen Manifestin ohella se on "jokaisen tietoisen työläisen käsikirja", jossa on "eritelty mitä suurimmat kysymykset filosofian, luonnontieteen ja yhteiskunnallisten tieteiden alalta".

Anti-Dühringin merkitystä kuvaa se taistelu, jota siitä on käyty jo 75 vuoden ajan. Teos syntyi taistelussa vallankumouksellisen liikkeeseen pesiytyneitä opportunisteja vastaan, ja sen vuoksi opportunistit vaativat artikkelisarjan parhaillaan ilmestyessä Vorwärtsissä, että sen julkaiseminen oli keskeytettävä. Siitä alkaen kaiken maailman dühringit, sekä porvarilliset että sosialidemokraattiset, ovat kirkuneet, että se on "epätieteellinen", mihin myöhemmin on lisätty, että se on "vanhentunut". Lukuisissa maissa teosta on vainottu, sen julkaiseminen on kielletty, ja Hitlerin Saksassa Anti-Dühring poltettiin. Mutta mikään ei ole voinut estää tämän läpikotaisin tieteellisen ja aina uuden teoksen voittokulkua. Yksistään Neuvostoliitossa se on ilmestynyt neljänäkymmenenä painoksena, joiden yhteinen painosmäärä on yli puolitoista miljoonaa. Toisen maailmansodan jälkeen siitä ovat ilmestyneet uudet painokset Saksassakin, ja kansandemokratian maissa Anti-Dühring on päässyt sille kuuluvaan kunnia-asemaan. Teos on julkaistu Kiinassa, ja maailman nykyisestä kehityssuunnasta päätellen sillä on loistavampi tulevaisuus kuin menneisyys.

Siksi on luonnollista, että jokainen tietoinen työläinen ostaa itselleen nyt Kansankulttuurin kustannuksella ilmestyneen Anti-Dühringin, tutkii ja pitää sitä jokapäiväisen luokkataistelun aseena antamatta siellä täällä esiintyvien painovirheiden pahoittaa mieltä. *)

*) Pahin painovirhe lienee sivulla 57, jossa sana "äärellisistä" on muuttunut vastakohdakseen, "äärettömistä". Teoksen alussa on otsikko "Kolmannen painoksen esipuheet", vaikka pitäisi olla "Kolmen painoksen esipuheet". Sivulla 55 on kohta: "... liittänyt Kantin lausuman ajatuksen nimeen", pitäisi olla: "... liittänyt Kantin lausumaan ajatukseen nimen". Sivulla 187 "muuttunut sen palvelijattaresta sen herraksi" on kai suomennoslipsahdus. Jos kerran saksalainen Dienerin on suomennettu palvelijattareksi, olisi Herrin pitänyt suomentaa herrattareksi, tai sitten olla välittämättä saksankielen feminiinimuodoista ja suomentaa suomenkielelle sopivammalla tavalla: "muuttunut sen palvelijasta sen herraksi". Nämä muutamat esimerkit osoittavat, että teoksen nykyisessä suomennoksessa on vielä tarkistamisen varaa. — A. Ä.

Propaganda- ja agitatiotyön kysymyksiä

AILI MÄKINEN:

IX edustajakokous kasvatustyöstämme

Puolueemme IX edustajakokouksessa kiinnitettiin jälleen suurta huomiota aatteellisen kasvatustyömme tilaan ja tehtäviin. Selostuksessaan pääsihteeri Pessi osoitti, että kiihtynyt taistelu rauhan voimien ja sodanlietsojien kesken asettaa myös Suomen työväenluokalle ja sen etujoukon puolueelle, SKPlle entistä vaativampia taistelutehtäviä. Ne täyttääkseen on puolueen lujitettava vaikutustaan laajojen työtätekevien joukkojen keskuudessa, kehitettävä omaa organisatiotaan ja sen toimintakykyisyyttä, kohotettava koko puoluejärjestön aatteellis-poliittista tasoa ja taistelutaitoa. Pääsihteeri Pessi vetosi tässä asiassa koko puolueemme jäsenistöön voimakkain ja sytyttävin sanoin, pitäen lähtökohtana toveri Leninin tunnusta: "Puolue vastaa jokaisesta jäsenestään ja jokainen jäsen vastaa puolueesta."

"Sitä henkeä meidän on puolueessamme kasvatettava, kehitettävä jäsenissämme rakkautta, kiintymystä puolueeseen, vastuuta siitä ja sen kautta kiinnostusta, aktiivisuutta puolueen kaikkia toimia ja päätöksiä kohtaan."

Selostuksessaan SKPn organisatiokysymyksistä puheenjohtaja, toveri Aaltonen kiinnitti erikoisen huomion joukkotyömme peruskysymykseen, työväenluokan yhteisrintaman rakentamiseen työpaikoilla ja vaikutuksemme laajentamiseen sosialidemokraattisen ja puolueettoman työväestön keskuudessa ja totesi siinä esiintyvien heikkouksien johtuvan paitsi eräistä organisatoorisen työmme puutteista, jäsenistömme poliittisen tietotason alhaisuudesta ja siitä johtuvasta taidottomuudesta työskennellä joukkojen parissa. Edelleen toveri Aaltonen kiinnitti vakavaa huomiota puoluevalppauden tehostamisen välttämättömyyteen taistelutilanteen kärjistyessä ja osoitti, että valppauden tehostaminen tapahtuu parhaiten "kohottamalla jäsenistön poliittista ja aatteellista tasoa, kiintymystä ja vastuun-

tuntoa puoluetta kohtaan ja aktiivisuutta puoluetyössä”.

Olikin luonnollista, että IX edustajakokous päätöslauselmassaan korosti hyvin vahvasti aatteellisen kasvatustyömme, niinkuin joukkovalistustyömmekin merkitystä asettaen seuraavat konkreettiset tehtävät puolueemme sisäiselle kasvatustyölle:

”Puolueen kaikkien perusjärjestöjen kokouksien on muodostuttava poliittisesti kasvattaviksi tilaisuuksiksi, joissa jäsenet toverillisesti, kritiikkiä ja itsekritiikkiä apunaan käyttäen neuvottelevat keskenään. Niihin on huolellisesti järjestön aktiivin avulla valmistuttava, pyrittävä syventämään asiain periaatteellista käsittelyä ja johtamaan se aina — niinkuin puolueen kaikissakin portaissa — täsmällisiin päätöksiin, joiden toimeenpanoa voidaan järjestelmällisesti tarkistaa.”

”Sama koskee myös puolueryhmien työtä... Ryhmien vastaavien poliittinen koulutus on saatava käyntiin, jotta he pystyisivät toimimaan ryhmissään aloiterikkaina ohjaajina.”

”Puoluekursseilla ja kouluissa on teoreettisen opiskelun lähtökohtana pidettävä käytännön taistelukysymysten selvittelyä niin, että jäsen saa jatkuvasti aseita päivittäiseen selvitystyöhönsä, oppii paljastamaan oikeistososialidemokraattien petoksen ja kumoamaan heidän valheitaan. Se vaatii ideologisen työn vakavaa voimistamista, keskeisten periaatteellisten kysymysten (kommunistien suhde rauhaan, isänmaahan, uskontoon, vapauteen, demokratiaan) laajaa jatkuvaa selvitystyötä. Siinä mielessä on myös agitation ohjaus puolueessa järjestettävä.”

Edelleen kiinnitettiin päätöksissä — joiden yksityiskohtainen tunteminen on jokaisen kommunistin velvollisuus — huomiota **sanomalehdistömme levikin ja käytön tehostamiseen** yhtenä tärkeimpänä keinona niin sisäisen kuin joukkovalistustyömmekin kehittämisessä.

Päätösten toimeenpanon suunnittelusta

Edellä esitetyt arviot ja tehtävät ovat olleet se perusta, jolle kaikki tämän vuoden valistustyösuunnitelmamme pohjautuvat. Tyydytyksellä onkin todettava, että piirijärjestöjemme valistustyösuunnitelmissa on huomioitu edellä esitetyt tehtävät. Niissä osoitetaan konkreettisesti, mitä tullaan tekemään puolueosastojen ja ryhmien kokousten poliittisen tason parantamiseksi, miten kehitetään ryhmänvastaavien ja aktiivin koulutusta ja koko puolueverkostoamme, miten aiotaan tehostaa Kommunistin levikkiä ja käyttöä aatteellisessa kasvatustyössämme, miten turvataan osanotto erilaisiin puoluekoulukursseihin, miten valmennetaan piirin johtavaa kaaderistoa, koulujemme opettajia, luennoitsijoita, puhujia ja muita puolueaktivisteja suunnitelman mukaiseen työhön. Oman tärkeän lukunsa muodostavat kaikissa valistustyösuunnitelmissamme joukkovalistustyön kysymykset, joista valistustyön tehostaminen työpaikoilla ja joukkojärjestöissä, sekä poliittiset joukkokamppailut ja sanomalehtiemme levitystyö ovat tärkeimmät.

Kaikesta päättäen on piirikomiteoitten ja ennenkaikkea piirisihteerien osuus valistustyösuunnitelmien laadinnassa ja käsittelyssä yhä parantunut ja mikä merkille pantavaa, miltei kaikki piirien valistustyösuunnitelmat ovat piirikomiteoitten hyväksymiä. Niin ei aina aikaisemmin ole ollut asianlaita.

Myönteisistä puolistaan huolimatta voidaan näissä piirijärjestöjemme valistustyösuunnitelmissa kuitenkin havaita varsin huomattaviakin puutteita. Kaikille yhteinen puute on se, **ettei suunnitelmissa ole huomioitu Kommunististen Puolueiden Tietotoimiston lehden, ”Kestävän rauhan ja kansandemokratian puolesta”** (”För varaktig fred, för folkdemokrati”) **levitystä ja käyttöä** eräänä kaikkein tehokkaimpana poliittisen tietotason ja työtaidon kehittämisen aseena. Tosin lehti ei ilmesty suomenkielellä, mikä asettaa vissejä rajoituksia sen käytölle, mutta kun meillä, varsinkin Uudenmaan, Turun, Vaasan ja Kokkolan piireissä on huomattava ruotsalaisasutus ja puoluejäsentemmekin keskuudessa varsin suuressa määrin taidetaan ruotsin kieltä, on lehden heikko levikki ja käyttö seurausta piirien valistustyöelinten ohjaustyön ja tätä tehtävää koskevan suunnitelman puutteesta. Edelleen voidaan osoittaa, että jokaisessa ns. suomalaispiirissäkin on kielitaitoisia tovereita ja kun lehti ilmestyy myös venäjän-, saksan-, englannin- ja ranskankielisenä, on olemassa mahdollisuus sen levikin ja käytön moninkertaistamiseen. Tämä on sitäkin välttämättömämpää, kun maassamme ei ilmesty yhtään ruotsinkielistä poliittis-teoreettista kommunistista julkaisua ja kun tietomme kansainvälisen kommunistisen työväenliikkeen kehityksestä ja kokemuksesta supistuvat vielä luvattoman vähiin. Juuri tämä lehti on kansainvälisen työväenliikkeen ja sen taistelukokemusten parhain tunnetuksitekijä, eikä meillä suomalaisilla kommunisteilla ole varaa olla oppimatta noista kokemuksista. Siksi onkin tämä laiminlyöntimme sekä suunnitelmissa että käytännössä nopeasti korjattava.

Edelleen on huomauttamisen aihetta siinä, että suunnitelmissa ei kiinnitetä riittävästi huomiota **ryhmätoiminnan jatkuvaan ohjaamiseen.** Tosin niissä on huomioitu ryhmän vastaavien koulutus pikakurssin avulla, tai heidän kouluttamisensa aluekouluissa, mutta jatkuvasta ohjauksesta on harvassa suunnitelmassa mainintaa. Pelkät informatiot ajankohtaisista kysymyksistä ja tehtävistä eivät vielä riitä, jos mielimme tehdä puolueryhmistä periaatteellisiakin kysymyksiä käsitteleviä ja aatteellista valistustyötä suorittavia elimiä, kuten edustajakokouksen päätös edellyttää. Jo sillä, että suunnitelmissa kiinnitettäisiin huomiota SKPn Valistusosaston julkaiseman työ-

oppaan "Puolueryhmä työssä" levittämiseen ja käyttöön aikaisemmin annettujen ohjeiden mukaisesti — jokaisen puolueosaston tulee hankkia opas jokaiselle alaisensa puolueryhmän vastaavalle — voitaisiin suuremmalla varmuudella kuin nyt taata ryhmätoimintamme edistyminen. Kaikkialla siellä, missä ryhmätyö on heikkoa tai puuttuu kokonaan, valitetaan ennenkaikkea ohjeiden puutetta. Tietysti henkilökohtainen ohjaus olisi paras apu, mutta millään piirijärjestöllä ei ole varoja eikä mahdollisuuksia sitä jokaiselle ryhmälle turvata. Siksi on turvauduttava kirjalliseen ohjaukseen. Valistustyöelinten on valvottava, että opas **"Puolueryhmä työssä" todella tulee kaikkien ryhmänvastaavien käsiin ja että sitä myös käytetään ryhmätyön kehittämiseksi.**

Vain parin piirijärjestön valistustyösuunnitelmissa on huomioitu **radion käyttömahdollisuudet aatteellisessa kasvatustyössämme.** Kuitenkin tiedämme, että Neuvostoliiton ja Unkarin radiot lähettävät päivittäin erittäin hyviä Neuvostoliiton ja kansandemokratian maiden elämää ja kehitystä valaisevia, kansainvälistä rauhanliikettä selostavia ja sodanlietsojain suunnitelmia paljastavia suomenkielisiä esityksiä. Moskovan radio lähettää myös ruotsinkielistä ohjelmaa. Ne antavat mitä parhainta materiaalia sekä sisäistä kasvatustyötämme että erikoisesti joukkovalistustyötämme varten. Suunnitelmallisen lähetysten kuuntelun ja käytön edistämisen avulla voitaisiin suuresti lisätä tietämystämme monista tärkeistä kansainvälisistä kysymyksistä ja ennenkaikkea tehdä joukkojen keskuudessa tunnetuksi noita jokaisen ulottuvilla olevia helppotajuisia tietolähteitä.

Puute on myös se, että suunnitelmissa ei ole asetettu konkreettisia tehtäviä **marxilaisen kirjallisuuden levittämisestä.** Vaikka meillä tässä työssä onkin menty huomattavasti eteenpäin kouluverkostomme ja muun kasvatustoimintamme ansiosta, niin tyydyttävää ei marxilaisen kirjallisuuden levitys ja käyttö vielä ole. Siksi on tämä puute vielä korjattava. Työn tärkeyttä lisää vielä sekin, että kiinnitämme nyt entistä suurempaa huomiota **itseopiskelun kehittämiseen** ja sehän voi tapahtua vain kirjallisuutemme tehokkaan levityksen ja käytön avulla.

Kun piiriemme valistustyösuunnitelmissa esiintyy tällaisia aukkoja, on niitä varmasti perusjärjestöjen valistustyösuunnitelmissa (tai yleissuunnitelmissa), mikäli niitä on piirin ohjeiden mukaan yleensä laadittu. Mutta puutteet voidaan ja tulee vielä korjata sekä suunnitelmissa että käytännössä.

Tässä yhteydessä en ole kajonnut yksityiskohtaisemmin joukkovalistustyön kysymyksiin, joista eräitä tärkeimpiä toveri Veikko Hauhia on käsitellyt edellisessä Kommunistissa. Tulemme niihin puuttumaan myös vastaisuudessa.

Päätösten ja suunnitelmien toimeenpanosta

Piirijärjestöjen hyvät valistustyösuunnitelmat ovat vasta alku IX edustajakokouksen päätösten toimeenpanosta. Nyt on tärkeätä, että jokainen perusjärjestö, niin **osasto kuin ryhmäkin laatii omat valistustyösuunnitelmansa** tai yhdistää valistustyön yleisiin toimintasuunnitelmiin piirin ohjeiden ja IX edustajakokouksen päätösten mukaan. Piirijärjestön hyvätkin suunnitelmat jäävät vain paperille, jos perusjärjestöt ja jäsenistö ei osallistu niiden toimeenpanoon omalla panoksellaan. Siitähän ratkaisevasti riippuu, muuttuvatko perusjärjestöjemme kokoukset poliittisen kasvatuksen kouluiksi, kehittyykö ryhmätyömme oikeaan suuntaan, kasvatetaanko niiden vastaavat poliittisiksi toimihenkilöiksi, tulevatko alue- ja piirikoulumme sekä kurssimme turvatuiksi oppilailla ja kunnollisilla opettajilla, kehittyvätkö koulumme työpaikka-agitaattorien ja propagandistien todellisiksi valmentajiksi, levitetäänkö ja käytetäänkö Kommunistia ja sanomalehdistöämme aatteellisen kasvatustyömme ja joukkovaikutuksemme laajentamisen välineinä, vain muutamia tärkeimpiä aatteellisen kasvatustyömme tehtäviä mainitakseni. Siksi onkin jokaisen puolueosaston toimikunnan tehtävänä, mikäli sitä ei jo ole tehty, tarkistaa aikaisemmat suunnitelmat tai jos ei suunnitelmaa vielä ole, laatia se ja tuoda osaston jäsenten käsiteltäväksi ja toimeenpantavaksi.

Kun näin tehdään, ja jos suunnitelmien toimeenpanon tarkistus tulee kunnolla suoritettua sekä perusjärjestöjen poliittista kasvatustyötä entistä paremmin ohjataan piirikomitean taholta, ei ole epäilystäkään siitä, etteivätkö IX edustajakokouksen päätökset myös aatteellisen kasvatustyömme kohdalta tule toteutetuiksi. Se vuorostaan merkitsisi taisteluvoimamme ja -taitomme kasvua ja loisi entistä paremmat edellytykset joukkovaikutuksemme laajentumiselle sekä asemiemme lujittumiselle taloudellisen ja poliittisen taistelumme rintamalinjoilla, joilla käydään kiihkeätä kamppailua rauhan, työtätekevien leivän, demokraattisten oikeuksien sekä maamme riippumattomuuden puolesta.

Sitä nopeammin voimme saavuttaa taistelussamme voiton, mitä nopeammin ja syvällisemmin pystymme marxilais-leniniläisen aatteellisen kasvatustyömme ja jokapäiväisen käytännöllisen toimintamme avulla kasvattamaan jäsenistämme todellisia kommunisteja, taistelijoita, jotka tuntevat olevansa "lihaa ja verta puolueestamme ja jotka silloin tekevät myös puolueen puolesta työtä moninkertaisella innolla ja antaumuksella", kuten pääsihteeri Pessi on osuvasti sanonut.

Tähän päämäärään meidän kannattaa ja tulee pyrkiä. Se on aatteellisen kasvatustyömme kuniakas tavoite.

Keskustelu — tärkeä ase rauhantyössä

Rauhanpuolustajain liikkeen valtava leviäminen kautta maailman johtuu paitsi yhteiskunnallistaloudellisesta ja historiallisesta kehityksestä, ennenkaikkea siitä, että rauhankysymys on läheinen kaikille kansoille. Ihmiset pelkäävät sotaa, joka merkitsee heille onnettomuutta ja tuhoa. Kun he näkevät, että he toiminnallaan voivat vaikuttaa rauhan säilymiseen, he ovat siihen valmiita. Ratkaisevaa rauhanliikkeen jatkuvalle leviämiselle on sen vuoksi kärsivällinen ja oikein suoritettu valistustyö, joka parhaiten tapahtuu henkilökohtaisen keskustelun avulla. Siten saadaan yhä uudet ihmiset omakohtaisesti tajuamaan rauhanpuolustajain liikkeen mahdollisuudet ja näkemään oma velvollisuutensa tukea rauhantyötä.

Koska jokainen rehellinen ihminen tahtoo rauhaa, on rauhantyössä otettava lähtökohdaksi myönteinen suhtautuminen ihmisiin. Sodanlietsojia ja sodankannattajia ei tavallisten työläisten joukossa ole. On vain harhaanjohdettuja hallitsevan luokan propagandan ja painostuksen sumuttamia tietämättömiä ihmisiä, jotka ovat kukin samalla tavoin vaarassa joutua häikäilemättömän sotapolitiikan uhreiksi.

Siinä keskustelussa, jota rauhantyössä joudutaan jatkuvasti käymään on saatava joukot näkemään omat voimansa ja mahdollisuutensa. Mutta samalla on joukoilta myös opittava, niitä on kuunneltava. Kaikkia kysymyksiä, joita joukkojen parista nousee on tutkittava ja niihin etsittävä selvimmät ja parhaiten vakuuttavat vastaukset.

Tavallisesti rauhantyötä koskevat kysymykset ja epäilyt, joita esitetään, ovat rauhanvastaisen propagandan nostattamia. Ihminen, joka hyvin vähän lukee tai seuraa yleisiä asioita, allekirjoittaa tavallisesti rauhanvetoomuksen ilman mitään kysymyksiä. Asia on hänestä täysin selvä. Vastapropagandan osuus ilmenee siitä, että rauhanvetoomusta vastaan esitetyt väitteet suurin piirtein ovat samanlaisia. Se ei merkitse, että näiden väitteiden ja kysymysten tekijät itse olisivat vastapropagandan harjoittajia tietoisesti. He eivät usein ollenkaan aavista, että he puhuvat sellaista, mitä laaja propagandakoneisto on pannut heidät puhumaan.

Seuraavat ovat tavallisimpia rauhanvetoomusta vastaan esitettyjä väitteitä:

I vastaväite: Ei minun allekirjoitukseni mitään hyödytä.

Tämä väite perustuu joukkojen oman voiman aliarvioimiseen, jota taantumus kaikin keinoin koettaa pitää yllä. On osoitettava, että väite on sisällöltään mitä epädemokraattisin, sillä kukapa meidän maassamme puhuu niin paljon ja niin valheellisesti demokratiasta ja vapaudesta kuin taantumus ja sodanlietsojapiirit. Jos kansa on vapaa, täytyy sillä olla oikeus äänestää sodan ja rauhan kysymyksessä, koskapa se kuitenkin joutuu sodan taakan kantamaan. Jos ihmiset itse luopuvat omista oikeuksistaan eivätkä käytä niitä, kaivaa se maata demokratian alta ja johtaa mielivaltaan, jonka eräs ilmaus sotakin on.

Se tavaton huomio ja kaikki ne varat, joita tuhlataan rauhanvastaisen propagandan levitykseen maassamme, osoittavat myös, kuinka tärkeänä sodanvalmistelijat pitävät jokaisen yksilön mielialan muokkaamista. Esim. Mannerheimin patsashankkeeseen aloitettu allekirjoitusten keräys on todistus siitä, että yksilöiden allekirjoituksia ja vetoomuksia ei suinkaan pidetä mitättöminä. Vain rauhanvetoomusta pidetään pahana ja vaarallisena. Ajattelevan ihmisen täytyy pitää tällaista tilannetta luonnottomana ja paras henkilökohtainen vastaus on silloin mahdollisimman suuri kannatus rauhanasialle ja rauhanvetoomukselle.

Mainittuun vastaväitteeseen sisältyy myös ajatus, että sota on väistämätön. Sellainen ajatus merkitsee täyttä antautumismielialaa ja heittäytymistä sotapropagandan armoille. Ihmisille, jotka näin ajattelevat on osoitettava rauhanliikkeen voima. Jollei aktiivista maailman laajuista rauhanpuolustajain liikettä olisi ollut, olisi uusi maailmansota ehkä jo syttynyt. Jokainen allekirjoitus rauhanvetoomukseen merkitsee rauhanliikkeen voimistamista ja vaikutusta yleiseen mielipiteeseen. Jokainen voi kuvitella mitä merkitsee, jos Suomesta kerättäisiin esim. 3 miljoonaa allekirjoitusta rauhanvetoomukseen ja vastaavasti muista maista.

Voidaan kysyä: Jos kerran vilpittömästi tahdotte rauhaa, niin miten voitte kieltäytyä näin pienestä teosta kuin rauhanvetoomuksen allekirjoittamisesta? Jokainen joka on allekirjoittanut, voi ainakin sanoa hyvällä omallatunnolla: minä olen yrittänyt tehdä jotakin, tehkööt muutkin oman velvollisuutensa rauhan puolesta.

2. vastaväite: Allekirjoitusten keräys on kommunistien huijausta.

Tämä on rauhanvastaisen propagandan kaikkein yleisimpiä parjauksia, joita eri muodoissa levitetään taantumuksen koko koneiston välityksellä. Se sisältää seuraavat ainekset:

1. Pyritään tekemään rauhanasia epäluulon alaiseksi. (Rauhantyö on huijausta — siis vain sodanvalmistelu on rehellistä!)
2. Kommunisteja vastaan heitetään solvaus (kommunistit ovat roistoja, joiden kanssa ei voi olla yhteistyössä).
3. Pyritään provosoimaan keskustelut rauhankysymyksestä puoluepoliittiseksi kiistaksi, jotta ihmiset eivät näkisi rauhankysymystä yhteisenä puolue-erimielisyyksistä huolimatta.

Nämä kolme tekijää on huomioitava vastattaessa tällaisiin väitteisiin. Ei ole annettava johtaa itseään harhaan peruskysymyksestä, jota keskustelussa usein pyritään välttämään, kysymyksestä, miten rauha on turvattava.

On tehtävä selväksi, että ilman yhteistyötä erilailla ajattelevien ihmisten kesken ei voi olla rauhaakaan. Rauhan puolustajain liike yhdistää erilaisia poliittisia ja maailmankatsomuksellisia mielipiteitä edustavia ihmisiä ja juuri tässä yhteistoiminnassa on rauhanpuolustajain liikkeen voima. Tietoisina ja vastuuntuntoisina ihmisinä on kommunistien, kun he joutuvat keskustelussa vastaamaan edellisen kaltaisiin parjauksiin säilytettävä mielenmalttinsa ja oltava valmiit menemään enemmän kuin puolitiehen vastaan helpoittaakseen yhteistyön aloittamista toisinajattelevien kanssa.

3. vastaväite: Ihmisen on sisäisesti kasvatettava itseään. Se on ainoa tie sodan voittamiseksi.

Tämä väite perustuu usein uskonnolliseen maailmankatsomukseen. Yhteisymmärrys on mahdollinen saavuttaa osoittamalla, että kasvaminen rauhaan edellyttää myös tekoja rauhan puo-

lesta. Suuri joukko uskonnollisia ihmisiä on mukana rauhanliikkeessä, koska he katsovat, että heidän velvollisuutensa kristittyinä on olla rauhantekijöitä. Kuten edellä sanottiin, meidän ei tarvitse kysyä toinen toisemme syitä ja mielipiteitä, vaan meidän on katsottava tekoja.

YK ja kysymys itsenäisyydestä

On toisia poliittisempiakin väitteitä. Niitä esittävät ihmiset, jotka enemmän lukevat lehtiä ja omaavat jonkin määrätyn poliittisen kannan. Mutta heidänkin vastaväitteensä liikkuvat yhteisten sotapropagandan määrittelemien kaavojen mukaan. Sellainen väite on esim., että rauhanpuolustajain tarkoitus on syrjäyttää maailman rauhanjärjestö YK. Puuttumatta sen enempää YKn nykyiseen toimintaan, joka esim. Korealla on kaikkea muuta kuin rauhanomaista, voidaan sanoa, että viiden suurvallan yhteinen rauhanliitto, jota rauhanpuolustajain vetoomuksessa vaaditaan, turvaisi perustan myös YKn työlle kansainvälisten ristiriitojen rauhanomaisessa ratkaisemisessa. Onhan YKn peruskirja laadittu juuri mainittujen viiden suurvallan yksimielisyyteen nojaavaksi.

Sotilaallis-fasististen piirien taholta on lähtöisin väite, että rauhanvetoomus kaivaa maata Suomen puolustustahdon ja itsenäisyyden alta. Kansan suuret joukot ymmärtävät kuitenkin helposti, että sota on Suomen itsenäisyyden pahin vaara, niinkuin aikaisempien sotien kokemukset ovat osoittaneet. Luonnollista ja tervettä itsenäisyyspolitiikkaa on ystävällisten ja luottamuksellisten suhteiden rakentaminen naapurimaahamme Neuvostoliittoon, joka monin tavoin on osoittanut rauhantahtoaan. Juonien punominen Neuvostoliiton-vastaista hyökkäystä suunnittelevien kansainvälisten sotaseikkailijoiden kanssa on aina johtanut Suomen onnettomuuteen. Rauha on maamme ja sen riippumattomuuden paras turva.

Kolme tärkeää edellytystä.

Tärkeintä on keskusteltaessa pyrkiä ymmärtämään miten asianomainen ihminen suhtautuu asiaan ja mikä on perusta, jolta hän rauhankysymystä katselee. Jos tämän tajuaa, on myös helpompi keskustella ja helpompi saada asianomainen vakuutetuksi rauhanasian merkityksestä.

Parhaat kerääjät eivät aina ole niitä, jotka osaavat tietopuolisimmin ja viisaimmin selittää asiat. Mutta heissä on aina kolme tärkeätä edellytystä hyvälle tulokselle. He ovat itse innostuneita työhönsä ja vakuuttuneita sen tärkeydestä. He suhtautuvat ymmärtäväisesti ja myötämielisesti ihmisiin ja ovat myös valmiit kuuntelemaan, mitä nämä sanovat. Omalla koruttomalla yksinkertaisella tavallaan he herättävät luottamusta kanssaihmisissä ja luottamuksen ilmapiirissä on keskinäinen yhteisymmärrys helppo saavuttaa.

Täytyy kuunnella

Tunnettu ohje, että ei saa olla liian opettajamainen pitää paikkansa myös rauhantyössä. Joka liian tietoviisaana kääntyy vieraan henkilön puoleen selittäen, ettei tämä ole mitään ymmärtänyt, vaan saa nyt tässä ainoan pätevän selityksen asiaan, saa kyllä pian havaita olevansa vähintään ei-toivottu opettaja. Kenenkään ei ole helppo yht'äkkiä muuttaa itseensä juurtuneita käsityksiä, vaikkapa ne olisivatkin vääriä. Mielipiteen muutos on useimmissa tapauksissa pitkällinen prosessi, joka vaatii kärsivällisyyttä ja aikaa.

Täytyy olla valmis kuuntelemaan ja myös valmis myöntämään hyväksi se, vaikkapa vähäinenkin myönteinen, mitä toisen puheessa on. Näin löytyy helpommin yhteinen pohja keskustelun kehittämiselle eteenpäin.

On oltava konkreettinen

Jos selitykset ovat liian kaukaisia sen henkilön elämänpiiristä ja ajatusmaailmasta, jolle ne ovat tarkoitetut, menevät ne yhtä hukkaan, kuin hanhen selkään kaadettu vesi. Useimmat ihmiset eivät ajattele tapahtuneesta järkiperäisesti johtopäätöksiä tehden ennenkuin heidät elämän kova todellisuus siihen pakottaa. Jokainen katsoo asioita enemmän tai vähemmän "oman kotiveräjän takaa", henkilökohtaisesti ja tunteenomaisesti. Tämäkin on otettava huomioon. Siitä eräs esimerkki.

Nuorten parissa on tyttöjä yleensä vaikeampi saada vakavasti suhtautumaan rauhanvetoomukseen kuin poikia, jotka tietävät mitä sotaväki on ja tietävät myös joutuvansa välittömästi tulilinjoille sodan syttyessä. Eräs allekirjoitusten kerääjä tarjosi tanssipaikalla vetoomusta yhdessä seisoskeleville nuorukaiselle ja neitoselle. Nuorukainen allekirjoitti, mutta neitonen tirskui vieressä — en minä allekirjoita, mitä se hyödyttää. — No, allekirjoittakaa sen vuoksi, että saatte pitää toverinne, ettei hänen tarvitse lähteä sotaan, — sanoi vetoomuksen esittäjä. Tyttö katsoi poikaa silmiin ja allekirjoitti. Se oli hänelle konkreettinen perustelu, jonka hän ymmärsi.

On oltava kärsivällinen. Tulos ei aina näy heti — mutta silti työ ei ole turhaa

Kaikesta huolimatta eivät rauhanvetoomuksen esittäjät aina saa myönteistä suhtautumista osakseen. Silloinkin on hyvällä esiintymisellä jätettävä edullinen vaikutus, jonka hedelmät seuraava allekirjoitusten kerääjä voi korjata. Karkeasti rauhanvetoomukseen suhtautuva henkilö, joka saa hillityn ja kohteliaan vastauksen, vetää aina lyhyemmän korren ja voi jäljestä päin pahoitella esiintymistään. Kinasteluun ei saa ryhtyä, vaikka houkuteltaisiinkin, jos näkee, että toinen ei aiokaan asiallisesti keskustella. Mutta aina voi sanoa pari järkevää sanaa, jotka voivat jäädä jäähyväisiksi soimaan mieleen. Loppusanoiksi sopii aina toivomus, että rauha säilyisi. Siihen useimmat ihmiset yhtyvät varsin vilpittömästi.

Allekirjoitusten kerääjä ei saa antaa aihetta siihen, että häntä syytetään tunkeilevaisuudesta. On aina sanottava, että allekirjoittaminen on vapaaehtoista, mutta rauhanvetoomuksessa esitetty asia koskee ehdottomasti jokaista.

Lukemattomia kertoja käy niin, että rauhanvetoomusta tarjottaessa ensimmäistä kertaa jollekin, sitä vastustetaan. Mutta seuraavalla kerralla sama henkilö voi jo kirjoittaa nimensä — ja jollei seuraavalla, niin ehkä sitä seuraavalla kerralla.

On mitä suurin virhe aliarvioida sitä suunnatonta joukkovalistustyötä, mitä allekirjoitusten kerääjät rauhan puolesta tekevät. Meidän maassamme noin 90 % koko lehdistöstä, radio ja suuri joukko julkisia elimiä harjoittaa sotapropagandaa. Sitä vastaan rauhanpuolustajat panevat oman henkilökohtaisen valistustyönsä. Tämä henkilökohtainen panos on ratkaiseva, jos se on riittävän voimakas, ts. jos sitä suorittamassa on riittävän lukuisa määrä ihmisiä. Henkilökohtaisessa keskustelussa pakotetaan keskustelukumppani ajattelemaan itsenäisesti asiaa. Taantumuslehtien syöttämän sotapropagandan ih-

miset omaksuvat taas ajattelematta, tiedottomasti. Se onkin luonnollista, koska sodanlietsojat eivät mitään niin pelkää kuin että tavalliset ihmiset, kansan suuret joukot alkavat ajatella ja tietoisesti ja yhtenäisesti ajaa omia etujaan ja oikeuksiaan, joista eräs tärkeimpiä on oikeus rauhaan. Kansan tietoisuuden herättäminen on tärkeä tehtävä.

Tietoisuuden voima

Kansan tietoisuudessa on suuri voima. Sosialistisissa valtioissa kansan tietoisuus on voitu kehittää jo korkeampaan asteeseen. Kapitalismin propagandistit puhuvat totalitäärisistä diktatuureista ja pakkoäänestyksistä tarkoittaessaan kansandemokratioita ja Neuvostoliittoa, koska heidän on pakko salata sitä tosiasiaa, että sosialistisissa valtioissa kansalla on äänestysvapaus ja se äänestää lähes 100-prosenttisesti kommunistijohtoisen hallituksen puolesta. Luonnollisesti kansa äänestää kokonaisuudessaan sen suunnan puolesta, jonka se näkee tekevän kansan elämän päivä päivältä paremmaksi. Luonnollisesti se äänestää sen politiikan puolesta, jonka se näkee ajavan — ei jonkin pienen riistäjäluokan — vaan koko kansan yhteistä etua. Kansan tietoisuudesta johtuu sosialistisissa maissa sen luja yhtenäisyys ja määrätietoinen voimakas taistelu rauhan puolesta. Kuten Lenin sanoi: ”Porvariston mielestä ilmaisee se voimaa, kun joukot sokeasti kulkevat teurastuskentille, totellen imperialististen hallitusten määräyksiä. Porvaristo tunnustaa voimakkaaksi vain sellaisen hallituksen, joka koko hallintokoneistonsa voimalla saa joukot marssimaan porvarillisten hallitsijoiden tahdon mukaan. Meidän käsityksemme voimasta on erilainen. Meidän mielestämme valtio on voimakas, jos sen joukot ovat tietoisia. Se on voimakas, kun joukot tietävät kaikki, voivat arvostella kaikkea ja tehdä kaiken tietoisesti.” (Leninin artikkeli ”Rauhasta” Pravdassa 10. 11. 1917.)

Voimme sanoa, että kun kansanjoukoissa kehittyy tietoisuus, asettuvat ne sotaa vastaan. Myös kapitalistisissa maissa kansanjoukkojen tietoisuuden kasvun mukana rauhanliike laajenee. Rauhanpuolustaminen on kansojen elinkysymys, eikä mikään voi estää niitä lopulta yhdistymästä rauhantunnusten ympärille.

Totuuden propagandaa

Rauhanpuolustajain propagandan voima on sen totuudessa. Kommunistit puolustavat kaikessa toiminnassaan historiallista ja yhteiskunnallista totuutta, siksi puolustavat he myös rauhaa ja ovat valmiit rauhan turvaamiseksi yhteistyöhön kaikkien muiden vilpittömien rauhanpuolustajain kanssa. Rauhanliike leviää vastustamattomalla voimalla. Siihenkin pätee se, mitä Lenin sanoi totuuden voitosta:

”Kun me näemme vastustajamme myöntävän, että olemme tehneet ihmeitä agitatio- ja propagandatyössämme, ei siihen ole etsittävä syitä ulkonaisista tekijöistä sanoen, että meillä on käytettävissämme paljon propagandisteja ja suunnaton määrä paperia, vaan on katsottava sisäisiä syitä ja nähtävä, että meidän agitatiomme sisältämä totuus on tunkeutunut kaikkien aivoihin — ei ole voitu väistää totuutta.”

(Lenin bolshevikkipuolueen XI:ssä kongressissa)

T. M. V.

Kirja-arvosteluja ja -katsauksia

Väkevä kuvaus maareformista ja osuuskunnan syntymisestä Unkarissa

Pèter Veres: KOETUS, Neljä kertomusta. Siv. 203. Hinta sid. 480:—. Kansankulttuuri Oy. Helsinki.

Maassamme on Kansankulttuurin kustannuksella ilmestynyt teos, joka neuvostokirjallisuudesta tunnetuksi tulleen sosialistisen realismin menetelmin kuvaa Unkarin talonpoikaiston viimeisimpiä kehitysvaiheita. Tämä Péter Veresin ”Koetus” on historiallisesti hyvin läheinen maamme talonpoikaistolle aihepiirinsä ja ongelmiensa ansiosta. Se esittää Unkarin maareformia ja ensimmäisiä askelia maataloudellisen osuustoiminnan alalla, t.s. kehitysvaihetta, joka maamme maaseutuväestöllä on vielä edessään, mutta jonka aatteellinen ja poliittinen valmistuminen on maassamme parhaillaan tapahtumassa.

Veresin teoksen sankarit, unkarilaiset talonpojat, jotka ovat siirtymässä uusille yhteiskunnallisille suhteille rakentuvaan maatalouteen, ovat vielä yksityisen maanomistuksen ja siihen perustuvan isännän ja rengin, köyhän ja rikkaan maanomistajan välisten suhteiden synnyttämän ajattelutavan, katsomusten ja moraalin läpitunkemia. Kirja kuvaa näiden Unkarissa jo ylielettyjen suhteiden ja katsomusten hajoamisen prosessia ja uusien suhteiden, ajatustavan ja moraalin syntyä, näyttäen lukijalle havainnollisesti ja vakuuttavasti historiallisen kehitystapahtuman, uuteen yhteiskunnalliseen olotilaan siirtymisen. Sen heijastuminen laajojen talonpoikaisjoukkojen elämässä, työssä ja ajatustavassa on mielenkiintoinen ja meille Suomessakin epäilemättä läheinen.

Veresin kirja lähtee kuvauksessaan suomalaisille maaseutuoloille samantapaisista olosuhteista ja aatemaailmasta, vaikka Unkarissa olikin maareformiin asti olemassa vielä runsaasti feodalismin jätteitä maanomistuksen alalla. Se näyttää suomalaiselle talonpojalle hänen huomispäivänsä ja auttaa häntä valmistautumaan siihen, jouduttamaan sen tuloa.

Péter Veresin teokselle on ominaista kuvauksen elävyys ja voima, joka ilmaisee tekijän elimellisen kosketuksen maaseutuun ja talonpoikaistoon. Hän on itse lähtöisin talonpoikaistosta, köyhän maataloustyöläisen poika, joka on omakohtaisesti elänyt ja kokenut, mitä merkitsee oleminen suurkartanoiden palkkatyöläisenä, paimenena ja maankaivajana. Aihepiirinsä tuntijana ja kuvaajana hän on verrattavissa Pentti Haanpäähän, sen ymmärtäjänä ja huomispäivän hahmoittelijana hän voittaa kuitenkin Haanpään. Veresille ei ole mikään vierasta Unkarin talonpoikaiston elämässä. Hän näkee vanhentuneiden maanomistusolojen ja suurmaanomistuksen vääryyden, mutta näkee myös niiden ihmisissä synnyttämän ajatustavan ja siveelli-

sen rakenteen suhteellisuuden sekä niiden muuttuvuuden yhdessä olosuhteiden muuttumisen kanssa.

Kirjansa neljässä yhtenäisen kokonaisuuden muodostavassa kertomuksessa Veres kuvaa unkarilaisia talonpoikia, näyttäen "miten he elävät omaa ja omassaan kaikkien ihmisten elämää" ja "miten pitäisi olla". Kokoelman ensimmäisessä kertomuksessa hän tekee sen piirtämällä kuvan Suli Kis Vargasta, köyhästä maalaisproletaarista, varovaisesta ja tuulia haistelevasta liehijästä, joka saalista janoen tarttuu maanjaon hänelle antamaan maahan, mutta heti sen saatuaan pysähtyy pyrkimyksissään, vetäytyy syrjään maanjakolautakunnasta, harventaa käyntejään kommunistisessa puolueessa ja on kiinnostunut yleisistä asioista vain mikäli toivoo saavansa heti jotain välitöntä etua. Hänestä tulee ahne isäntä, joka tilaisuuden tullen ei unohda korostaa, mitä hän on kärsinyt demokratian puolesta ja valtion hyväksi, mutta jonka suunnitelmiin ei sovi ajankohtaiseksi tullut osuuskunta-ajatus. Hän tahtoo rikastua yksin, jäädä isännäksi, ja siksi hän seuraa vähän haluttomasti maailman menoa, kyttäilee, hiipii ja suunnistautuu.

Kertomuksessa "Janos Danko" kirjailija esittää toisen yleisemmin tavattavan maalaisproletaarin, suurtilallisten palkkalaistyypin, joka on ehkä vieläkin köyhempi, suuriperheisempi, mutta jonka suhde työhön on toinen. Danko saa myös osuutensa maanjaosta — lohkon kovapintaista nurmettunutta laidunmaata. Veres kuvaa tämän vastaleivotun itsenäisen maanviljelijän vaikeuksia, kun hän hevosetta ja karjatta yhden lehmän voimalla yrittää viljellä maapalstaansa, ponnistella ylivoimaisia vaikeuksia vastaan. Koneaseman ja osuuskunnan esimerkki herättää Dankon sydämessä ja aivoissa kuitenkin yhä voimakkaammin ajatuksen yhtymisestä osuuskuntaan. "Mitä hänen kannattaa riutua laitumensa laidassa yksinään huoltensa, peltonsa, eläintensä, veden, hallan, kuivuuden, rahattomuuden, vetovoiman puutteen ja lapsipaljouden keskellä, kun täällä voi kilvoitella yhteisvoimin jokaista vaikeutta vastaan, minkä taivas ja maa synnyttää tai kohtalo tuo mukanaan." Selvimmin ja havainnollisemmin tuskin voi esittää syitä, miksi osuustoiminta vetää köyhää maaseutueläjää puoleensa. Lukija uskookin, että Danko tulee "peltonsa ja voimansa lisäksi panemaan yhteiseen yritykseen myös järkensä ja sydämensä".

Kirjan nimeä kantavassa kolmannessa kertomuksessa Veres esittää maatalousosuuskunnan työtä ja osuuskunnan jäsenten elämää uudella perustalla. Koruttomasti, mutta vakuuttavasti hän kuvaa ihmisiä, jotka vasta alkavat ajatella yhteistoiminnan pohjalla. Vastuu yhteisestä hyvästä, osuuskunnan menestymisestä sanelee ihmisille — ensin tietoisimmille, sitten muillekin — uusia käyttäytymistapoja, uuden suhteen työhön ja osuuskunnan omaisuuteen, joka ei ole "minun" eikä "toisen", vaan "meidän" omaisuutta. Ihmiset alkavat valvoa, ettei yksityinen pääse hyötymään osuuskunnan kustannuksella, että työsopu lujittuu ja työ luistaa joutuisasti, ettei kukaan pääse väistämään työtä toisten kustannuksella. Työn järjestelykysymykset, ihmisten sijoittaminen eri tehtäviin, työryhmien muodostaminen jne., ovat kaikki ongelmia, jotka aluksi ovat vieraita entisille maatyöläisille tai pienviljelijöille, mutta jotka osuuskunnan puheenjohtajan ja työryhmän johtajien on nyt kyettävä ratkaisemaan. Yhteinen työ nostaa esiin osuuskunnalle uusia johtavia työntekijöitä, uusia aktiiveja niistä osuuskunnan jäsenistä, jotka parhaiten tajuavat osuustoiminnan hengen ja olemuksen.

Väkevänä ja havainnollisena uuden elämän ja uusien ihmisten esiintulo vanhasta näkyy kertomuksessa "Mies paikallaan". Sen sankarina on Gabor Barna, neuvostoarmeijaa paenneen tilanomistajan renki, joka tilan palvelusväen edustajana valitaan maanjakolautakuntaan.

Kirjailija luonnehtii elävästi tilan entisen palvelusväen ymmärtämättömän suhteen saavutettuun vapauteen: "Jotkut ymmärsivät kauan orjina olleitten tapaan vapauden siten, että nyt on sallittua kaikki, mikä oli tähän saakka kiellettyä, saa siis varastaa ja olla joutilaanakin. Eivätkä he sosialismiakaan käsittäneet siten, että kaikki on nyt meidän, vaan että minun on kaikki, minkä vain käsiini saan ja voin viedä mukanani". Veres kuvaa väen tyytymättömyyttä Gaboria kohtaan, jolle uusi asema on muka noussut päähän, mutta että "heitä ei komennella, sentähden on olemassa vapaus, että jokainen saa tehdä, miten haluaa". Veres osoittaa tällaisen vapauskäsitteen nurinkurisuuden selvittäen samalla, että Gaborin arvostelijat eivät kuitenkaan pystyneet mihinkään vastatoimintaan. "Vastapuolue ja vihollinen oli vain heidän omassa sielussaan, orjansielussaan", sanoo kirjailija.

Gaborin vaikeuksia väen ohjaamisessa kirjailija luonnehtii psykologisesti ja poliittisesti uskottavasti: "Hyvää uskovassa ihmisessä, joka työskentelee aatteellisen innostuksen vallassa, rakentaa uutta maailmaa, mieli haavoittuu vielä helposti, sillä hän on viaton ja äärimmäisen luottavainen". Tätä haavoittumisalttiutta, joka ei ole vieras suomalaisillekaan kommunisteille, parantaa kommunisti Kis, jolta Gabor hakee apua vaikeuksilleen. Toiminnan miehenä ja taistelijana hän opettaa Gaboria: "On pysyttävä lujana paikallaan. On kestettävä mitä ihmiset sanovat ja todistettava vielä paremmalla työllä, vielä suuremmilla suorituksilla, vielä vahvemmalla kunnollisuudella päinvastaista". Ja Kis viittaa Stalinin kuvaan seinällä ja jatkaa: "Miten paljon hän on kokenut ja kärsinyt, miten paljon hän on taistellut ulkoa ja sisältä uhannutta vihollista vastaan, mutta aina hän oli mies puolestaan." Suuren esikuvan esiintuominen osoittaa havainnollisesti, kuka innoittaa tuhansia ja taas tuhansia rivikommunisteja ja työläisiä ponnistelemaan eteenpäin luokkataistelun vaikealla tiellä.

* * *

Péter Veresin "Koetus" ei ole vain kuvaus nykypäivän talonpoikaiston elämästä ja pyrkimyksistä Unkarissa. Se on mestarillinen esitys luokkataistelun kehityksestä maaseudun olosuhteissa maanjaon aikana. Se on syvällä psykologisella ja poliittisella ymmärtämyksellä tehty erittely mielialojen kehityksestä maaseudun köyhän pienviljelijäväestön ja maatyöläisten keskuudessa. Vihdoin se on asiantuntevan talonpoikaistyöntekijän esitys joukkotyön ongelmista ja vaikeuksista maaseudulla.

Siksi jokaisen on syytä hankkia Veresin kirja ja lukea se huolella. Taiteellisen kuvauksen elävyydellä ja vakuuttavuudella se vastaa maaseututyöntekijöittemme pulmakysymyksiin, auttaa jokaista joukkovalistustyöntekijää ja antaa agitaattoreillemme erinomaista kaunokirjallista aineistoa värittämään keskustelua ihmisten kanssa. Kirja osoittaa, "miten pitäisi olla" ja "näin teemme", ja sellaisena se auttaa myös lukijoitaan näkemään, mitä meillä pitää tehdä.

S. S-o.

POLIITTIS-TEOREETTINEN AIKAKAUSLEHTI

KOMMUNISTI

Julkaisija: Suomen Kommunistinen Puolue

N:o 3. Maaliskuu 1952.

SISÄLTÖ:

Toimitus ja konttori: Helsinki, Kotkankatu 9. Puhelin: toimitussihteeri 93 204, konttori 76 549. Postisiirtotilin n:o 78444.
Toimituskunta: Matti Janhunen (pää- ja vastaava toimittaja), Sulo Suvanto, Tuure Lehen, Heikki Kuusinen, Aili Mäkinen, Eino Nevalainen.
Tilaushinnat: kotimaassa 1/1 vsk. 600:—, 1/2 vsk. 300:—, 1/4 vsk. 150:—, Ruotsiin, Tanskaan, Norjaan ja Islantiin 1/1 vsk. 720:—, 1/2 vsk. 360:—, 1/4 vsk. 180:—, muualle ulkomaille 1/1 vsk. 900:—, 1/2 vsk. 450:—. Irtonumerot mk 60:—.